

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1: แนวทางการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐ	1
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำเอกสาร	3
2. การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐ	3
2.1 กรอบแนวคิดการประเมินความคุ้มค่า	3
2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินความคุ้มค่า	3
2.3 กรอบการประเมินความคุ้มค่า	4
2.4 ความเชื่อมโยงระหว่างการประเมินความคุ้มค่าฯ กับการประเมิน การปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ	7
2.5 ความแตกต่างของการประเมินความคุ้มค่าฯ กับการประเมินความคุ้มค่าฯ	8
3. ขอบเขตและตัวชี้วัดในการประเมินความคุ้มค่าฯ	9
3.1 ขอบเขตการประเมินความคุ้มค่าฯ	9
3.2 ตัวชี้วัดในการประเมินความคุ้มค่าฯ	11
4. องค์ประกอบรายงาน ขั้นตอน และกลไกการประเมินความคุ้มค่าฯ	14
4.1 องค์ประกอบของรายงานการประเมินความคุ้มค่าฯ	14
4.2 ขั้นตอนการประเมินความคุ้มค่าฯ	15
4.3 กลไกการประเมินความคุ้มค่าฯ	17
ส่วนที่ 2: วิธีการและแบบรายงานการประเมินความคุ้มค่า	19
1. การทบทวนผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน	19
1.1 การเลือกใช้ตัวชี้วัดตามประเภทของผลผลิต/โครงการหรือยุทธศาสตร์	31
2. การทบทวนและกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และผลกระทบ ของภารกิจหลัก	33
3. แบบฟอร์มที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความคุ้มค่า	43
แบบฟอร์มที่ 3.1: การกำหนดผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน	43
แบบฟอร์มที่ 3.2: แบบฟอร์มที่ใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดและการพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูล	45
แบบฟอร์มที่ 3.3: แบบฟอร์มเพื่อพิจารณาว่าจะวิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย (Cost - Effectiveness) ได้หรือไม่	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบฟอร์มที่ 3.4: แบบฟอร์มการกำหนดสูตรการคำนวณตัวชี้วัดในกรณีที่ไม่สามารถวิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่ายได้	49
แบบฟอร์มที่ 3.5: แบบฟอร์มสรุปผลการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจภาครัฐ	50
4. แบบฟอร์มที่ใช้ในการรายงานผลการประเมินความคุ้มค่า (แบบรายงาน)	52
แบบฟอร์มที่ 4.1: แบบฟอร์มการกำหนดผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน	52
แบบฟอร์มที่ 4.2: แบบฟอร์มการกำหนดตัวชี้วัดผลกระทบ ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ	53
แบบฟอร์มที่ 4.3: แบบฟอร์มผลการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจ	53
แบบฟอร์มที่ 4.4: แบบฟอร์มข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภารกิจในระยะต่อไป	55
ส่วนที่ 3: บทเรียนจากการประเมินความคุ้มค่าในหน่วยงานนำร่อง	58
1. สรุปผล	58
2. ข้อค้นพบในการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐของกระทรวงมหาดไทย	62
3. ข้อค้นพบในการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐของกระทรวงอุตสาหกรรม	63
4. ข้อค้นพบในการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐของกระทรวงสาธารณสุข	64
5. ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงและกรมในการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจภาครัฐ	65
6. ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	65
ภาคผนวก ก: ประเภทของยุทธศาสตร์ชาติตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550	ก
ภาคผนวก ข: ตัวอย่างผลผลิตของหน่วยงานภาครัฐตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2550 จำแนกตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ	ข
ภาคผนวก ค: คู่มือการคำนวณต้นทุนผลผลิตสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ.2549 (กรมบัญชีกลาง)	ค
ภาคผนวก ง: ตัวอย่างแบบรายงานที่กรอกข้อมูลได้สมบูรณ์	ง

คำนำ

การประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐได้รับการกำหนดตามมาตรา 22 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 “ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานประมาณร่วมกันจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่ เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีสำหรับเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าภารกิจใดสมควรจะได้ดำเนินการต่อไปหรือยุบเลิก และเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการในปีต่อไป ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2546 ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานประมาณ ได้ร่วมกันศึกษาและจัดทำแนวทางดำเนินการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐ ในช่วงปี 2547-2548 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแนวทางการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจภาครัฐตามที่ สศช. เสนอ เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2548 หลังจากนั้น คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มีมติเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2550 เห็นชอบรายงานการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของ สศช. ปีงบประมาณ 2549 ตามที่ สศช. เสนอ และเห็นควรให้ขยายผลในหน่วยงานนำร่องที่ภารกิจมีความแตกต่างหลากหลาย ในปีงบประมาณ 2550 ต่อไป เพื่อทดสอบความเหมาะสมของหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดการประเมินความคุ้มค่าการใช้ประโยชน์จากเอกสารคู่มือและแบบรายงานตามที่จัดทำขึ้น

ดังนั้น สศช. จึงได้มอบหมายให้ สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นที่ปรึกษาในการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานนำร่องในเรื่องกรอบความคิดการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐ หลักเกณฑ์ ตัวชี้วัด วิธีการประเมิน และการจัดทำรายงาน รวมทั้งปรับปรุงแนวทางการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐ ซึ่งรวมถึงหลักเกณฑ์ตัวชี้วัด เอกสารคู่มือ และแบบรายงาน เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนพัฒนาและปรับปรุงคู่มือและแบบรายงานเพื่อใช้ในการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ โดยให้มีรูปแบบที่หลากหลายตามลักษณะภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ

สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤษภาคม 2551

ส่วนที่ 1

แนวทางการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติงานของรัฐบาล

1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศในช่วงเวลาที่ผ่านมา เป็นแรงกดดันให้ภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมใหม่ที่เปลี่ยนไป โดยต้องมีการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับการปรับบทบาท ภารกิจ และปรับกลยุทธ์วิธีการบริหารจัดการ เพื่อให้ได้ผลงาน (Performance) ที่เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับขีดความสามารถองค์กรภาครัฐให้อยู่รอดท่ามกลางความท้าทายและกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งนี้ เงื่อนไขความจำเป็นดังกล่าวได้นำไปสู่การดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

- (1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่มุ่งบริหารแบบมืออาชีพ ยึดหลักการดำเนินงานที่มีมาตรฐานและมีวิธีวัดผลงานที่ชัดเจน มีการควบคุมผลผลิตและความประหยัดในการใช้ทรัพยากร ส่งผลให้แนวความคิดเกี่ยวกับภาระรับผิดชอบ (Accountability) ของหน่วยงานภาครัฐเปลี่ยนแปลงไป จากการควบคุมและดำเนินการเอง มาเป็นกำกับดูแลและอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้รับบริการที่ดี มีคุณภาพ ขณะเดียวกันมีการปรับกลยุทธ์การบริหารจัดการไปสู่การบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์มากขึ้น ทำให้การตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเปลี่ยนไปด้วย จากเดิมที่เน้นการปฏิบัติตามกฎระเบียบและหลักเกณฑ์ข้อบังคับ เป็นการให้ความสำคัญกับภาระรับผิดชอบต่อผลงาน (Performance Based Accountability) มากขึ้น โดยมุ่งประเมินผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) จากการบริหารงานที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปอย่างประหยัด (Economy) เกิดความคุ้มค่าของเงิน (Value for Money) มีประสิทธิภาพ (Efficiency) และมีประสิทธิผล (Effectiveness) หรือไม่ รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด

แนวคิดใหม่ดังกล่าวได้นำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการบริหารงานภาครัฐในด้านต่างๆ ทั้งการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management: RBM) โดยมีตัวชี้วัดผลงานเพื่อประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการปรับระบบงบประมาณจากแบบมุ่งเน้นผลงานไปสู่แบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Budgeting: SPBB) เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐบาลมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ระบบงบประมาณแบบใหม่จะเพิ่มความรับผิดชอบและความโปร่งใสจากการใช้งบประมาณมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ระบบราชการมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

- (2) การพัฒนาระบบราชการไทย โดยประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2546-2550) เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาระบบราชการไทย โดยมีเป้าประสงค์หลัก 4 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนที่ดีขึ้น การปรับบทบาท ภารกิจ และขนาดให้มีความเหมาะสม การยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานให้อยู่ในระดับสูงและเทียบเท่าเกณฑ์สากล และการตอบสนองต่อการบริหารปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในการนี้ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ตามเงื่อนไขของมาตรา 3/1 วรคทำยแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือผลักดันแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติงานของส่วนราชการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสามารถวัดความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจ โดยกำหนดให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติตามหลักความคุ้มค่าที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ประกอบด้วย 3 มาตรา คือ

มาตรา 21

“ส่วนราชการการต้องจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภท และรายจ่ายต่อหน่วยของบริการสาธารณะ เพื่อการเปรียบเทียบความคุ้มค่าระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งหากรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะของส่วนราชการใด สูงกว่ารายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะประเภทเดียวกันของส่วนราชการอื่น ส่วนราชการนั้นต้องจัดทำแผนการลดรายจ่ายต่อหน่วย เพื่อดำเนินการปรับปรุงการทำงานต่อไป”

มาตรา 22

“ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานประมาณ ร่วมกันจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐที่ส่วนราชการดำเนินการอยู่ เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีสำหรับเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าภารกิจใดสมควรจะได้ดำเนินการต่อไป หรือยุบเลิก และเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการในปีต่อไป ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ในการประเมินความคุ้มค่าตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงประเภทและสภาพของแต่ละภารกิจความเป็นไปได้ของภารกิจหรือโครงการที่ดำเนินการ ประโยชน์ที่รัฐและประชาชนจะพึงได้และรายจ่ายที่ต้องเสียไปก่อนและหลังที่ส่วนราชการดำเนินการด้วย

ความคุ้มค่าตามมาตรานี้ ให้หมายความถึงประโยชน์หรือผลเสียทางสังคม และประโยชน์หรือผลเสียอื่น ซึ่งไม่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้ด้วย”

“การจัดซื้อจัดจ้างจะต้องกระทำโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรม โดยจะต้องชี้แจงน้ำหนักถึงประโยชน์และผลเสียต่อสังคม ภาระต่อประชาชน คุณภาพ วัตถุประสงค์ที่จะใช้ราคา และประโยชน์ระยะยาวของส่วนราชการ ซึ่งมีใช้ถือราคาต่ำสุดเป็นเกณฑ์อย่างเดียว แต่คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในระยะยาวที่จะทำให้ต้นทุนการบริการสาธารณะต่ำลงได้ โดยจะต้องมีการปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการพัสดุเพื่อให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว”

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2546 ในเรื่องเงื่อนไขการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 โดยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับมาตรา 22 ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานงบประมาณ ร่วมกันศึกษาจัดทำแนวทางดำเนินการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2547

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำเอกสาร

การดำเนินงานตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 22 และมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานงบประมาณ จึงได้จัดทำเอกสาร “แนวทางการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐ” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

- (1) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นแนวทางการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจด้วยตนเอง
- (2) เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำรายงานผลการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อประกอบการพิจารณาทบทวนการปฏิบัติภารกิจ และการจัดตั้งงบประมาณสำหรับปีงบประมาณต่อไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2 การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐ

2.1 กรอบแนวคิดการประเมินความคุ้มค่า

จากสาระสำคัญของมาตรา 22 ดังกล่าว สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการประเมินความคุ้มค่าได้ดังนี้ การประเมินความคุ้มค่า หมายถึง การประเมินการดำเนินการของภาครัฐเพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์ และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนและสังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้และไม่สามารถคำนวณเป็นเงินได้

2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินความคุ้มค่า มุ่งให้ส่วนราชการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจด้วยตนเอง (Self-assessment) เพื่อ:-

- (1) ประเมินว่าการปฏิบัติภารกิจ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และได้ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนและภาครัฐ มากหรือน้อยกว่าค่าใช้จ่ายและผลเสียที่เกิดขึ้นเพียงใด

- (2) เป็นข้อมูลสำหรับส่วนราชการในการทบทวนจัดลำดับความสำคัญในการเลือกปฏิบัติภารกิจ หรือเป็นข้อมูลสำหรับรัฐบาลเพื่อพิจารณาขยับเล็กรากิจ รวมทั้งการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติภารกิจ (Self-improvement) ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น
- (3) เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการในปีต่อไป (Self-control)

2.3 กรอบการประเมินความคุ้มค่า

เพื่อให้การประเมินความคุ้มค่าเป็นเครื่องมือใช้ประกอบการพิจารณาทางเลือกในการปฏิบัติภารกิจ ที่ก่อประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด การประเมินจึงให้ความสำคัญกับประเด็นการทำงานใน 3 มิติ ได้แก่ มิติประสิทธิผล ควบคู่ไปกับมิติประสิทธิภาพ และมิติผลกระทบ ซึ่งมีความหมายและ ตัวอย่างตัวชี้วัด ดังนี้

- (1) ประสิทธิภาพการปฏิบัติภารกิจ เป็นการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของ การปฏิบัติภารกิจ โดยเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการปฏิบัติภารกิจว่ามีความสอดคล้องเป็นไป ตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดหวังไว้ว่าจะได้รับที่กำหนดไว้ก่อนดำเนินการหรือไม่ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัด 2 ด้าน ได้แก่ การบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติภารกิจ และ ความพึงพอใจต่อผลประโยชน์ที่ได้รับจากผลผลิตหรือบริการ โดยมีขอบเขตและตัวชี้วัด ดังนี้

(1.1) การบรรลุวัตถุประสงค์ : หมายถึง การเปรียบเทียบผลผลิตที่ได้จากการ ปฏิบัติภารกิจ ซึ่งเป็นได้ทั้งสิ่งของหรือบริการ เทียบกับเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ในกรอบระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ เพื่อประเมินระดับ ความสำเร็จในการทำงานว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ได้เพียงใด รวมทั้งการประเมินด้วยว่าการบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติภารกิจนั้น มีค่าใช้จ่ายเท่าใด หรือเรียกว่าประสิทธิผลของค่าใช้จ่าย (Cost-effectiveness) ด้วย

(1.2) ความพึงพอใจ : ความพอใจของผู้รับบริการและผู้ใช้ประโยชน์จาก ผลผลิตและบริการนั้นๆ โดยผู้ใช้ประโยชน์ อาจหมายถึง ประชาชนหรือ หน่วยงานอื่น ที่ได้รับประโยชน์โดยตรง

ตัวอย่างตัวชี้วัดประสิทธิผล

ประเด็นการประเมินผล	ตัวอย่างตัวชี้วัด
1. การบรรลุวัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> ■ ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติภารกิจ (ร้อยละ) เช่น -ความสำเร็จในการให้บริการกำจัดลูกน้ำยุงลาย -ความสำเร็จในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการปราบปรามยาเสพติด ■ ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ต่อค่าใช้จ่ายรวม
2. ความพึงพอใจของผู้ใช้ประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> ■ ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้รับบริการและผู้ใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)

(1.3) ในกรณีที่สามารถประเมินความคุ้มค่าที่เปรียบเทียบ กับ Cost ได้แก่ Benefit - Cost Ratio ในกรณี กระบวนการด้านเศรษฐกิจ หรือ Cost-Effectiveness ในกรณีกระบวนการด้านสังคม ก็ควรจะแสดงผลการวัดเพิ่มเติมด้วย

(1.4) การวัดความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการนั้นๆ ทั้งในด้านคุณภาพผลผลิตและการให้บริการ ระยะเวลาที่ใช้ในการได้รับบริการ โดยผู้ใช้ประโยชน์ เน้นการวัดผลประโยชน์ที่กลุ่มเป้าหมายได้รับ จึงจะถือว่าเป็นการวัดผลลัพธ์ (Outcome) ในระดับประสิทธิผล แต่ถ้าเน้นการวัดการให้บริการในกระบวนการ (process) ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย จะถือว่าเป็นการวัดผลผลิต (Output) ในระดับประสิทธิภาพ

(2) ประสิทธิภาพการปฏิบัติการกิจ หมายถึง การประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของการใช้ทรัพยากรและกระบวนการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจากผลผลิตเทียบกับต้นทุนทั้งหมด การจัดหาทรัพยากรที่ได้มาตรฐาน มีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม รวมทั้งมีกระบวนการทำงานที่ประหยัดทรัพยากร **ทั้งนี้ ตัวชี้วัดมี 2 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิต และการประหยัด โดยมีขอบเขตและตัวชี้วัด ดังนี้**

(2.1) ประสิทธิภาพการผลิต หมายถึง ความสอดคล้องของการใช้ทรัพยากรที่เป็นปัจจัย (Input) กระบวนการดำเนินการ (Process) และผลผลิต (Output) เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์ของภารกิจ ซึ่งประเด็นในการพิจารณาแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ดังนี้

➤ **ประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม** ประกอบด้วยประเด็นย่อย อาทิ การผลิต ผลผลิตโดยใช้ค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแผนที่กำหนด หรือผลิตภาพของการใช้ปัจจัยการผลิตสูงกว่าแผนที่กำหนด การรายงาน และการปรับปรุงการดำเนินงาน เป็นต้น

➤ **การปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน** ประกอบด้วยประเด็นย่อย อาทิ การมีทางเลือกอื่น ๆ ในการดำเนินงาน การปรับปรุงวิธีการทำงานที่มีอยู่ การใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรแทนคน ความพยายามอย่างต่อเนื่องในการลดต้นทุนปัจจัยการผลิต เป็นต้น

➤ **ระบบการจัดการและการปฏิบัติงาน** ประกอบด้วยประเด็นย่อย อาทิ การจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร ระบบและกระบวนการในการทำงาน การดำเนินการตรวจสอบและควบคุม เป็นต้น

» **สิ่งแวดล้อมในการทำงาน** ประกอบด้วยประเด็นย่อย อาทิ การเห็นความสำคัญของประสิทธิภาพ การมุ่งเน้นลูกค้าและการบริการ การมีความเชื่อถือได้ การมีระบบให้กำลังใจและประกาศความดีความชอบ การปฏิบัติงานในแนวทางที่มาจากความเห็นชอบร่วมกัน เป็นต้น

(2.2) การประหยัด หมายถึง การได้รับทรัพยากรในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมด้วยต้นทุนที่ต่ำสุด ซึ่งประเด็นในการประเมิน อาทิ การลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำบัญชีการผลิต เป็นต้น

ตัวอย่างตัวชี้วัดประสิทธิภาพ

ประเด็นการประเมินผล	ตัวอย่างตัวชี้วัด
1. ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> ■ ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตหรือค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลผลิต ■ สัดส่วนจำนวนผลผลิตต่อบัญชีนำเข้า เช่น ผลผลิตต่อคน ผลผลิตต่อเครื่องจักร ■ ความก้าวหน้าในการดำเนินงานเทียบกับแผน ■ สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงในการให้บริการเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด ■ ขั้นตอนและระยะเวลาที่ลดลง
2. การประหยัด	<ul style="list-style-type: none"> ■ สัดส่วนงบประมาณที่สามารถประหยัดได้ในการปฏิบัติการ ■ สัดส่วนงบประมาณที่ใช้จัดหามูลค่าการผลิต เกี่ยวกับแผนที่กำหนดไว้

(3) ผลกระทบ หมายถึง ผลอันสืบเนื่องจากการปฏิบัติการ ทั้งที่คาดหวังหรือตั้งใจ และไม่ได้คาดหวัง ทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างและภายหลังการปฏิบัติการ ที่อาจกระทบต่อการพัฒนาในมิติอื่น หรือการปฏิบัติการของหน่วยงานอื่น หรือประชาชนทั้งที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มอื่น ทั้งในและนอกพื้นที่ การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามภารกิจภาครัฐ ครอบคลุมถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผลกระทบด้านบวกและด้านลบ ในมิติที่สามารถประเมินในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินงานตามภารกิจภาครัฐด้วย ซึ่งมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(3.1) ผลกระทบต่อประชาชน ได้แก่ ผลกระทบที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินงานตามภารกิจภาครัฐ ที่เป็นประโยชน์และความพึงพอใจ เช่น การมีงานทำและการเพิ่มรายได้ให้ประชาชน การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตประชาชน หรือผลกระทบทางลบ เช่น การสูญเสียอาชีพ/ทรัพย์สิน การเจ็บป่วยจากมลภาวะที่เกิดจากการดำเนินภารกิจ

- (3.2) ผลกระทบทางสังคม ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่สังคมจากการดำเนินงานตามภารกิจภาครัฐ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างทางสังคม วิถีชีวิต อาชีพ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ชุมชน และการสร้างความเป็นธรรมให้สังคม
- (3.3) ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินงานตามภารกิจภาครัฐ เช่น ด้านมลภาวะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านระบบนิเวศ และด้านภูมิสถาปัตยกรรม
- (3.4) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ได้แก่ผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติ/การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การสร้างความเป็นธรรมและการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (ระดับราคาสินค้า ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการค้า การกีดกันนี้สาธารณะ) และการกระจายรายได้
- (3.5) ผลกระทบด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการเมือง และความมั่นคงของประเทศ

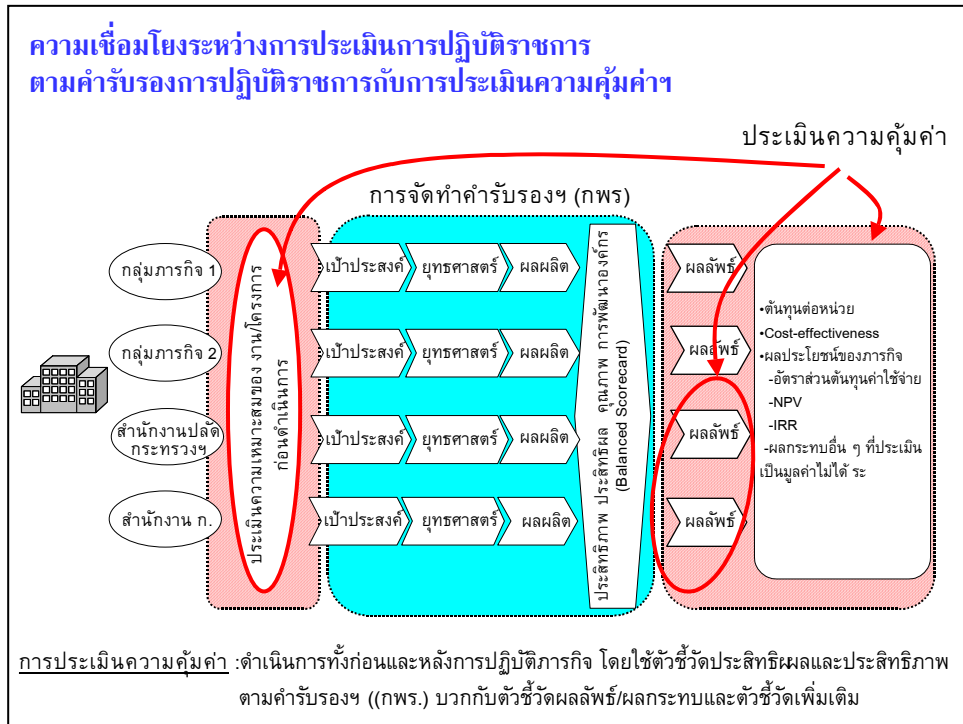
การเชื่อมโยงผลผลิตจากการใช้จ่ายงบประมาณของกรมที่วิเคราะห์ไปยังยุทธศาสตร์ของกระทรวงและยุทธศาสตร์จะต้องชัดเจน มิฉะนั้น อาจจะนำเอาผลกระทบอันเกิดจากอิทธิพลของผลผลิตของกรมอื่นมาเป็นผลงานของกรมที่วิเคราะห์ได้ (ต้องสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่าผลผลิตของกรมที่วิเคราะห์เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่เกิดผลกระทบนั้น)

2.4 ความเชื่อมโยงระหว่างการประเมินความคุ้มค่า

กับการประเมินการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

ตามนัยของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติราชการและการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐ โดยมีความเชื่อมโยงกัน ดังนี้

- (1) การประเมินผลการปฏิบัติราชการ (มาตรา 45-49) ยึดเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ ของหน่วยงานเป็นกรอบในการประเมิน โดยมีขอบเขตครอบคลุมการประเมินผลสำเร็จตามเป้าหมายในระดับผลผลิต ทั้งนี้ การประเมินผลการปฏิบัติราชการนั้นใน 4 มิติ คือ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพการให้บริการ และการพัฒนาองค์กร ตามหลักการประเมินผลแบบสมดุล (Balanced Scorecard) การประเมินผลในส่วนนี้ สำหรับงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ

(2) การประเมินความคุ้มค่า (มาตรา 22) เป็นการประเมินในระดับผลกระทบและผลลัพธ์ ซึ่งเชื่อมโยงต่อยอดจากการประเมินการปฏิบัติราชการ การประเมินความคุ้มค่าฯ จะดำเนินการทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติการของหน่วยงาน โดยการประเมินก่อน เน้นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ รวมถึงผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขณะที่ การประเมินภายหลังเป็นการประเมินว่าผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นตรงตามที่วิเคราะห์ไว้หรือไม่ รวมทั้งมีผลกระทบอื่นใดที่ไม่ได้ตั้งใจเกิดขึ้นบ้าง ทั้งในเชิงบวกและลบ การประเมินผลในส่วนนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงบประมาณร่วมกันกำหนดกรอบแนวทางการประเมิน

2.5 ความแตกต่างของการประเมินความคุ้มค่ากับการประเมินความคุ้มทุน

การประเมินความคุ้มค่าตามคู่มือเล่มนี้ ยึดถือวิธีการประเมินความคุ้มค่าตามหลักสากลว่าด้วยการประเมิน Value-For-Money (VFM) ที่เห็น “ประสิทธิภาพ” “ประสิทธิผล” และ “ผลกระทบ” นอกจากนี้ ยังพิจารณาถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการบริหารงบประมาณในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์อีกด้วย

“การประเมินความคุ้มค่า” มีความแตกต่างจาก “การประเมินความคุ้มทุน” ในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ประเภทของภารกิจที่วัดผล เนื่องจากภารกิจของรัฐมีความหลากหลายทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความมั่นคง ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารทั่วไปของรัฐ การวัดผลในแต่ละ

ประเภทจะมีความแตกต่างกันโดยเฉพาะการวัดผลตอบแทนในระดับผลกระทบที่ตีมูลค่าเป็นเงิน มักจะทำได้เพียงภารกิจด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ซึ่งนำไปใช้ให้คำตอบ “ความคุ้มค่า” ระหว่าง ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินต่อเงินได้ ในขณะที่การวัดผลตอบแทนในระดับผลกระทบ ด้านสังคม ด้านความมั่นคง และด้านสิ่งแวดล้อมมักจะตีมูลค่าเป็นเงินไม่ได้ และถ้าต้องการจะ ตีมูลค่าเป็นเงินก็อาจจะไม่ครอบคลุมผลตอบแทนในทุกประเด็นทั้งผลกระทบเชิงบวก (Positive Impact) และผลกระทบเชิงลบ (Negative Impact) ซึ่งนำไปใช้พิจารณาระหว่างผลตอบแทนที่ ไม่ใช่เชิงเศรษฐศาสตร์ (Non-economic Value) กับค่าใช้จ่ายที่เป็นเงิน เพื่อวัด “ความคุ้มค่า”

2. คุณสมบัติของภารกิจที่วัดผล เนื่องจากภารกิจของรัฐเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องเป็นกิจวัตร (Routine Work) เป็นส่วนใหญ่ และมีเพียงบางภารกิจที่มีลักษณะเป็นโครงการ (Project) ซึ่ง การวัดผลตอบแทนของโครงการจะต้องกำหนดอายุการดำเนินงานของโครงการเพื่อคำนวณ “ความคุ้มค่า” เช่น การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (ถนน ท่าเรือ เขื่อน เป็นต้น) และการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ ในขณะที่ภารกิจของรัฐที่ต้องดำเนินงานเป็นกิจวัตร (Routine Work) ไม่เป็นโครงการที่กำหนดอายุการดำเนินงานของโครงการได้ เช่น การลงทุนด้าน การศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน การให้บริการสาธารณสุขและสังคมสงเคราะห์ การอนุรักษ์ วัฒนธรรม การพัฒนาสังคมและสถาบันครอบครัว การอำนวยความสะดวก และการป้องกัน และรักษาความมั่นคงของชาติ เป็นต้น
3. ระดับของการวัดผล เนื่องจากกิจกรรมในภารกิจของรัฐมีหลายลักษณะ เช่น การผลิตสินค้า การให้การศึกษา การรักษาพยาบาล การให้สวัสดิการสงเคราะห์ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งให้ความสำคัญกับการวัดในระดับประสิทธิภาพในมิติที่แตกต่างกันในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ เชิงเวลา และเชิงต้นทุน โดยต้นทุนต่อหน่วยยังคงเป็นมิติที่สำคัญที่สุด ยกเว้นกิจกรรมบาง ลักษณะที่ให้ความสำคัญกับความเร็วในการให้บริการ (หาที่ต่อราย) มากกว่าต้นทุน และ กิจกรรมบางลักษณะวัดที่คุณภาพตามมาตรฐาน (มาตรฐานขั้นต่ำในการให้บริการ) มากกว่า ต้นทุน ส่วนการวัดในระดับประสิทธิผลมีทั้งที่วัดได้ในเชิงปริมาณเป็นหลักซึ่งส่วนหนึ่งนำมาตี ค่าเป็นเงินได้และอีกส่วนหนึ่งนำมาตีค่าเป็นเงินไม่ได้ และมีหลายกรณีที่ต้องวัดเชิงคุณภาพ เป็นหลักซึ่งนำมาตีค่าเป็นเงินไม่ได้

ดังนั้น “การประเมินความคุ้มค่า” จึงมีความหลากหลายในการพิจารณาซึ่งแตกต่างจาก “การประเมิน ความคุ้มค่า” ซึ่งใช้เหมาะกับการลงทุนทางเศรษฐกิจ

3.1 ขอบเขตการประเมินความคุ้มค่า

การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการ เกิดขึ้นใน 3 ขั้นตอน ของการดำเนินงาน คือ ก่อนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นขั้นตอนการวางแผนการทำงาน ระหว่างการดำเนินงาน และเสร็จสิ้นการดำเนินงานว่ามีผลสัมฤทธิ์และคุ้มค่าหรือไม่ เพียงใด เพื่อเป็นบทเรียนต่อไป โดยมีขอบเขต ดังนี้

- (1) หน่วยของการประเมิน การประเมินความคุ้มค่าเป็นการประเมินการปฏิบัติการในหน่วยงาน ระดับกรม อย่างไรก็ตาม หลักการในการประเมินสามารถประยุกต์ได้ ทั้งในระดับกรม กลุ่มภารกิจ หรือกระทรวง
- (2) ภารกิจที่ต้องประเมิน ให้ความสำคัญเฉพาะภารกิจหลัก (Core Business) ของหน่วยงาน โดยหน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดด้วยตนเองว่า ภารกิจหลักและผลผลิตหลักของหน่วยงานคืออะไร ซึ่งภารกิจหลักและผลผลิตหลัก ตามกรอบที่ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานประมาณ กำหนด มีความหมายดังนี้

▶ **ภารกิจหลักหรืองานหลัก :** เป็นภารกิจที่ส่วนราชการ (กรม) ต้องดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์ เนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ นอกจากนี้ภารกิจหลักรวมถึงภารกิจอื่นที่หน่วยงานเหนือขึ้นไปมอบหมายให้ปฏิบัติเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเกินกว่า 3 ปี ในการผลักดันให้เกิดการปฏิบัติการ หน่วยงานต้องมีการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานหรือแผนปฏิบัติการรองรับอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ภารกิจของส่วนราชการสามารถแบ่งอย่างกว้างๆ ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

- การให้บริการสาธารณะ ซึ่งประชาชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง อาทิ บริการทำบัตรประชาชน การศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพบริการในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น
- บริการด้านการพัฒนาและความมั่นคง โดยประชาชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยอ้อม เช่น การจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี การป้องกันประเทศ เป็นต้น

▶ **ผลผลิตหลัก :** หมายความว่า ผลผลิตที่ได้จากการปฏิบัติการหลักของหน่วยงาน ทั้งที่มีลักษณะเป็นงานหรือโครงการ ผลผลิตดังกล่าวเป็นการให้บริการที่ดำเนินงานโดยหน่วยงานของรัฐ ทั้งในรูปแบบของการให้บริการโดยตรง หรือโดยการใช้วัสดุสิ่งของและหรือสิ่งก่อสร้าง เพื่อนำไปใช้ในการให้บริการแก่ประชาชน องค์ภกภายนอกหน่วยงานนั้น นอกจากนี้ ผลผลิตดังกล่าวต้องสอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบ พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือ พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

- ▶ โครงการสำคัญเพื่อผลักดันภารกิจ การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการให้บรรลุผลสำเร็จ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ ในหลายหน่วยงานต้องอาศัยการดำเนินโครงการ เพื่อผลักดันให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติภารกิจ ดังนั้นการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจที่มีลักษณะเป็นการดำเนินโครงการ จำเป็นต้องประเมินความคุ้มค่าของโครงการดังกล่าวด้วย เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และผลกระทบ ของโครงการนั้นๆ ซึ่งจะมีผลเชื่อมโยงถึงประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และผลกระทบของการปฏิบัติภารกิจ ตลอดจนการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ/ยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงให้โครงการดังกล่าวให้มีความคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น หรือยกเลิกโครงการที่ไม่มี ความคุ้มค่าหรือไม่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือยุทธศาสตร์ของส่วนราชการนั้น

โครงการที่ส่วนราชการต้องนำมาประเมินความคุ้มค่า จะต้องเป็นโครงการที่มีความสำคัญ เป็นเงื่อนไขความสำเร็จของการปฏิบัติภารกิจ การดำเนินโครงการส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของภารกิจหรือยุทธศาสตร์ หรือเป็นโครงการที่มีวงเงินลงทุนสูงหรือมีผลกระทบต่อประชาชนสูง

3.2 ตัวชี้วัดในการประเมินความคุ้มค่า

เนื่องจากภารกิจของหน่วยงานมีความแตกต่างกัน โดยบางภารกิจไม่สามารถประเมินผลประโยชน์เป็นตัวเลขได้ชัดเจน บางภารกิจมีลักษณะเป็นการดำเนินโครงการ ดังนั้น จึงกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินความคุ้มค่าในแต่ละมิติดังนี้

- (1) ตัวชี้วัดหลัก ที่ทุกหน่วยงาน ถึงแม้ภารกิจจะมีลักษณะแตกต่างกัน สามารถใช้ร่วมกันได้ โดยแต่ละมิติมีตัวชี้วัดดังนี้

(1.1) การประเมินประสิทธิภาพ

- ▶ ต้นทุนต่อหน่วย : ประเมินต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงตามหลักเกณฑ์ของกรมบัญชีกลาง โดยเปรียบเทียบกับต้นทุนที่ประมาณการไว้ในขั้นตอนวางแผนว่าสูงหรือต่ำกว่าแผนอย่างไร เพราะเหตุใด
- ▶ สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร : ประเมินผลผลิตภาพของการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม ซึ่งจะช่วยให้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง
- ▶ สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน : เป็นการวิเคราะห์ถึงความประหยัดในการทำงานตั้งแต่ขั้นตอนการจัดหาปัจจัยการผลิตและระหว่าง การดำเนินงาน เพื่อดูว่าการดำเนินงานมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากการประมาณการไว้เพียงใด และเพราะเหตุใด ซึ่งจะเป็นสาเหตุหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตัวชี้วัดนี้เหมาะกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งผ่านเงินงบประมาณให้กับหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามแผน

- ▶▶ สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงในการให้บริการเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด : เป็นการวิเคราะห์ถึงความรวดเร็วในการทำงานอันเกิดจากการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ โดยมีการจัดทำมาตรฐานเวลาการให้บริการไว้ เพื่อเปรียบเทียบถึงควมมีประสิทธิภาพ
- ▶▶ คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพ: เป็นการวิเคราะห์ถึงคุณภาพในการให้บริการ โดยมีการจัดทำมาตรฐานคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพที่หน่วยงานหรือกระทรวง กำหนด เพื่อเปรียบเทียบถึงควมมีคุณภาพ
- ▶▶ ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน: เป็นการวิเคราะห์ถึงความก้าวหน้าในการดำเนินการนำส่งผลผลิต เพื่อเปรียบเทียบถึงควมมีประสิทธิภาพ
- ▶▶ ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ: เป็นการประเมินของผู้รับบริการต่อผู้ให้บริการ ซึ่งหน่วยงานผู้ให้บริการจะเป็นผู้กำหนดกลุ่มผู้รับบริการ เช่น สอบถามจากประชาชนหรือส่วนราชการ และประเมินตามประเด็นที่ต้องการทราบ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงกระบวนการให้บริการ

(1.2) การประเมินประสิทธิผล

- ▶▶ **Benefit – Cost Ratio:** พิจารณาว่าผลการปฏิบัติการกิจสามารถคิดเป็นมูลค่าทางการเงินได้เท่าไรเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย
- ▶▶ **Cost – Effectiveness:** พิจารณาว่าผลการปฏิบัติการกิจสามารถคิดเป็นผลประโยชน์เชิงสังคมได้อย่างไรเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย
- ▶▶ ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย: พิจารณาว่าผลการปฏิบัติการกิจสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหลักได้เพียงใด เพราะเหตุใด
- ▶▶ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อผลประโยชน์จากการใช้บริการ: เป็นการประเมินของผู้รับบริการต่อผู้ให้บริการ ซึ่งหน่วยงานผู้ให้บริการจะเป็นผู้กำหนดกลุ่มผู้รับบริการ เช่น สอบถามจากประชาชนหรือส่วนราชการ และประเมินตามประเด็นที่ต้องการทราบ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงการดำเนินงาน

ตารางที่ 1 ประเด็นการประเมินและตัวชี้วัดในแต่ละมิติ

ภารกิจ	มิติและประเด็น การประเมินความคุ้มค่า	ตัวชี้วัด ^{1/}	
		ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดเพิ่มเติม
<ul style="list-style-type: none"> ■ บริการสาธารณะ ซึ่งประชาชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์ (ผู้รับบริการ) โดยตรง อาทิ บริการทำบัตรประชาชนใบขับขี่ การฝึกอาชีพ บริการรักษาพยาบาล การบริการในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น ■ บริการด้านการพัฒนาและความมั่นคง ซึ่งประชาชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยอ้อม อาทิ การจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี การป้องกันประเทศ เป็นต้น 	ประสิทธิภาพ <ul style="list-style-type: none"> ■ ประสิทธิภาพการปฏิบัติการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้นทุนต่อหน่วย^{2/} 2. สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร เช่น ผลผลิตต่อคน ผลผลิตต่อเวลาทำงาน 3. คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือการประกันคุณภาพ และควบคุมคุณภาพ 4. ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน 5. ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ 6. สัดส่วนค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน 7. สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงในการให้บริการเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด 	
	ประสิทธิผล <ul style="list-style-type: none"> ■ การบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย ■ ความพึงพอใจ 		
	ผลกระทบ ^{3/} <ul style="list-style-type: none"> ■ ผลกระทบที่มีต่อประชาชน ■ ผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจ ■ ผลกระทบทางสังคม ■ ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ■ การประเมินผลกระทบต่อการเมือง 	เช่น พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป สุขภาพอนามัยดีขึ้น รายได้ครัวเรือนดีขึ้น เช่น รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น โครงสร้างของสังคม วัฒนธรรม ชุมชน เปลี่ยนไป เช่น มลภาวะเปลี่ยนแปลงดีขึ้นหรือเลวลง เช่น ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งออกมาใช้สิทธิเพิ่มขึ้น	
	ความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ^{4/}	ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ	
<ul style="list-style-type: none"> ■ ภารกิจที่เป็น โครงการ หากภารกิจทั้ง 2 ประเภท มีการดำเนินงานในลักษณะโครงการ 	ประเมินครบทุกมิติทั้งประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและผลกระทบ	ใช้ตัวชี้วัดหลักข้างต้นทั้งหมด	Benefit-cost Ratio ^{5/} หากวิเคราะห์ไม่ได้ ให้ระบุกลุ่มเป้าหมายและขนาดที่ได้รับผลกระทบ เช่น จำนวนคน จำนวนพื้นที่

- หมายเหตุ : 1/ การเลือกใช้ตัวชี้วัดข้างต้นต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะผลผลิตหลักของแต่ละหน่วยงาน ดังนั้น บางหน่วยงานสามารถประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดได้อย่างครบถ้วน ทั้งตัวชี้วัดหลักและตัวชี้วัดเพิ่มเติม ขณะที่บางหน่วยงานอาจใช้เฉพาะตัวชี้วัดหลักเท่านั้น
- 2/ จัดทำต้นทุนต่อหน่วย ตามหลักเกณฑ์ของกรมบัญชีกลาง
  - 3/ หน่วยงานดำเนินการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินงาน
  - 4/ ใช้ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ ด้วยเครื่องมือวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ ของสำนักงานงบประมาณ
  - 5/ เพื่อเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติภารกิจกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติภารกิจ หากผลประโยชน์มีมากกว่าค่าใช้จ่ายแสดงว่า การปฏิบัติภารกิจมีความคุ้มค่า

(1.3) การประเมินผลกระทบ

หน่วยงานจะต้องประเมินผลกระทบต่อประชาชนภายหลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติการกิจ โดยกำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจน และถ้าการปฏิบัติการมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ต่อสังคม หรือต่อสิ่งแวดล้อม ก็ให้กำหนดตัวชี้วัดและทำการประเมินผลด้วย

(1.4) การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ

หน่วยงานจะต้องนำผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงบประมาณ และผ่านการรับรองจากสำนักงบประมาณ และ มาประกอบการอธิบายความคุ้มค่าของการปฏิบัติการกิจด้วย

(2) ตัวชี้วัดเสริม ในกรณีที่ภารกิจของหน่วยงานไม่สามารถประเมินผลประโยชน์เป็นตัวเลขชัดเจน หรือเป็นภารกิจที่จัดทำเป็นโครงการ หน่วยงานควรจัดทำตัวชี้วัดเสริม ดังนี้

- ▶ **Cost – Effectiveness:** เป็นตัวชี้วัดเสริมสำหรับภารกิจที่ไม่สามารถประเมินผลประโยชน์เป็นตัวเลขได้ชัดเจน ซึ่งเมื่อได้รับรายงานผลการประเมินประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการควรวิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่ายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีประกอบการพิจารณาว่าภารกิจใดควรให้หน่วยงานใดเป็นผู้ปฏิบัติ จึงจะได้ผลคุ้มค่ามากที่สุด
- ▶ **Benefit-Cost Ratio:** ในกรณีที่ภารกิจของหน่วยงานเป็นการดำเนินโครงการโครงการดังกล่าวนอกจากจะต้องประเมินโดยใช้ตัวชี้วัดหลักในมิติประสิทธิภาพประสิทธิผล และผลกระทบแล้ว หน่วยงานต้องประเมินผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) เป็นตัวชี้วัดเสริมร่วมด้วย แต่ถ้าโครงการนั้น ๆ เป็นโครงการที่ไม่สามารถคำนวณผลประโยชน์หรือผลเสียเป็นมูลค่าได้ (คำนวณ B/C Ratio ไม่ได้) ให้ระบุกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบและขนาดของผลกระทบ เช่น จำนวนประชาชน จำนวนพื้นที่ เป็นต้น ให้ชัดเจน

4

องค์ประกอบรายงาน ขั้นตอน และกลไกการประเมินความคุ้มค่า

4.1 องค์ประกอบของรายงานการประเมินความคุ้มค่าฯ รายงานประเมินความคุ้มค่าฯ ประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลเบื้องต้น ระบุชื่อหน่วยงาน ภารกิจหลัก ยุทธศาสตร์ งานโครงการ เป้าหมาย ผลผลิต ตามแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน (สอดคล้องกับการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการฯ และการจัดทำค่าของงบประมาณ) ผลผลิตที่จะประเมินความคุ้มค่าฯ หน่วยงานภายในและเจ้าหน้าที่ของกระทรวงที่รับผิดชอบภารกิจ/ผลผลิตนั้น ๆ

ส่วนที่ 2 : กรอบและผลการประเมินความคุ้มค่า

- 2.1 กรอบการประเมินความคุ้มค่า กำหนดขอบเขตงาน/โครงการที่จะประเมินความคุ้มค่า สถานะของงาน/โครงการ รายละเอียดการประเมินความเหมาะสมก่อนดำเนินงานโครงการ (ต้นทุนผลผลิตต่อหน่วย ประสิทธิภาพการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทน และผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit/Cost Ratio)) ตัวชี้วัดในมิติประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และผลกระทบ รวมทั้งผลการประเมินการจัดการงบประมาณด้วยเครื่องมือวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของงบประมาณ
- 2.2 ผลการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการ ตามงานโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ และเอกสารคำของงบประมาณ ตามกรอบแนวทางหลักเกณฑ์ และตัวชี้วัดการประเมินความคุ้มค่า พร้อมทั้งคำอธิบายผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนการรายงานผลการประเมินในภาพรวม

ส่วนที่ 3 : ข้อเสนอแนะทางการปรับปรุงและพัฒนา ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภารกิจในระยะต่อไป พร้อมทั้งข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของกระทรวง

4.2 ขั้นตอนการประเมินความคุ้มค่า

ดังกล่าวมาข้างต้น การประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการของรัฐบาล เป็นการประเมินการทำงานทั้ง 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นขั้นตอนการวางแผนการทำงาน/การกำหนดโครงการ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานได้ผลเสียด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ การประเมินระหว่างการดำเนินงาน เพื่อดูว่าการทำงานมีประสิทธิภาพเพียงใดและมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร หรือไม่ เพื่อปรับปรุงการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ และการประเมินภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินงานว่ามีผลสัมฤทธิ์และคุ้มค่าหรือไม่ เพียงใด เพื่อเป็นบทเรียนในการทำงานต่อไป ซึ่งมีปฏิทินการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนและกิจกรรม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปฏิทินการประเมินความคุ้มค่า¹

	ช่วงระยะเวลา	ขั้นตอน/กิจกรรม
	ตุลาคม	การตั้งกลไกภายใน หน่วยงานตั้งคณะทำงานประเมินความคุ้มค่า
	ตุลาคม- ธันวาคม	<p>การเตรียมการเพื่อประเมินความคุ้มค่าฯ คณะทำงานประเมินความคุ้มค่าฯ ของหน่วยงาน</p> <p>► ศึกษาทำความเข้าใจแนวคิด วัตถุประสงค์ ขอบเขตและตัวชี้วัด ตลอดจนขั้นตอนในการประเมินความคุ้มค่า ตามเอกสารแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจของรัฐ</p> <p>► ทบทวนแผนกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน</p> <p>(ขั้นตอน/กิจกรรมในส่วนนี้ จะดำเนินการเฉพาะในปีแรกที่เริ่มดำเนินการประเมินความคุ้มค่า)</p>

¹ ปฏิทินการประเมินความคุ้มค่าสามารถปรับให้สอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณ

ช่วงระยะเวลา	ขั้นตอน/กิจกรรม
ตุลาคม- ธันวาคม	<p>การจัดทำแผนการประเมินความคุ้มค่า โดยใช้แบบฟอร์มกรอบและแผนการประเมินความคุ้มค่า (ภาคผนวก 1)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ ระบุภารกิจของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์ งาน โครงการเพื่อผลักดันภารกิจ โดยแยกงาน/โครงการเริ่มดำเนินการใหม่ และที่เป็นการดำเนินงานต่อเนื่อง ▶ กำหนดกรอบและแผนการประเมินความคุ้มค่า² ของหน่วยงาน² โดยจัดทำรายละเอียดว่า การประเมินความคุ้มค่า² ของหน่วยงานครอบคลุมงาน/โครงการส่วนใดบ้าง พร้อมทั้ง <ul style="list-style-type: none"> ➔ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จระดับยุทธศาสตร์และระดับโครงการ (ตัวชี้วัดประสิทธิผล) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพของการปฏิบัติการ^{3/} ➔ กรณีที่เป็นงาน/โครงการใหม่ หน่วยงานกำหนดผลลัพธ์ พร้อมทั้งวิเคราะห์ผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (Cost-benefit analysis) Cost-Effectiveness อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal rate of return: IRR) และ Net Present Value ➔ กำหนดหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการติดตามความก้าวหน้าและจัดเก็บข้อมูลตามกรอบตัวชี้วัดที่กำหนด ▶ เสนอกรอบและแผนการประเมินความคุ้มค่า² ต่อผู้บริหารหน่วยงาน ก่อนที่จะนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลราชการ
พฤษภาคม	<p>การติดตามความก้าวหน้าระหว่างดำเนินการ คณะทำงานประเมินความคุ้มค่า²</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบกับแผนงาน/แผนปฏิบัติการ ระบุปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข พร้อมทั้งประเมินว่าสมควรดำเนินการต่อไปหรือไม่ เพราะเหตุใด ▶ จัดทำรายงานความก้าวหน้าเสนอคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลราชการ

2 ใช้แบบฟอร์มกรอบและแผนการประเมินความคุ้มค่า ตามภาคผนวก 1

3 ตัวชี้วัดทั้งสองมิตินี้ หน่วยงานใช้ในการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของ ก.พ.ร. ด้วย

ตารางที่ 2 ปฏิทินการประเมินความคุ้มค่า (ต่อ)

	ช่วงระยะเวลา	ขั้นตอน/กิจกรรม
	<p>กม-พฤศจิกายน</p> <p>ตุลาคม</p> <p>พฤศจิกายน</p>	<p>การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจ เป็นการประเมินในช่วงสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง ตามสถานะของงาน/โครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ งาน/โครงการดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ คณะทำงานดำเนินการประเมินผลสำเร็จการปฏิบัติการกิจในมิติประสิทธิภาพ ประสิทธิผล วิเคราะห์ผลตอบแทนต่อต้นทุน ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย โดยเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในกรอบและแผนการประเมินความคุ้มค่า นอกจากนี้ อาจต้องประเมินผลกระทบหากมีการมอบหมาย^{4/} ▶ งาน/โครงการที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง คณะทำงานประเมินความคุ้มค่าดำเนินการ <ul style="list-style-type: none"> ▶ ประเมินความก้าวหน้าการดำเนินงาน วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดในมิติประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในกรอบและแผนการประเมินความคุ้มค่า ระบุปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข พร้อมทั้งประเมินว่าสมควรดำเนินการต่อไปหรือไม่ เพราะเหตุใด ▶ จัดทำรายงานการประเมินความคุ้มค่า ภายหลังการดำเนินงาน เสนอคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
	<p>ธันวาคม</p>	<p>การพิจารณารายงานการประเมินความคุ้มค่า</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พิจารณารายงานการประเมินความคุ้มค่า ของหน่วยงาน จัดทำความเห็น และนำเสนอคณะรัฐมนตรี ▶ สำนักงบประมาณพิจารณารายงานประเมินความคุ้มค่า ของหน่วยงาน ประกอบการจัดทำงบประมาณ

4.3 กลไกการประเมินความคุ้มค่า กลไกที่เกี่ยวข้องในการประเมินและรายงานผลการประเมินความคุ้มค่า ประกอบด้วยกลไก 2 ระดับ

- (1) กลไกระดับนโยบาย คือ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ซึ่งผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่อังคารที่ 19 ตุลาคม 2547 เป็นกลไกในรูปแบบคณะกรรมการระดับชาติที่มีรองนายกรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธาน คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานโดยตำแหน่ง 6 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก งบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี อธิบดีกรมบัญชีกลาง หัวหน้าโครงการเปลี่ยนการบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบัญชี การตรวจสอบ การดำเนินงาน กฎหมาย การเงิน

⁴ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการจะเป็นผู้กำหนดว่าหน่วยงานใดต้องประเมินผลกระทบ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขความเหมาะสมตามช่วงเวลา และเงื่อนไขอื่น ๆ

เศรษฐศาสตร์ การบริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และวิศวกรรมหรือสถาปัตยกรรม ไม่น้อยกว่า 5 ท่าน และไม่เกิน 7 ท่าน โดย เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่งคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1.1) วางนโยบาย แนวทาง และกำหนดประเด็นหัวข้อการตรวจสอบ และประเมินผลในภาคราชการให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินของนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี
  - (1.2) บูรณาการการทำงานของบรรดาหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้อง
    - ▶ ให้ความเห็นชอบและประสานแผนการตรวจสอบและประเมินผลของหน่วยงานต่าง ๆ
    - ▶ วิเคราะห์และระบุแผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงสูง และมอบหมายให้ไปดำเนินการตรวจสอบ และประเมินผล
  - (1.3) ส่งเสริม ผลักดัน สอบทาน ให้แต่ละส่วนราชการมีการวางระบบ การกำกับดูแลตนเองที่ดี และให้ข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้อง
  - (1.4) เป็นศูนย์รวมข้อมูลสารสนเทศกลางเกี่ยวกับการตรวจสอบ และประเมินผลภาคราชการ
  - (1.5) ประสานงานกับกลไกตรวจสอบภายนอกที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)
- (2) **กลไกระดับหน่วยงาน โดยเป็นการตั้งคณะทำงานหรือกลไกลักษณะอื่น ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน โดยมีกลุ่มงาน กพร. ของหน่วยงาน เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน และเป็นแกนหลักรับผิดชอบการประสานผลักดันการประเมินความคุ้มค่า ภายในหน่วยงาน ซึ่งรวมถึงการจัดทำและรายงานผลต่อคณะกรรมการระดับนโยบายด้วย**

ส่วนที่ 2

วิธีการและแบบรายงานการประเมินความคุ้มค่า

คู่มือนี้กำหนดวิธีการในการประเมินความคุ้มค่า โดยมีขั้นตอนหลักดังนี้

1. การทบทวนผลผลิตของหน่วยงาน
2. การกำหนดตัวชี้วัดและการพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูล
3. การกำหนดผลตอบแทนและค่าใช้จ่าย
4. การสรุปผลการประเมินความคุ้มค่า
5. ข้อเสนอแนะจากการประเมินความคุ้มค่า

1. การทบทวนผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน

การประเมินความคุ้มค่าพิจารณาจากผลผลิตที่กำหนดไว้ตามที่ปรากฏในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยที่ผลผลิตที่จะประเมินความคุ้มค่าจะต้องเป็นภารกิจหลักของหน่วยงานซึ่งเป็นเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานที่แสดงประสิทธิภาพในการให้บริการและประสิทธิผลจากการให้บริการอันเป็นผลประโยชน์ต่อสาธารณะได้ ดังนั้นจึงต้องทบทวนผลผลิตโดยจำแนกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ผลผลิตที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลักโดยตรง ที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” เช่น
  - (1) งานให้บริการที่ให้ผลประโยชน์โดยตรงแก่ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงของหน่วยงาน (เช่น การบริการรักษาพยาบาล สาธารณภัย มาตรฐานบริการ มาตรฐานสินค้า การอำนวยความสะดวก ผู้สำเร็จการศึกษา การผลิตแพทย์และพยาบาล เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ การผลิตสินค้าเกษตรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา)
  - (2) งานให้คำปรึกษาแนะนำที่ให้ผลประโยชน์โดยตรงแก่ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงของหน่วยงาน (เช่น ผลงานให้บริการวิชาการ)
  - (3) งานกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายที่หน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง (เช่น การกำกับดูแล การบริหารจัดการ การควบคุม การป้องกันและปราบปราม การคุ้มครองสิทธิ)
  - (4) งานสนับสนุนเครือข่ายพหุภาคีในการให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายของหน่วยงาน (เช่น การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเอง เครือข่ายที่ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ)
  - (5) งานเผยแพร่การวิจัยและเผยแพร่สารสนเทศที่ให้ผลประโยชน์ด้านองค์ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายในสังคม (เช่น ผลงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ ผลงานเพื่อถ่ายทอด

- เทคโนโลยี งานวิจัยเพื่อพัฒนา งานข้อมูลพื้นฐาน การบริการสารสนเทศ ผลงาน
 การให้บริการรักษาพยาบาลและส่งเสริมสุขภาพเพื่อการศึกษาและวิจัย)
- (6) งานฝึกอบรมให้แก่กลุ่มเป้าหมายในสังคม (เช่น การถ่ายทอดความรู้ การบริการความรู้)
  - (7) งานวิเคราะห์นโยบายและแผนของสำนักงานปลัดกระทรวงซึ่งวิเคราะห์นโยบายและ
 แผนรวมของทุกส่วนราชการในกระทรวง (เช่น งานนโยบายและแผน)
  - (8) การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (เช่น การอนุรักษ์ การบริหารจัดการ ข้อมูล
 ทรัพยากรธรรมชาติ)
  - (9) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (เช่น ผลงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)
  - (10) งานให้บริการที่ให้ผลประโยชน์โดยตรงต่อรัฐบาลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงของ
 หน่วยงาน (เช่น งานนโยบายของรัฐบาล การบริหารงานคลัง การจัดเก็บภาษี)
  - (11) ความมั่นคงของรัฐ (เช่น การรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ การป้องกันประเทศ)
2. ผลผลิตที่สนับสนุนกลยุทธ์ที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลัก ที่สามารถปันส่วน
 ค่าใช้จ่ายได้
- (1) งานบริหารทั่วไปของรัฐที่มีลักษณะงานด้านวิจัยหรือวิชาการสนับสนุนการ
 ปฏิบัติการภายในหน่วยงาน
  - (2) งานบริหารทั่วไปของรัฐที่มีลักษณะงานด้านการบริหารทั่วไป (เช่น งานอำนวยการ
 และบริหารจัดการ งานความร่วมมือระหว่างประเทศ)
  - (3) งานวิเคราะห์นโยบายและแผนภายในแต่ละส่วนราชการ ยกเว้นสำนักงานปลัดกระทรวง
 ซึ่งวิเคราะห์นโยบายและแผนรวมของทุกส่วนราชการในกระทรวง
  - (4) งานระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ให้บริการเฉพาะภายในหน่วยงาน
  - (5) งานระบบคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการเฉพาะภายในหน่วยงาน
  - (6) งานฝึกอบรมให้แก่บุคลากรภายในหน่วยงาน (เช่น งานพัฒนาบุคลากร ผู้ได้รับทุน
 ตามโครงการทุนพัฒนาอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา)
3. ผลผลิตที่ไม่เข้าข่ายในการประเมินความคุ้มค่า ของหน่วยงานนี้
- (1) โครงการที่หน่วยงานไม่ได้ทำหน้าที่ดำเนินการ แต่ทำหน้าที่ในฐานะช่วยส่งผ่านเงิน
 อุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ
  - (2) โครงการที่หน่วยงานไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักหรือเจ้าภาพร่วม แต่ทำหน้าที่
 ในฐานะช่วยประสานงานให้กับหน่วยงานอื่น (เช่น การประสานงานกับโครงการ
 แปลงสินทรัพย์เป็นทุน)
  - (3) งานประชุมกับองค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับพันธกรณีต่างๆ ที่ไม่ใช่ภารกิจหลัก
 ของหน่วยงานที่สามารถแสดงผลลัพธ์ได้
  - (4) โครงการใหม่ที่อยู่ในขั้นตอนการเตรียมงานหรืออยู่ในขั้นตอนการก่อสร้าง ซึ่งจะ
 สามารถประเมินความคุ้มค่าได้ต่อเมื่อเริ่มให้บริการแล้ว (เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์
 โครงการจัดตั้งสถาบัน)
  - (5) โครงการระยะยาวประเภท Mega Project ซึ่งมีรายงานการประเมินความเหมาะสม
 ของโครงการอยู่แล้ว (Project Feasibility Study) ในลักษณะการประเมินความ
 คุ้มค่าก่อนจัดทำโครงการ (เช่น โครงการสนามบิน โครงการเขื่อน โครงการท่าเรือ

โครงการไฟฟ้าพลังน้ำ โครงการทางด่วน โครงการทางหลวง โครงการรถไฟฟ้า
โครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงการดาวเทียม)

(6) งานกองทุน เงินชดเชย การชำระหนี้

ในการทบทวนผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน เอกสารที่สำคัญได้แก่ แผนภูมิแสดงโครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ในเอกสารค่าของงบประมาณ โดยให้พิจารณาข้อความที่สำคัญ ตามที่คู่มือการจัดทำค่าของงบประมาณกำหนดไว้ต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์
2. เป้าหมายการให้บริการกระทรวง
3. เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน
4. ผลผลิต

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ (ผลกระทบหรือผลลัพธ์) ที่รัฐบาลต้องการจะให้เกิดต่อประชาชนและประเทศ เป็นผลจากการดำเนินงานของรัฐบาลตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศ

เป้าหมายการให้บริการกระทรวง

หมายถึง ผลลัพธ์ที่กระทรวงต้องการให้เกิดขึ้นจากการให้บริการระดับกระทรวง ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติของรัฐบาล ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากผลสำเร็จของผลผลิตหรือโครงการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดอย่างสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือกำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีแล้วแต่กรณี

คุณลักษณะที่สำคัญของเป้าหมายการให้บริการกระทรวงประกอบด้วย

- (1) ต้องมีความสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติและยุทธศาสตร์การจัดการงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (2) ต้องสามารถบรรลุผลลัพธ์ได้
- (3) เป็นพันธะสัญญาของกระทรวงที่มีต่อประชาชน
- (4) ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายในวาระของรัฐบาล
- (5) ต้องสามารถวัดผลลัพธ์ในเชิงปริมาณ คุณภาพ และหรือระยะเวลาในการบรรลุผลลัพธ์ได้

เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน

หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานหรือเพื่อดำเนินการจัดทำผลผลิต/โครงการตามที่กำหนดของหน่วยงานระดับกรม ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการให้บริการกระทรวง

ทั้งนี้ ต้องเป็นผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากพันธกิจและภารกิจที่หน่วยงานได้รับมอบหมายจากกระทรวงหรือรัฐบาลซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการกระทรวง (ในกรณีเป็นหน่วยงานรูปแบบพิเศษ ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์หลักในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน) และเชื่อมโยงกับผลผลิต / โครงการที่หน่วยงานต้องจัดทำ

ผลผลิต

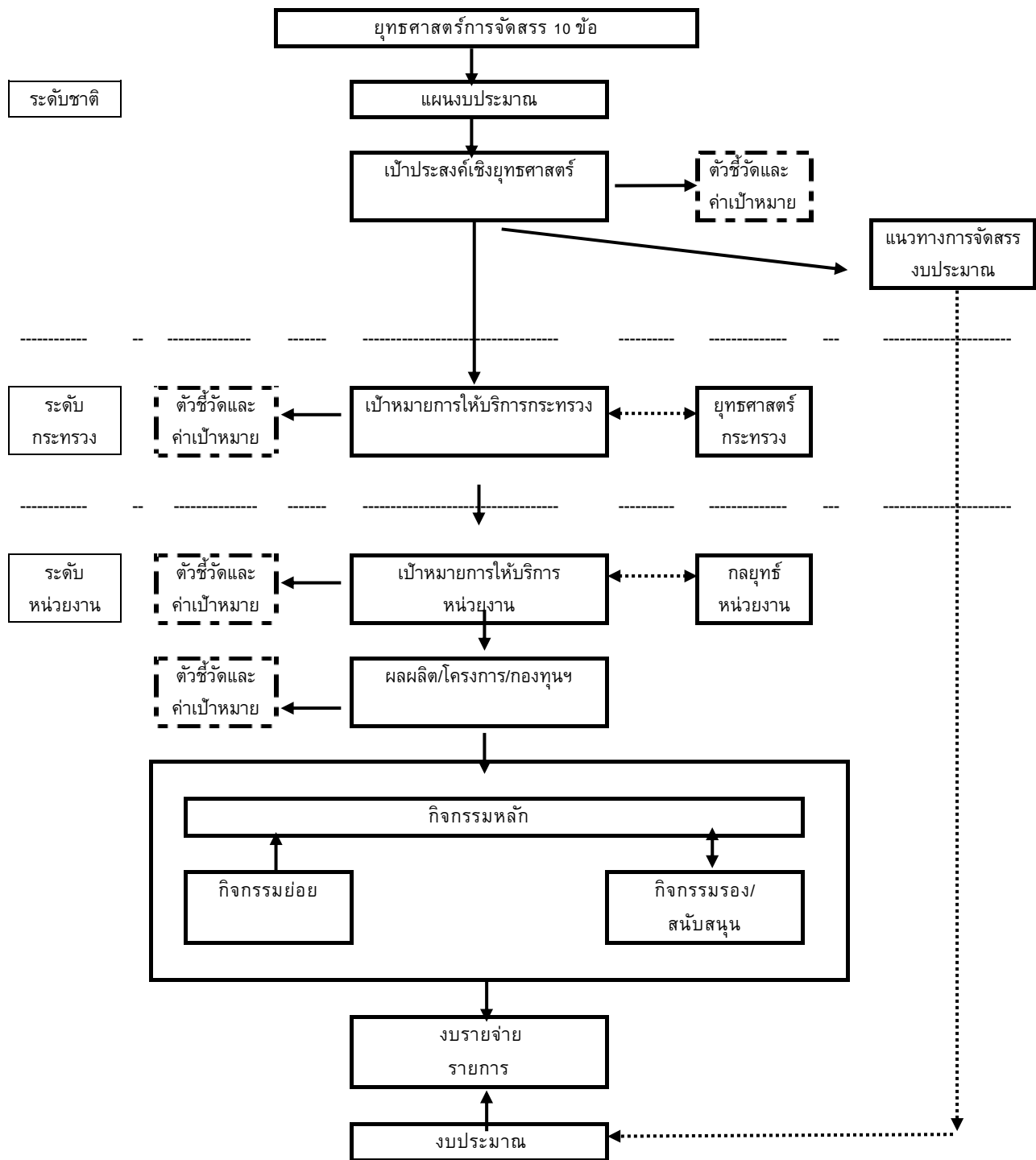
หมายถึง ผลของการดำเนินงานตามกิจกรรม ซึ่งอาจจะเป็นผลผลิต (Product) หรือการให้บริการ (Service) ที่ดำเนินงานโดยหน่วยงานของรัฐหรือการตอบคำถามว่าหน่วยงานของรัฐจัดทำบริการอะไร (What) ในฐานะผู้จัดหาบริการ (Service Provider) ตามความต้องการของรัฐบาลในฐานะผู้ซื้อบริการ (Service Purchaser) ทั้งในรูปแบบของการให้บริการโดยตรง หรือโดยการใช้วัสดุสิ่งของและหรือสิ่งก่อสร้าง เพื่อนำไปใช้ในการให้บริการองค์กรภายนอกหน่วยงานหรือประชาชน โดยมีตัวชี้วัดผลสำเร็จในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา รวมทั้งค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

คุณลักษณะที่สำคัญของผลผลิต ประกอบด้วย

- (1) เป็นสิ่งของหรือบริการของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เป็นรูปธรรมและรับรู้ได้
- (3) เป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายของหน่วยงาน
- (4) หน่วยงานสามารถควบคุมความสำเร็จได้
- (5) สามารถระบุหน่วยนับหรือตรวจวัดได้ในเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา
- (6) สามารถคิดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายได้

แผนภูมิแสดง โครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

คำนิยามสำคัญของคำที่ใช้ในแผนภูมิแสดง โครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

หมายถึง ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและคณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ

แผนงบประมาณ

หมายถึง แผนงบประมาณตาม “โครงสร้างแผนงบประมาณตามยุทธศาสตร์” ที่สำนักงบประมาณจัดทำขึ้น โดยเชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์หลักของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน สำหรับใช้ในการจัดสรรทรัพยากรที่มุ่งให้การดำเนินงานตามภารกิจของส่วนราชการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ อันเป็นผลลัพธ์ที่รัฐบาลต้องการให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติและประชาชน รวมทั้งใช้ “แผนงบประมาณ” ดังกล่าวเป็นรายการขออนุมัติการใช้จ่ายเงินแผ่นดินต่อรัฐสภา ตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

ตัวอย่าง : แผนการบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การจัดความยากจน

ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก	แผนงบประมาณตามยุทธศาสตร์
ก. ระดับประเทศ	แผนงบประมาณ : จัดความยากจนระดับประเทศ
ข. ระดับชุมชน	แผนงบประมาณ : จัดความยากจนระดับชุมชน
ค. ระดับบุคคล	แผนงบประมาณ : จัดความยากจนระดับบุคคล

(*ที่มา: เอกสารงบประมาณฉบับที่ 4 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549: งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามโครงสร้างแผนงบประมาณตามยุทธศาสตร์)

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ (ผลกระทบหรือผลลัพธ์) ที่รัฐบาลต้องการจะให้เกิดต่อประชาชนและประเทศ เป็นผลจากการดำเนินงานของรัฐบาลตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศ

แนวทางการจัดสรรงบประมาณ

หมายถึง กลยุทธ์หลักของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 - 2551 และกลยุทธ์อื่นของรัฐ เพื่อบรรลุผลสำเร็จในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

วิสัยทัศน์

หมายถึง ภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในอนาคตโดยมีพื้นฐานอยู่บนความเป็นจริงในปัจจุบัน

พันธกิจ

หมายถึง ขอบเขต ภารกิจ บทบาทหน้าที่ ทั้งที่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ รวมทั้งที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

เป้าหมายการให้บริการกระทรวง

หมายถึง ผลลัพธ์ที่กระทรวงต้องการให้เกิดขึ้นจากการให้บริการระดับกระทรวง ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติของรัฐบาล ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากผลสำเร็จของผลผลิตหรือโครงการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดอย่างสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือกำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีแล้วแต่กรณี

คุณลักษณะที่สำคัญของเป้าหมายการให้บริการกระทรวงประกอบด้วย

- (1) ต้องมีความสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติและยุทธศาสตร์การจัดการงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (2) ต้องสามารถบรรลุผลลัพธ์ได้
- (3) เป็นพันธะสัญญาของกระทรวงที่มีต่อประชาชน
- (4) ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายในวาระของรัฐบาล
- (5) ต้องสามารถวัดผลลัพธ์ในเชิงปริมาณ คุณภาพ และหรือระยะเวลาในการบรรลุผลลัพธ์ได้

ตัวอย่าง: เป้าหมายการให้บริการกระทรวง จากเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เล่มที่ 3, 4, 5 และ 6

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การจัดการความยากจน

a. จัดความยากจนระดับประเทศ

เป้าหมายการให้บริการ : ครัวเรือนเกษตรกรที่ยากจนลดลง

ตัวชี้วัด : ร้อยละ 100 ในปี 2551

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

3.1 ปรับโครงสร้างเกษตร

เป้าหมายการให้บริการ : ผลผลิตภาคการเกษตรที่สอดคล้องกับการตลาดและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

ตัวชี้วัด : เพิ่มขึ้น 322,271 ฟาร์ม 3,206 โรงงาน มูลค่า GDP สาขาเกษตรกรรม 9 แสนล้านบาท ในปี 2551

กระทรวงมหาดไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนามนและสังคมที่มีคุณภาพ

เป้าหมายการให้บริการ : สังคมมีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขและปลอดภัยจากพิษภัยของยาเสพติดและอบายมุข

ตัวชี้วัด : ร้อยละ 95 ในปี 2551

กระทรวงคมนาคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

เป้าหมายการให้บริการ : ประชาชนได้ใช้ระบบขนส่งที่มีความสะดวกปลอดภัย

ตัวชี้วัด : ร้อยละ 100 ในปี 2551

เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน

หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานหรือเพื่อดำเนินการจัดทำผลผลิต/โครงการตามที่กำหนดของหน่วยงานระดับกรม ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายการให้บริการกระทรวง

ทั้งนี้ ต้องเป็นผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากพันธกิจและภารกิจที่หน่วยงานได้รับมอบหมายจากกระทรวงหรือรัฐบาลซึ่งสอดคล้องเป้าหมายการให้บริการกระทรวง (ในกรณีเป็นหน่วยงานรูปแบบพิเศษ ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์หลักในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน) และเชื่อมโยงกับผลผลิต / โครงการที่หน่วยงานต้องจัดทำ

ภารกิจ

หมายถึง งานที่จำเป็นต้องดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่างๆ ประกอบด้วย

ภารกิจพื้นฐาน หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบที่ต้องดำเนินการเป็นปกติประจำตามกฎหมายหรือระเบียบ ซึ่งมีลักษณะงานและปริมาณงานที่ชัดเจนต่อเนื่อง

ภารกิจยุทธศาสตร์ หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบที่การดำเนินงานได้รับมอบหมายในเชิงนโยบาย ซึ่งอาจเป็นภารกิจพื้นฐานที่ต้องการผลักดันหรือเห็นความสำคัญในช่วงระยะเวลาหนึ่งก็ได้

โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project)

หมายถึง โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

- i. โครงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน (Physical Infrastructure) ที่มีวงเงินลงทุนรวมเกิน 1,000 ล้านบาท เช่น โครงการขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ (Mass Transit) และโครงการก่อสร้างท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ 2 เป็นต้น
- ii. โครงการ Intermediate Infrastructure ประกอบด้วยโครงการย่อยที่มีลักษณะเดียวกันและเป็นแผนงานระดับชาติที่มีการดำเนินงานทั่วประเทศ มีวงเงินรวมกันในแต่ละแผนงานเกิน 1,000 ล้านบาท เช่น โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านอาคารและการจัดหาอุปกรณ์ในสาขาการศึกษาและสาธารณสุข และแผนงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ

โครงการสำคัญที่รองรับยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ (Flagship)

หมายถึง โครงการสำคัญที่รองรับยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ (ตามเอกสารแนบ) ของแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 – 2551

นโยบายสำคัญอื่น ๆ

หมายถึง ผลผลิต/โครงการ หรือกิจกรรม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนับสนุนความสำเร็จในนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล หรือที่นายกรัฐมนตรีประกาศและแถลงต่อสาธารณชน (เป็นนโยบายสำคัญที่ไม่ซ้ำกับ Mega Project และ Flagship)

นโยบายต่อเนื่อง

หมายถึง โครงการลงทุนขนาดใหญ่ภาครัฐ (Mega Project) โครงการสำคัญที่รองรับยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ (Flagship) หรือนโยบายสำคัญอื่นๆ ที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้วและต้องดำเนินการต่อไปปีงบประมาณที่ขอตั้งงบประมาณ

นโยบายใหม่

หมายถึง โครงการลงทุนขนาดใหญ่ภาครัฐ (Mega Project) โครงการสำคัญที่รองรับยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ (Flagship) หรือนโยบายสำคัญอื่นๆ ที่ริเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณที่ขอตั้งงบประมาณ

ผลผลิต

หมายถึง ผลของการดำเนินงานตามกิจกรรม ซึ่งอาจจะเป็นผลผลิต (Product) หรือการให้บริการ (Service) ที่ดำเนินงานโดยหน่วยงานของรัฐหรือการตอบคำถามว่าหน่วยงานของรัฐจัดทำบริการอะไร (What) ในฐานะผู้จัดหาบริการ (Service Provider) ตามความต้องการของรัฐบาลในฐานะผู้ซื้อบริการ (Service Purchaser) ทั้งในรูปแบบของการให้บริการโดยตรง หรือโดยการใช้วัตถุดิบของและหรือสิ่งก่อสร้าง เพื่อนำไปใช้ในการให้บริการองค์กรภายนอกหน่วยงานหรือประชาชน โดยมีตัวชี้วัดผลสำเร็จในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา รวมทั้งค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ คุณลักษณะที่สำคัญของผลผลิต ประกอบด้วย

- (1) เป็นสิ่งของหรือบริการของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เป็นรูปธรรมและรับรู้ได้
- (3) เป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายของหน่วยงาน
- (4) หน่วยงานสามารถควบคุมความสำเร็จได้
- (5) สามารถระบุหน่วยนับหรือตรวจวัดได้ในเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา
- (6) สามารถคิดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายได้

ตัวอย่าง: ผลผลิต จากเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เล่มที่ 3, 4, 5 และ 6

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนงบประมาณ : ปรับปรุงโครงสร้างภาคเกษตร

ผลผลิต : การพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ผลผลิต : การพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงให้ได้มาตรฐาน

โครงการ

หมายถึง ผลผลิตของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดการให้บริการทั้งในรูปแบบของการให้บริการโดยตรง หรือโดยการใช้วัตถุดิบของหรือสิ่งก่อสร้าง เพื่อนำไปใช้ในการให้บริการแก่ประชาชน องค์กรภายนอกส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจนั้น โดยมีกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลา และวงเงินงบประมาณของโครงการที่แน่นอน รวมทั้งมีการกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

คุณลักษณะที่สำคัญของโครงการ ประกอบด้วย

- (1) หลักการและเหตุผล
- (2) วัตถุประสงค์
- (3) สถานที่ตั้ง
- (4) ระยะเวลาดำเนินการ
- (5) เป้าหมาย
- (6) วงเงินค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น
- (7) กิจกรรม
- (8) ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
- (9) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เป็นต้น

ตัวอย่าง: โครงการ จากเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เล่มที่ 3

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนงบประมาณ : ขจัดความยากจนระดับประเทศ

โครงการ : โครงการคลองสี่ัค

เป้าหมาย : เพิ่มพื้นที่ชลประทาน 182,500 ไร่ ส่งน้ำได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ระยะเวลาดำเนินการ : 16 ปี (ปี 2537 ถึงปี 2552)

วงเงินค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น : 4,016,000,000 บาท

กิจกรรม

หมายถึง กระบวนการนำส่งผลผลิต ประกอบด้วย

1. กิจกรรมหลัก หมายถึง กิจกรรมในการจัดทำและส่งมอบผลผลิต/โครงการโดยตรงแก่ผู้รับบริการภายนอก (โดยหน่วยงานสามารถกำหนดให้มี **กิจกรรมย่อย** หรือ **ข้อย่อย**ของกิจกรรมหลัก หรือโครงการ (ย่อย) ตามแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายทางตรงของกิจกรรมหลักได้)

2. กิจกรรมรอง หมายถึง กิจกรรมในการจัดทำและส่งมอบผลผลิต/บริการระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมหลักมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรระบุกิจกรรมตามหน่วยงานรองที่ทำหน้าที่โดยตรง

3. กิจกรรมสนับสนุน หมายถึง กิจกรรมการอำนวยความสะดวกภายในองค์กรให้สามารถจัดทำและส่งมอบผลผลิตแก่ผู้รับบริการภายนอก ทั้งนี้ควรระบุกิจกรรมตามหน่วยงานสนับสนุนที่ทำหน้าที่สนับสนุนโดยอ้อม

รายจ่ายประจำขั้นต่ำที่จำเป็น

หมายถึง รายจ่ายประจำขั้นต่ำที่จำเป็นเพื่อคงไว้ตามสิทธิหรือข้อกำหนดตามกฎหมาย ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรประจำ ค่าเช่าทรัพย์สิน (ที่ดิน/อาคาร) และค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์) ที่ให้ประหยัดลงร้อยละ 5 ต่อปี

เงินนอกงบประมาณ

หมายถึง เงินกู้ เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ (เงินที่รัฐบาลและองค์กร หรือสถาบันระหว่างประเทศมอบให้ รัฐบาลหรือส่วนราชการ เพื่อดำเนินงานตามโครงการใดๆ) เงินรายได้ของส่วนราชการ (เงินที่ส่วนราชการได้รับโดยไม่ต้อง นำส่งคลัง ตามมาตรา 24 ของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ) เงินและทรัพย์สินช่วยราชการ (เงินหรือทรัพย์สินที่บุคคล บริษัท ห้างร้าน หรือสถาบัน บริจาคช่วยเหลือแก่ส่วนราชการตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ)

งบรายจ่าย

หมายถึง กลุ่มวัตถุประสงค์ของรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายตามหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายงบประมาณ สำหรับแต่ละ ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ จำแนกออกเป็น 5 ประเภทรายจ่าย ได้แก่

1. งบบุคลากร
2. งบดำเนินงาน
3. งบลงทุน
4. งบเงินอุดหนุน
5. งบรายจ่ายอื่น

งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการ

งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค

งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายในลักษณะ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

งบเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีใช้ราชการส่วนกลางตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาค่าบาล องค์กรระหว่าง ประเทศ นิติบุคคล เอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมถึง เงินอุดหนุน งบประมาณมหากษัตริย์ เงินอุดหนุนการ ศาสนา และรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภท งบรายจ่ายใดงบรายจ่ายหนึ่ง หรือรายจ่ายที่สำนักงบประมาณ กำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

ที่มา: คู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2550

ข้อความ “เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์” “เป้าหมายการให้บริการกระทรวง” “เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน” และ “ผลผลิต” จะต้องมีความเชื่อมโยงกันจากระดับบนลงสู่ระดับล่าง และเขียนได้ถูกต้อง ตามคำนิยามที่คู่มือการจัดทำค่าของงบประมาณกำหนดไว้ เช่น ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ส่งออกได้ของประเทศ จะต้องสัมพันธ์กับผลผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ผลิตได้ภายในประเทศ และผลผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ผลิตได้ภายในประเทศจะสัมพันธ์กับขีดความสามารถของผู้ประกอบการ และขีดความสามารถของผู้ประกอบการจะสัมพันธ์กับผลผลิตอันเกิดจากกระบวนการให้บริการของหน่วยงาน ตามลำดับ

จากนั้น จึงให้พิจารณาตัวชี้วัดทั้ง 4 ระดับนี้ว่ามีความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดจากระดับล่างขึ้นสู่ระดับบนหรือไม่ กล่าวคือ ตัวชี้วัดในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จะส่งผลให้กับตัวชี้วัดเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในระดับที่สูงกว่าหรือไม่ เช่น ผลผลิตอันเกิดจากกระบวนการให้บริการของหน่วยงานในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ เชิงเวลา และเชิงต้นทุนของหน่วยงาน จะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งผลให้ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และผู้ประกอบการที่มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมมีผลผลิตที่ได้ปริมาณและคุณภาพผลิตเพื่อการส่งออก และผลผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ได้ปริมาณและคุณภาพผลิตเพื่อการส่งออกจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งผลให้ได้มูลค่าการส่งออกของภาคอุตสาหกรรมของประเทศ

หลังจากที่ทบทวนความสัมพันธ์จากบนลงล่าง และจากล่างขึ้นบนตามแผนภูมิโครงสร้างงบประมาณตามยุทธศาสตร์แล้ว ผลผลิตที่พบความเชื่อมโยงก็จะเป็นผลผลิตหลักตามภารกิจที่จะต้องประเมินความคุ้มค่า หากไม่พบความเชื่อมโยงก็จะพิจารณาถึงกรณีที่เป็นสาเหตุ เช่น เป็นผลผลิตประเภทการพัฒนาองค์กร หรือเป็นประเภทงานสนับสนุนให้กับหน่วยปฏิบัติการของหน่วยงาน ซึ่งผลผลิตเหล่านี้จะต้องดำเนินการปันส่วนค่าใช้จ่ายให้แก่ผลผลิตประเภทปฏิบัติการ

นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่เป็นผลผลิตที่หน่วยงานไม่ได้ทำหน้าที่ดำเนินการ แต่ทำหน้าที่ในฐานะช่วยส่งผ่านเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเป็นผลผลิตที่ทำหน้าที่ในฐานะช่วยประสานงานให้กับหน่วยงานอื่น หรืองานประชุมกับต่างประเทศเพื่อให้ความร่วมมือในระดับนานาชาติ โดยที่หน่วยงานไม่อยู่ในฐานะที่จะควบคุมให้เกิดผลลัพธ์ได้ ผลผลิตในลักษณะเหล่านี้ถือว่าเป็นผลผลิตที่ไม่เข้าข่ายเป็นภารกิจที่ต้องการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน แต่ต้องไปประเมินที่ความคุ้มค่าที่หน่วยงานเจ้าภาพหลักหรือหน่วยงานที่รับงบประมาณไปดำเนินการเป็นภารกิจหลัก รวมทั้งกรณีผลผลิตที่เป็นโครงการใหม่ที่อยู่ในขั้นตอนการเตรียมงานหรืออยู่ในขั้นตอนการก่อสร้าง ซึ่งจะสามารถประเมินความคุ้มค่าได้ต่อเมื่อเริ่มให้บริการแล้ว และโครงการระยะยาวประเภท Mega Project ซึ่งมีรายงานการประเมินความเหมาะสมของโครงการอยู่แล้ว (Project Feasibility Study) ในลักษณะการประเมินความคุ้มค่าก่อนจัดทำโครงการ ผลผลิตในลักษณะเหล่านี้ถือว่าเป็นผลผลิตที่ไม่เข้าข่ายเป็นภารกิจที่ต้องการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงานในปีที่จัดทำรายงาน

1.1 การเลือกใช้ตัวชี้วัดตามประเภทของผลผลิต/โครงการหรือยุทธศาสตร์

การประเมินความคุ้มค่ามีตัวชี้วัดหลายประเภท และการใช้ตัวชี้วัดมีความแตกต่างกันในการประเมินความคุ้มค่าตามประเภทของผลผลิต/โครงการหรือยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 1: การใช้ตัวชี้วัดที่แตกต่างกันในการประเมินความคุ้มค่าตามประเภทของผลผลิต/โครงการหรือยุทธศาสตร์

ประเภทของตัวชี้วัด	เนื้อหาของ การประเมินความคุ้มค่า	ประเภทของผลผลิต/โครงการหรือยุทธศาสตร์
การประเมินประสิทธิภาพ		
ต้นทุนต่อหน่วย (เชิงปริมาณ)	ประเมินต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับต้นทุนที่ประมาณการไว้ ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Output เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลผลิต/โครงการที่สามารถประเมินประสิทธิผลได้จะ สามารถประเมินต้นทุนต่อหน่วยได้ ● ผลผลิต/โครงการที่ไม่สามารถประเมินประสิทธิผลได้ (เช่น การบริหารงานธุรการ) แต่สามารถประเมินผลผลิตในเชิงการเงินได้ โดยคำนวณปริมาณงานของผลผลิตเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย
สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร (เชิงปริมาณ)	ประเมินผลผลิตของการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Output เปรียบเทียบกับการใช้ปัจจัยการผลิต	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลผลิต/โครงการที่ไม่สามารถประเมินผลผลิตในเชิงการเงินได้ แต่สามารถประเมินผลผลิตในเชิงปัจจัยการผลิต ด้านคน และครุภัณฑ์ได้ โดยคำนวณปริมาณงานของผลผลิตต่อหน่วยบุคลากร หรือต่อหน่วยครุภัณฑ์
สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงในการให้บริการเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด (เชิงปริมาณ)	วิเคราะห์ถึงความรวดเร็วในการทำงานอันเกิดจากการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Output ในเชิงเวลา	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลผลิต/โครงการที่ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพด้านความเร็ว
สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน (เชิงปริมาณ)	วิเคราะห์ความประหยัดในการทำงานตั้งแต่ขั้นตอนการจัดหาปัจจัยการผลิตและระหว่างการทำงาน ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Process จากการให้ Input	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลผลิต/โครงการที่ต้องการให้เกิดความประหยัด (เช่น การลดค่าใช้จ่ายในปัจจัยการผลิตทั้งงบประมาณ งบดำเนินการ และงบลงทุน รวมทั้งค่าสาธารณูปโภค ในกระบวนการผลิตหรือบริการ)
คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพ (เชิงคุณภาพ)	วิเคราะห์คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพ ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Output ในเชิงคุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลผลิต/โครงการที่ต้องการให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานตามคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพในระดับสากลหรือในระดับประเทศ

ประเภทของตัวชี้วัด	เนื้อหาของการประเมินความคุ้มค่า	ประเภทของผลผลิต/โครงการหรือยุทธศาสตร์
ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน (เชิงปริมาณ)	วิเคราะห์ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Output ในเชิงปริมาณ	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลผลิต/โครงการที่ต้องการให้ได้ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน
ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ (เชิงคุณภาพ)	สำรวจระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Output	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลผลิต/โครงการที่เกี่ยวกับการให้บริการทางสังคม
การประเมินประสิทธิผล		
Benefit - Cost Ratio (เชิงปริมาณ)	กรณีที่ภารกิจของหน่วยงานที่สามารถประเมินผลประโยชน์เป็นตัวเลขชัดเจนหรือเป็นภารกิจที่จัดทำเป็นโครงการให้วิเคราะห์ผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Outcome เปรียบเทียบกับ Input	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
Cost – Effectiveness (เชิงปริมาณ)	กรณีที่ภารกิจของหน่วยงานไม่สามารถประเมินผลประโยชน์เป็นตัวเลขชัดเจนหรือเป็นภารกิจที่จัดทำเป็นโครงการให้วิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Outcome เปรียบเทียบกับ Input	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม
ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)	ผลการปฏิบัติการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหลัก ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Outcome	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ (เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ B/C Ratio) ● ผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม (เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ Cost-Effectiveness)
ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้ใช้ประโยชน์ (เชิงคุณภาพ)	สำรวจระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อผลประโยชน์จากการให้บริการ ซึ่งเป็นการประเมินผลระดับ Outcome	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคม
การประเมินผลกระทบ		
การประเมินผลกระทบต่อประชาชน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)	ประเมินผลกระทบต่อประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> ● ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ ● ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม
การประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการเมือง (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)	ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการเมือง	<ul style="list-style-type: none"> ● ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ ● ยุทธศาสตร์การต่างประเทศ

ประเภทของตัวชี้วัด	เนื้อหาของการประเมินความคุ้มค่า	ประเภทของผลผลิต/โครงการหรือยุทธศาสตร์
การประเมินผลกระทบต่อสังคม และการเมือง (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)	ผลกระทบต่อสังคมและการเมือง	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ยุทธศาสตร์ด้านประชาธิปไตย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของรัฐ
การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)	ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. การทบทวนและกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และผลกระทบของภารกิจหลัก

ขั้นตอนที่ 1: ตัวชี้วัดมีลำดับชั้นตามโครงสร้างยุทธศาสตร์

หลักการ

โครงสร้างแผนงบประมาณในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์กำหนดลำดับชั้นจากบนลงล่าง (Cascading) เป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ที่กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน พร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จของรัฐบาลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในทางที่พึงปรารถนา เรียกว่า “National Policy Indicator” หรือ “Impact Indicator” ในระดับรัฐบาล
2. ระดับยุทธศาสตร์กระทรวง ที่กำหนดเป้าหมายการให้บริการสาธารณะเฉพาะด้านที่ชัดเจน พร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จของกระทรวงที่มีต่อผลประโยชน์ของกลุ่มสังคมที่เป็นเป้าหมาย เรียกว่า “Ministerial Policy Indicator” หรือ “Impact Indicator” เช่นกัน แต่อยู่ในระดับกระทรวง
3. ระดับกลยุทธ์ระดับกรม ที่กำหนดเป้าหมายการให้บริการระดับกรมที่ชัดเจน พร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จของหน่วยงานที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและลักษณะผลประโยชน์เฉพาะ หรือผลลัพธ์ “Outcome Indicator”
4. ระดับกิจกรรม ที่กำหนดกิจกรรมหลัก นำส่งผลผลิตที่ชัดเจน พร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จเมื่อสิ้นสุดกระบวนการจัดทำกิจกรรมหลัก เรียกว่า “Output Indicator”

เทคนิค

- คำกริยาที่ใช้เขียนยุทธศาสตร์ (ของรัฐบาลและของกระทรวง) ใช้คำกริยานามธรรม และต้องแสดงทิศทางของยุทธศาสตร์หรือนโยบาย เช่น
  - “ขยาย/เพิ่ม/พัฒนา” เพื่อการรุก
  - “ปรับปรุง” เพื่อการแก้ไขส่วนด้อย
  - “คงสภาพ” เพื่อการประคองตัว และ
  - “ตัดทอน” เพื่อการยุติส่วนที่ควรยกเลิก

- คำกริยาที่ใช้เขียนกลยุทธ์ ใช้คำกริยากึ่งรูปธรรม และต้องแสดงแนวทางเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ เช่น
  - “ส่งเสริม” หรือ “สนับสนุน” เพื่อขยายกลุ่มผู้รับผลประโยชน์ในสังคม
  - “เสริมสร้าง” หรือ “สร้างเสริม” เพื่อปรับปรุงองค์กรเพื่อรองรับการขยายตัวในอนาคต “รักษาความเชี่ยวชาญ” หรือ “รักษาสถานภาพ” เพื่อคงสภาพขององค์กรในยามวิกฤติ และ “ทบทวน” เพื่อพิจารณาตัดทอนงานที่ควรยกเลิกหรือถ่ายโอนให้หน่วยงานอื่น เป็นต้น
- คำกริยาที่ใช้เขียนกิจกรรมหลักนำส่งผลผลิต ต้องแสดงวิธีการหลักที่เป็นรูปธรรมให้กับแนวทางที่กำหนดในระดับกลยุทธ์ เช่น
  - เผยแพร่สารสนเทศให้แก่ผู้รับบริการ (เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีในด้าน.....)
  - ก่อสร้างศูนย์บริการในระดับชุมชน (เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีในด้าน.....)
  - จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่เครือข่าย (เพื่อสนับสนุนเครือข่ายให้เป็นแกนนำในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน)
  - ฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ (เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการให้บริการ)
  - จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ (เพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถในการวางแผนและประเมินผล)
  - กำหนดมาตรฐานการให้บริการที่มีคุณภาพเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ

ข้อควรระวัง

- เขียนยุทธศาสตร์หรือนโยบายด้วยคำกริยาในระดับกลยุทธ์หรือคำกริยาในระดับกิจกรรม เช่น ยุทธศาสตร์ส่งเสริมศักยภาพบุคลากรของผู้ให้บริการ (ซึ่งไม่ได้บอกว่าสังคมไทยจะได้ผลประโยชน์ที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างไร) ยุทธศาสตร์ให้ความรู้เจ้าหน้าที่ในการให้บริการ ยุทธศาสตร์จัดทำระบบสารสนเทศ (ซึ่งไม่ได้บอกว่าประชาชนจะได้รับบริการที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างไร) กรณีนี้มักเกิดขึ้นกับหน่วยงานที่ผู้บริหารขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ และยึดติดกับระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ
- เขียนกลยุทธ์หรือแนวทางตอบสนองยุทธศาสตร์ด้วยคำกริยาในระดับกิจกรรม เช่น กลยุทธ์ก่อสร้างอาคาร (ซึ่งบอกว่าจะผลิตอะไร แต่ไม่ได้บอกว่ากลุ่มเป้าหมายผู้รับผลประโยชน์เป็นใคร และจะได้ผลประโยชน์ในลักษณะใด) กลยุทธ์จัดซื้อครุภัณฑ์ (ซึ่งบอกว่าจะซื้ออะไร แต่ไม่ได้บอกว่าถ้าครุภัณฑ์มาใช้แล้ว กลุ่มเป้าหมายผู้รับผลประโยชน์เป็นใครและจะได้ผลประโยชน์ในลักษณะใด) กลยุทธ์ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ (ซึ่งบอกว่าจะฝึกอบรมใคร แต่ไม่ได้บอกว่าถ้าฝึกอบรมแล้ว กลุ่มเป้าหมายผู้รับผลประโยชน์เป็นใครและจะได้ผลประโยชน์ในลักษณะใด) กรณีนี้มักเกิดขึ้นกับหน่วยงานที่ผู้บริหารเคยชินกับการทำงานในสถานภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และขาดความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์และผลผลิต
- เขียนกิจกรรมหลักนำส่งผลผลิตด้วยคำกริยาที่แสดงขั้นตอนการจัดทำกิจกรรมแทนที่จะแสดงกิจกรรมหลัก เช่น ออกแบบอาคาร (ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของกิจกรรมก่อสร้างอาคาร) ประกวดราคา (ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของกิจกรรมจัดซื้อครุภัณฑ์) สรรหาวิทยากรฝึกอบรม (ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของกิจกรรมฝึกอบรม) กรณีนี้มักเกิดขึ้นกับหน่วยงานที่ผู้บริหารขาดความเข้าใจในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน และเข้าใจว่าการจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan) กับการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เป็นเรื่องเดียวกัน

ขั้นตอนที่ 2: กำหนดประเด็นของตัวชี้วัดก่อนเขียนตัวชี้วัด

หลักการ

1. ระดับยุทธศาสตร์ชาติ ให้กำหนดประเด็นตัวชี้วัดความสำเร็จของรัฐบาลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในทางที่พึงปรารถนา เช่น “GDP” และ “คุณภาพชีวิต” ฯลฯ
2. ระดับยุทธศาสตร์กระทรวง ให้กำหนดประเด็นตัวชี้วัดความสำเร็จของกระทรวงที่มีต่อผลประโยชน์ของกลุ่มสังคมที่เป็นเป้าหมาย เช่น “GDP ภาคเกษตร” “GDP ภาคอุตสาหกรรม” “สุขภาพดี” “สติปัญญาดี” และ “มลภาวะไม่เกินมาตรฐาน” ฯลฯ
3. ระดับกลยุทธ์ของกรม ให้กำหนดประเด็นตัวชี้วัดความสำเร็จของกรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและลักษณะผลประโยชน์เฉพาะ เช่น “ผู้ป่วยที่มารับการรักษามีอาการดีขึ้น” “เยาวชนไทยอ่านออกเขียนได้ทุกคน” และ “มลภาวะทางอากาศในเขต.....ลดลง” ฯลฯ
4. ระดับกิจกรรมนำส่งผลผลิต ให้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จจากการจัดทำกิจกรรม ด้วยการใช้คำกริยารูปธรรม “รักษาผู้ป่วยตามมาตรฐานโรงพยาบาล” “จัดการเรียนการสอนให้ได้กวัยประถมศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน” และ “ควบคุมการปล่อยควันดำและควันขาวของยานพาหนะไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานกลาง” ฯลฯ

เทคนิค

- ทำความเข้าใจกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ของรัฐบาล แล้วนำประเด็นในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและประเด็นยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงและกรมโดยตรงมา กำหนดลำดับชั้นของยุทธศาสตร์โดยใช้แนวคิดการแปลงนามธรรมสู่รูปธรรม ด้วยการตั้งคำถามว่า “ทำอย่างไร” จนกว่าจะได้คำกริยาที่เป็นรูปธรรม จากนั้นให้ตรวจสอบจากกิจกรรมย้อนกลับไปยังยุทธศาสตร์ ด้วยการตั้งคำถามว่า “ทำไปทำไม ใครได้ผลประโยชน์และมีผลประโยชน์ในลักษณะใด”
- ประโยคยุทธศาสตร์และประโยคกลยุทธ์มีค่าที่เป็นนามธรรมในระดับต่างๆ กัน ถ้ามีความเป็นนามธรรมน้อย ตัวชี้วัดก็จะน้อย เช่น รายได้ของเกษตรกรจะสูงขึ้น ตัวชี้วัดก็จะวัดได้ด้วยรายได้ต่อครัวเรือนของเกษตรกร หรือรายได้ต่อหัวของเกษตรกร ในทางกลับกัน ถ้ามีความเป็นนามธรรมมาก ตัวชี้วัดตัวเดียวก็ไม่พอ ควรต้องมี 2-3 ตัว (แต่ไม่ควรเกิน 3 ตัว) เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรจะดีขึ้น ตัวชี้วัดก็จะวัดได้ด้วยรายได้ต่อครัวเรือนเกษตรกร กับ มูลค่าของทรัพย์สินในครัวเรือน กับเงินออม เป็นต้น
- ประโยคกิจกรรมเป็นประโยคที่มีคำรูปธรรมอยู่แล้ว (ไม่เป็นค่านามธรรม) และนำไปใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการที่ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจได้ตรงกัน

ข้อควรระวัง

- ประโยคยุทธศาสตร์และประโยคกลยุทธ์มีค่าที่เป็นนามธรรมจำนวนมาก และเขียนขึ้นมาเพื่อความหรูหรา หรือกลอนพาไป เช่น “ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างถ้วนหน้า เท่าเทียมกัน เสมอภาคกัน ยุติธรรม และยั่งยืน” ซึ่งบางตัววัดได้ง่าย บางตัววัดได้ยาก
- ประเด็นตัวชี้วัดขาด “นิยามปฏิบัติการ” (Operational Definition) หรือหาแหล่งอ้างอิงไม่ได้ หรือยังหาข้อมูลในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้

ขั้นตอนที่ 3: กำหนดตัวชี้วัดด้วยสูตร 2Q2T1P และ QQCT

หลักการ

1. การเขียนตัวชี้วัดในระดับยุทธศาสตร์ชาติ ระดับยุทธศาสตร์กระทรวง และระดับกลยุทธ์ของกรม ควรมียอดประกอบ 2Q+2T+1P คือ ปริมาณ (Quantity) คุณลักษณะ ลักษณะ หรือคุณภาพ (Quality) เวลา (Time) กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และสถานที่ (Place)
2. การเขียนตัวชี้วัดในระดับผลผลิต ควรมียอดประกอบ QQCT คือ ปริมาณ (Quantity) คุณลักษณะ (Quality) ต้นทุน (Cost) และเวลา (Time)

เทคนิค

- การเขียนตัวชี้วัดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ตามสูตรข้างต้น มีความแตกต่างกันในการกำหนดเป้าหมาย ดังนี้
  - ระดับยุทธศาสตร์ชาติ กลุ่มเป้าหมายได้แก่ สังคมในภาพรวม หรือพื้นที่ในภาพรวม หรือรัฐบาลในภาพรวม เช่น ประชาชน ทรัพยากรธรรมชาติ ประเทศ รัฐบาล
  - ระดับยุทธศาสตร์กระทรวง กลุ่มเป้าหมายได้แก่ กลุ่มสังคมที่กระทรวงรับผิดชอบ หรือพื้นที่เฉพาะที่กระทรวงรับผิดชอบ หรือองค์กรบริหารของกระทรวง เช่น กลุ่มวัยแรงงาน ทรัพยากรน้ำ รายรับของรัฐบาล
  - ระดับกลยุทธ์ของกรม กลุ่มเป้าหมายได้แก่ กลุ่มผู้รับบริการที่กรมรับผิดชอบ หรือพื้นที่เฉพาะที่กรมรับผิดชอบ หรือองค์กรบริหารของกรม เช่น กลุ่มวัยแรงงานที่ไม่มีงานทำ เขตชลประทาน รายรับของกรม
- ในระดับยุทธศาสตร์และระดับกลยุทธ์ การวัดเชิงปริมาณ (Quantity) และเชิงคุณลักษณะ (Quality) ของผลประโยชน์มีความแตกต่างกัน โดยขึ้นกับมาตรวัด (Scale)
  - การวัดเชิงปริมาณ (Quantity) ใช้ตัวเลขที่เป็น อัตราส่วนมาตรา (Ratio Scale) ช่วงมาตรา (Interval Scale) และ ลำดับมาตรา (Ordinal Scale) เช่น “อัตราส่วนของเยาวชนที่ติดยาเสพติดต่อเยาวชนทั้งหมดของประเทศ” และ “รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรเพิ่มขึ้นจาก ..... บาท เป็น ..... บาท” “สัดส่วนของผู้หญิงที่เป็นผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐเพิ่มขึ้นจาก 1 ใน 4 เป็น 1 ใน 2” เป็นต้น
  - การวัดเชิงคุณลักษณะ (Quality) ใช้ตัวเลขที่เป็น นามมาตรา (Nominal Scale) เช่น “กฎหมายที่กำหนดให้ภรรยาที่จดทะเบียนสมรสต้องเปลี่ยนสกุลเป็นของสามีได้รับการยกเลิก” “หน่วยงานได้รับรางวัลองค์กรยอดเยี่ยมในด้าน ..... จากองค์การระหว่างประเทศ”
- ในระดับยุทธศาสตร์และระดับกลยุทธ์ การวัดด้านเวลา/การกำหนด (Time) กำหนดได้ 2 ลักษณะ
  - กรณีที่ต้องการวัดเมื่อสิ้นสุดเวลาของแผนระยะยาวหรือสิ้นสุดโครงการ เช่น “ภายในสิ้นแผนบริหารราชการแผ่นดิน ปี .....” หรือ “เมื่อสิ้นสุดปี .....” กรณีนี้มักจะใช้กับการวัดความสำเร็จของยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นใหม่ในแผนนั้นๆ ซึ่งต้องใช้กระบวนการก่อตัวของแผน-การเตรียมงาน-การปฏิบัติงาน-การแสดงผลจากการปฏิบัติงาน-การสิ้นสุดหรือการคงสภาพการปฏิบัติงาน โดยที่ผลการปฏิบัติงานมักจะไม่สามารถแสดงได้ในปีที่ 1

แต่จะเริ่มมีผลขึ้นบ้างในปีที่ 2 และมีผลเพิ่มขึ้นในปีที่ 3 และมีผลเกิดขึ้นเต็มที่ปีที่ 4 ดังนั้นจึงต้องกำหนดว่าปีใดจะได้ผลเท่าใด

- กรณีที่ต้องการวัดเมื่อสิ้นสุดแต่ละรอบเวลาภายในเวลาของแผนระยะยาว เช่น “เพิ่มขึ้นร้อยละ ..... ต่อปี” หรือ “ลดลงร้อยละ ..... ต่อปี” กรณีนี้มักจะใช้กับการวัดความสำเร็จของยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่ดำเนินการต่อเนื่องจากแผนที่แล้ว ซึ่งผลการปฏิบัติงานจะต่อเนื่องจากปีที่แล้ว และมีผลงานเพิ่มขึ้นในปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ในอัตราเดียวกัน
- สถานที่ (Place) ต้องระบุในกรณีที่ต้องการดำเนินการในพื้นที่เฉพาะ เช่น “ในจังหวัด .....” “ในเขตโครงการ .....” ส่วนกรณี “ทั่วประเทศ” ไม่จำเป็นต้องเขียนหากเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป
- การเขียนตัวชี้วัดในระดับผลผลิต
  - ปริมาณ (Quantity) ให้ระบุจำนวนชิ้นของวัตถุที่ถูกกระทำ เช่น “อาคารก่อสร้างแล้วเสร็จ” “ผู้ผ่านการฝึกอบรม”
  - คุณลักษณะ (Quality) ให้ระบุมาตรฐานของวัตถุที่ถูกกระทำหรือการเปลี่ยนแปลงของวัตถุที่ถูกกระทำ เช่น “อาคารก่อสร้างตามคุณลักษณะที่กำหนดตามแบบ” “ผู้ผ่านการฝึกอบรมตามเกณฑ์การทดสอบ” “กฎหมายที่กำหนดให้ภรรยาที่จดทะเบียนสมรสต้องเปลี่ยนสกุลเป็นของสามีได้รับการยกเลิก” “หน่วยงานได้รับรางวัลองค์กรยอดเยี่ยมในด้าน ..... จากองค์กรระหว่างประเทศ” เป็นต้น
  - ต้นทุน (Cost) ให้ระบุต้นทุนของผลิตภัณฑ์หรือบริการ เช่น “ราคาต่อหน่วยที่ลดลง” หรือ “ราคาต่อหน่วยภายในวงเงินที่กำหนด”
  - เวลา (Time) ให้ระบุความรวดเร็วในการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือบริการ เช่น “ไม่เกิน 30 นาทีต่อราย” หรือ “ภายในระยะเวลาที่กำหนด”

ข้อควรระวัง

- การเขียนตัวชี้วัดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์
  - กลุ่มเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์กระทรวงกำหนดไว้กว้างไป มีเพียงบางกระทรวงที่ใช้คำว่าประชาชนได้ เช่น กระทรวงสาธารณสุขในภารกิจที่ให้บริการทางการแพทย์ทุกกลุ่มอายุ ส่วนกระทรวงอื่น ๆ จะต้องพิจารณาว่ามีภารกิจให้บริการทุกกลุ่มอายุหรือกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มสังคมใดบ้าง เช่น กระทรวงศึกษาธิการไม่ได้มีภารกิจต่อกลุ่มผู้ที่ยังไม่เข้าวัยเรียน และกระทรวงแรงงานไม่ได้มีภารกิจต่อกลุ่มผู้ที่ยังไม่เข้าวัยแรงงาน เป็นต้น
  - กลุ่มเป้าหมายระดับกลยุทธ์ของกรมกำหนดไว้กว้างไป หน่วยงานบางหน่วยงานไม่ได้ให้บริการในอาณาเขตเต็มพื้นที่ แต่กำหนดกลุ่มเป้าหมายในอาณาเขตเต็มพื้นที่ เช่น “เกษตรกรในจังหวัดสามารถใช้น้ำเพื่อการเกษตรได้อย่างทั่วถึง” ซึ่งต้องเขียนว่า “เกษตรกรในเขตโครงการชลประทานที่หน่วยงานรับผิดชอบสามารถใช้น้ำเพื่อการเกษตรได้อย่างทั่วถึง” มิฉะนั้นการสู่มตัวอย่างจะครอบคลุมประชากรที่ไม่ได้รับผลประโยชน์จากการให้บริการโดยตรงจากหน่วยงานด้วย อาจทำให้ผลจากการประเมินผลสรุปได้ว่าหน่วยงานไม่ประสบความสำเร็จในภารกิจนั้น

- กรณีที่ต้องการวัดเมื่อสิ้นสุดแต่ละรอบเวลาภายในเวลาของแผนระยะยาว เช่น “เพิ่มขึ้นร้อยละ ..... ต่อปี” หรือ “ลดลงร้อยละ ..... ต่อปี” กรณีนี้มักจะใช้กับการวัดความสำเร็จของ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่ดำเนินการต่อเนื่องจากแผนที่แล้ว ซึ่งผลการปฏิบัติงานจะ ต่อเนื่องจากปีที่แล้ว และมีผลงานเพิ่มขึ้นในปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ในอัตราเดียวกัน
- การเขียนตัวชี้วัดผลผลิต
  - การเขียนตัวชี้วัดในระดับผลผลิต ที่มักเข้าใจว่าการวัด “Quality” เป็นการวัดคุณภาพใน ลักษณะที่แสดงความสามารถในการประยุกต์ใช้ เช่น “ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้” “บัณฑิตสามารถหางานทำได้” เป็นต้น ซึ่งเชิงคุณภาพในที่นี้เป็น ระดับกลยุทธ์ไม่ใช่ระดับผลผลิต การเขียนตัวชี้วัดระดับผลผลิตเพื่อวัด Quality ที่ถูกต้อง ควรระบุมาตรฐานที่ต้องการบรรลุหรือการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการบรรลุ เช่น “อาคารก่อสร้าง ตามคุณลักษณะที่กำหนดตามแบบ” “ผู้ผ่านการฝึกอบรมตามเกณฑ์การทดสอบ” “กฎหมาย ที่กำหนดให้ภรรยาที่จดทะเบียนสมรสต้องเปลี่ยนสกุลเป็นของสามีได้รับการยกเลิก” “หน่วยงานได้รับรางวัลองค์กรยอดเยี่ยมในด้าน ..... จากองค์กรระหว่างประเทศ” เป็นต้น
- การเขียนตัวชี้วัด “ระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน” จะต้องระมัดระวังเรื่องที่มาของการวัด
  - ถ้าคะแนนของความสำเร็จเกิดมาจากการวัดความคืบหน้าของกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน ตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการดำเนินงานนั้นเป็น Process Indicator ไม่ใช่ Output Indicator หรือไม่ใช่ Outcome Indicator
  - ถ้าคะแนนของความสำเร็จเกิดมาจากการวัดความคืบหน้าของปริมาณของผลผลิตซึ่งเป็น ผลผลิตทันทีที่เกิดจากกระบวนการสุดท้ายของการผลิต หรือปริมาณผู้รับบริการจาก กระบวนการสุดท้ายของการให้บริการ ตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการดำเนินงานนั้นเป็น Output Indicator
  - ถ้าคะแนนของความสำเร็จเกิดมาจากการวัดความคืบหน้าของปริมาณกลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับ ผลประโยชน์จากการใช้ผลผลิต ตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการดำเนินงานนั้นเป็น Outcome Indicator

ขั้นตอนที่ 4: ตรวจสอบคุณสมบัติของตัวชี้วัดด้วยสูตร VARS

หลักการ

การทดสอบคุณลักษณะที่ดีของตัวชี้วัด

1. ความสมเหตุสมผลที่อธิบายได้ (Validity)
2. ความมีอยู่ของข้อมูล (Availability of Data)
3. ความเชื่อถือได้ของข้อมูล (Reliability of Data)
4. ความเคลื่อนไหวของผลที่เกิดขึ้น (Sensitivity) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณหรือคุณภาพของ การดำเนินกิจกรรม

เทคนิค

- ความสมเหตุสมผลที่อธิบายได้ (Validity) ทดสอบได้โดยพิจารณาว่าคำรูปธรรมที่เป็นตัวชี้วัดให้แก่ค่านามธรรมที่เป็นประเด็นตัวชี้วัดนั้นเป็นคำนิยามที่แสดงด้วย “หมายถึง” หรือ “คือ” ใช่หรือไม่ ถ้ามีความหมายในทำนองว่า “ทำให้” “มีผลต่อ” “ทำให้เกิด” และ “เป็นสาเหตุให้” แสดงว่าเขียนตัวชี้วัดที่เป็นตัวชี้วัดของบันไดขั้นสูงขึ้นไป เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรรสูงขึ้นวัดได้ด้วย “รายได้สุทธิโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนเกษตร+มูลค่าของทรัพย์สินในครัวเรือน+เงินออม” ไม่ใช่วัดได้ด้วย “สมาชิกในครัวเรือนสามารถเรียนในระดับที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา” (เพราะมีความหมายว่าฐานะทางเศรษฐกิจดีจึงทำให้ส่งสมาชิกในครัวเรือนให้เรียนสูงกว่าระดับประถมศึกษาได้)
- ความมีอยู่ของข้อมูล (Availability of Data) ทดสอบได้โดยพิจารณาว่าตัวชี้วัดนี้มีรายงานที่เป็นเอกสารอ้างอิงหรือไม่ เช่น รายงานสถิติ รายงานการสำรวจ รายงานการสัมภาษณ์เจาะลึก รายงานจากการสังเกตการณ์ ความมีอยู่ของข้อมูลมี 4 ระดับ ดังนี้
  - ระดับสมบูรณ์ คือ มีรายงานที่แสดงความมีอยู่ของข้อมูลเป็นเอกสารอ้างอิงอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลัง 3-5 ปี
  - ระดับพอใช้ คือ มีรายงานที่แสดงความมีอยู่ของข้อมูลเป็นเอกสารอ้างอิง แต่ยังไม่มีความต่อเนื่อง
  - ระดับที่ควรจัดทำระบบรวบรวม คือ มีแบบฟอร์มจัดเก็บข้อมูลแต่ไม่มีศูนย์กลางที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลและประมวลผลให้เป็นสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์
  - ระดับที่ควรจัดทำระบบจัดเก็บ คือ ไม่มีแบบฟอร์มจัดเก็บข้อมูล ควรสร้างระบบจัดเก็บ
- ความเชื่อถือได้ของข้อมูล (Reliability of Data) มีวิธีพิจารณาขั้นพื้นฐาน 2 ลักษณะ ได้แก่
  - กระบวนการจัดเก็บข้อมูล โดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้จัดเก็บข้อมูล วิธีการจัดเก็บข้อมูล และการสุ่มตัวอย่าง
  - การเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งจัดเก็บมากกว่า 1 แหล่ง
- ความเคลื่อนไหวของผลที่เกิดขึ้น (Sensitivity) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณหรือคุณภาพของการดำเนินกิจกรรม มีวิธีพิจารณาขั้นพื้นฐาน 4 ลักษณะ ได้แก่
  - การเคลื่อนไหวเชิงเส้นตรง ที่แสดงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของสิ่งที่พึงปรารถนาในระดับที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเท่ากันในแต่ละปี เช่น ผู้ที่เรียนสูงกว่าระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ xx ต่อปี และผู้ป่วยด้วยโรคที่สำคัญ 10 โรคลดลงร้อยละ xx ต่อปี กรณีนี้มักเกิดกับงานที่ทำประจำต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน
  - การเคลื่อนไหวเชิงเส้นโค้ง ที่แสดงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของสิ่งที่พึงปรารถนาในระดับที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงน้อยในช่วงแรกและค่อยๆ ทะยานสูงขึ้นในปีถัดไป เช่น ผู้ติดยาเสพติดที่ขอเข้ารับการรักษาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5 ในปีที่ 1 จากการดำเนินงานของโครงการ ร้อยละ 10 ในปีที่ 2 จากการดำเนินงานของโครงการ ร้อยละ 15 ในปีที่ 3 จากการดำเนินงานของโครงการ และร้อยละ 20 ในปีที่ 4 จากการดำเนินงานของโครงการ

- การเคลื่อนไหวที่ปรากฏผลในช่วงหลังของโครงการ ที่แสดงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของสิ่งที่พึงปรารถนาในช่วงหลังหรือปีสุดท้ายของโครงการ เช่น อัตราส่วนผู้ติดยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนลดลง ร้อยละ 50 ในปีสุดท้ายของแผน 4 ปี
- การคงสภาพที่ไม่มีการเคลื่อนไหวเนื่องจากถึงจุดอิ่มตัว แต่ต้องการรักษาระดับของสิ่งที่พึงปรารถนาไม่ให้เกิดกลับสู่สภาพที่ไม่พึงปรารถนา เช่น อัตราส่วนของผู้ป่วยด้วยโรคเบาหวานต่อประชากรไม่เกิน xx (ไม่สามารถลดลงจากนี้ได้อีกแล้วเนื่องจากมีกลุ่มผู้ป่วยด้วยโรคเบาหวานจากกรรมพันธุ์)

ข้อควรระวัง

- ความสมเหตุสมผลของตัวชี้วัดที่ยังไม่ได้ข้อยุติว่าสามารถชี้วัดได้จริง เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรสูงขึ้น วัดได้ด้วย “มูลค่าหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรที่ลดลง” เพราะมีประเด็นความสามารถในการกู้ยืมตามหลักเกณฑ์ที่ ธกส.รับรอง ตัวชี้วัดที่ควรเป็นสำหรับ “ฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรสูงขึ้น” วัดได้ด้วย “รายได้สุทธิโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนเกษตรกร + มูลค่าของทรัพย์สินในครัวเรือน + เงินออม”
- ความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่มีปัญหาจากการเบี่ยงเบนข้อมูลที่เป็นจริงโดยเจตนาอันเนื่องมาจากผลได้และผลเสียของหน่วยงานที่จัดเก็บ เช่น หากข้อมูลแสดงผลงานเปรียบเทียบกับหน่วยงานในสังกัดเดียวกันของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดมีผลต่อการเลื่อนขั้นเงินเดือน หรือมีผลต่อการได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น

ขั้นตอนที่ 5: กำหนดค่าของตัวชี้วัด

หลักการ

ค่าของตัวชี้วัดแสดงเป็นตัวเลขใน 6 ลักษณะ

- จำนวน (Number)
- ร้อยละ (Percentage)
- สัดส่วน (Proportion)
- อัตราส่วน (Ratio)
- อัตรา (Rate)
- ค่าเฉลี่ย (Average or Mean)

เทคนิค

- จำนวน (Number) ส่วนใหญ่จะใช้กับ Input Indicator และ Process Indicator เช่น งบประมาณที่ได้รับอนุมัติจำนวน xx ล้านบาท และผู้สมัครเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมจำนวน xx คน ส่วนกรณีคำว่า “จำนวน” ที่ใช้กับตัวชี้วัดในระดับ Output, Outcome และ Impact มีนัยว่าหน่วยงานต้องการให้ได้ผลงานครบถ้วนร้อยละ 100

- ร้อยละ (Percentage) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดในระดับ Output, Outcome และ Impact เช่น ร้อยละ xx ของข้อบกพร่องจากกระบวนการผลิต และร้อยละ xx ของเยาวชนแกนนำของโครงการที่สามารถถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนนักเรียน
- สัดส่วน (Proportion) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดในระดับ Impact เช่น สัดส่วนของผู้หญิงที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐบาลเพิ่มขึ้นจาก 1 ใน 4 (หรือร้อยละ 25) เป็น 1 ใน 2 (หรือร้อยละ 50)
- อัตราส่วน (Ratio) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดในระดับ Output, Outcome และ Impact เช่น
  - “อัตราส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 42 คน” และ “อัตราส่วนแพทย์ 1 คนต่อประชากรในจังหวัด 748 คน” เป็นอัตราส่วนระดับ output เนื่องจากเป็นสิ่งที่หน่วยงานทำให้เกิดขึ้นจากการนำปัจจัยนำเข้า (Input) คือ “งบบุคลากร” ที่ได้รับจัดสรรมาจัดทำกิจกรรมจ้างครูและกิจกรรมจ้างแพทย์ (ซึ่งเป็น Process) ถ้าบรรลุได้ตามจำนวนที่กำหนดก็จะเป็น Output ตามมาตรฐานที่กำหนด
  - “อัตราส่วนการขยายความรู้ของบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรม 1 คนต่อเพื่อนร่วมงาน 15 คน” เป็นอัตราส่วนระดับ outcome เนื่องจากเป็นสิ่งที่บุคลากรทำให้เกิดขึ้นหลังจากที่หน่วยงานใช้งบประมาณในการฝึกอบรมให้แก่บุคลากร (output คือ บุคลากรได้รับการฝึกอบรมในเรื่อง .....))
  - “อัตราส่วนของเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดต่อเด็กและเยาวชนทั้งหมด” เป็นอัตราส่วนระดับ Impact เนื่องจากเป็นส่วนขยายผลจาก outcome “เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดที่ผ่านการควบคุม ดูแล บำบัด แก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาพฤติกรรมเสีย กระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี ไม่เกินร้อยละ 30” ส่วน output คือ “เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดได้รับการควบคุม ดูแล บำบัด แก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาพฤติกรรมเสีย ครบถ้วนตามแผนปฏิบัติการ”
- อัตรา (Rate) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดในระดับ Outcome และ Impact เช่น อัตราผู้ป่วยโรคเอดส์ 7.5 คนต่อประชากร 1 แสนคน
- ค่าเฉลี่ย (Average or Mean) ส่วนใหญ่จะใช้กับตัวชี้วัดในระดับ Impact เช่น รายได้สุทธิโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนเกษตรกรไม่ต่ำกว่า 8,000 บาท

ข้อควรระวัง

- ประโยค “จำนวนผู้ผ่านการทดสอบจากจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 90” ต้องตัดคำว่า “จำนวน” (คำหน้า) ออก เป็น “ผู้ผ่านการทดสอบจากจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 90” เนื่องจาก “ร้อยละ” เกิดจาก “จำนวน” หารด้วย “จำนวน” คุณด้วยร้อย ดังนั้น จึงไม่ควรเขียนคำว่า “จำนวน” เมื่อถูกคำนวณเป็น “ร้อยละ” แล้ว

ขั้นตอนที่ 6: กำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัด

หลักการ

เกณฑ์ของตัวชี้วัด มี 4 แบบ

1. เกณฑ์สัมบูรณ์
2. เกณฑ์มาตรฐานเชิงวิทยาศาสตร์
3. เกณฑ์มาตรฐานเชิงนโยบาย
4. เกณฑ์การเคลื่อนไหวเชิงพัฒนา หรือเกณฑ์เทียบเคียง

เทคนิค

- เกณฑ์สัมบูรณ์ ใช้ในกรณีที่หน่วยงานต้องการใช้สถิติย้อนหลังที่เคยทำได้ดีที่สุดมาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดแผนที่คาดว่าจะทำ หรือกรณีที่หน่วยงาน “ต้อง” วางแผนว่าจะทำร้อยละ 100 เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้กระทำ (มีฉะนั้นจะถือว่าบกพร่องต่อหน้าที่) หรือเนื่องจากเป็นเรื่องสิทธิมนุษยชน เช่น คดีฆาตกรรมที่ได้รับการสืบสวนครบถ้วน เด็กเกิดใหม่ที่ได้รับการฉีดวัคซีนครบถ้วน ผู้บริโภคร้อยละ 100 ที่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ
- เกณฑ์มาตรฐานเชิงวิทยาศาสตร์ ใช้ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรฐานโดยใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องวัดซึ่งสามารถใช้เทียบเคียงในระดับสากลได้ เช่น ค่ามลพิษทางอากาศ ค่ามลพิษทางน้ำ และค่ามลพิษทางเสียง
- เกณฑ์มาตรฐานเชิงนโยบาย ใช้ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรฐานโดยพิจารณาจากข้อตกลงหรือข้อสัญญา เช่น เกณฑ์ที่กำหนดในคำรับรองการปฏิบัติราชการ เกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดให้หน่วยงานดำเนินการจากการใช้งบกลาง เกณฑ์ที่รัฐสภาสรุปผลการพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของแต่ละส่วนราชการ
- เกณฑ์การเคลื่อนไหวเชิงพัฒนา หรือเกณฑ์เทียบเคียง ใช้ในกรณีที่หน่วยงานต้องการให้เกิดการเคลื่อนไหวเชิงพัฒนา (Internal Benchmark) โดยใช้สถิติ 3-5 ปีย้อนหลังเป็นค่าเฉลี่ย แล้วกำหนดเกณฑ์ที่สูงขึ้นในการกำหนดแผนที่คาดว่าจะทำภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น “เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา” หรือใช้ในกรณีที่หน่วยงานต้องการเทียบเคียงกับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานคล้ายคลึงกัน (External Benchmark) โดยใช้สถิติของหน่วยงานอื่นมาเทียบเคียงแล้วกำหนดให้เกณฑ์ที่หน่วยงานอื่นทำได้ดีกว่าเป็นเกณฑ์ที่หน่วยงานของตนจะต้องทำให้ได้ในปีถัดไป

ข้อควรระวัง

- เขียนกลุ่มเป้าหมายให้กับเกณฑ์สัมบูรณ์ไม่ชัดเจน เช่น “เยาวชนผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้รับการบำบัด” หรือ “ผู้ติดเชื้อ HIV ได้รับการรักษา” ควรเขียนให้ชัดเจนว่า “เยาวชนผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ลงทะเบียนรายงานตัวได้รับการบำบัด” หรือ “ผู้ติดเชื้อ HIV ที่เปิดเผยตัวได้รับการรักษา”
- การใช้เกณฑ์การเคลื่อนไหวเชิงพัฒนาหรือเกณฑ์เทียบเคียงที่ขาดการพิจารณาปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น การกำหนดให้เกณฑ์ที่ต้องการได้เพิ่มขึ้นมากในขณะที่ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย (ช่วงสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ หรือถดถอย) หรือได้รับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินลดลง หรือการกำหนดให้เพิ่มขึ้นในขณะที่อยู่ในภาวะอัมตัม เช่น ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์กรร้อยละ 95 ซึ่งมีโอกาสทำได้ยากหากความต้องการของผู้รับบริการมีสูงกว่ามาตรฐานสากลขั้นต่ำที่กำหนดไว้

3. กระบวนการและขั้นตอนการประเมินความคุ้มค่า

ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 – การจำแนกผลผลิต และการทบทวนตัวชี้วัด

ขั้นตอนที่ 2 – การทบทวนระดับความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและตัวชี้วัด

ขั้นตอนที่ 3 – การทบทวนระดับความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและตัวชี้วัด และวางระบบการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 – การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการประเมินความคุ้มค่า

โดยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบ และแบบฟอร์มที่ต้องใช้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 – การจำแนกผลผลิต และการทบทวนตัวชี้วัด

ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	รายงาน
<ul style="list-style-type: none"> - ปลัดกระทรวงหรือรองปลัดกระทรวงที่ได้รับมอบหมาย - ผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบเรื่องการวางแผนและการประเมินผลของหน่วยงานระดับกรม และผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบเรื่องยุทธศาสตร์และการประเมินผลของกระทรวง - ผู้อำนวยการสำนักของหน่วยงานระดับกรมที่รับผิดชอบผลผลิตในฐานะเจ้าภาพร่วม และในฐานะที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตประเภทปีนส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนโครงสร้างยุทธศาสตร์ระดับกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการกระทรวง โครงสร้างกลยุทธ์ระดับกรม และเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน และผลผลิตของกรม (แบบฟอร์มที่ 3.2)รวมทั้งจำแนกผลผลิตระดับกรมที่เป็นภารกิจหลักโดยตรงที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลัก โดยตรงที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” (แบบฟอร์มที่ 3.1) (1) ผลผลิตที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลักโดยตรงที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” (2) ผลผลิตที่สนับสนุนกลยุทธ์ที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลักที่สามารถปันส่วนค่าใช้จ่ายได้ (3) ผลผลิตที่สนับสนุนกลยุทธ์ที่ไม่เข้าข่ายในการประเมินความคุ้มค่า - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนตัวชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ของภารกิจหลักที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” (แบบฟอร์มที่ 3.2) - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทดสอบการทบทวนตัวชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ของภารกิจหลักที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” (แบบฟอร์มที่ 3.2) 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานการทบทวนการจำแนกผลผลิตระดับกรมที่เป็นภารกิจหลักโดยตรงที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลัก โดยตรงที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” (แบบฟอร์มที่ 4.1) - รายงานการทบทวนโครงสร้างยุทธศาสตร์ระดับกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการกระทรวง โครงสร้างกลยุทธ์ระดับกรมและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน และผลผลิตของกรม (แบบฟอร์มที่ 4.2) - รายงานผลการทบทวนตัวชี้วัดและเกณฑ์ของตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ของ 3 กระทรวง (แบบฟอร์มที่ 4.2)

ขั้นตอนที่ 2 – การทบทวนระดับความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและตัวชี้วัด

ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	รายงาน
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบเรื่องการวางแผนและการประเมินผลของหน่วยงานระดับกรม และผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบเรื่องยุทธศาสตร์และการประเมินผลของกระทรวง - ผู้อำนวยการสำนักของหน่วยงานระดับกรมที่รับผิดชอบผลผลิตในฐานะเจ้าภาพร่วม และในฐานะที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตประเภทบ้านสวน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนตัวชี้วัดเพื่อการ “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” ของ 3 กระทรวง (แบบฟอร์มที่ 3.2) - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนระดับความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและสารสนเทศ (การจัดเก็บข้อมูล การรวบรวมเข้าระบบฐานข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำรายงาน) ของตัวชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ของภารกิจหลักที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” (แบบฟอร์มที่ 3.2) - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนเพื่อเพิ่มระดับความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและสารสนเทศ (แบบฟอร์มที่ 3.2) 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการทบทวนตัวชี้วัดเกณฑ์ของตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ และระดับความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและสารสนเทศของตัวชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ของภารกิจหลักที่จะต้องประเมินความคุ้มค่าของ 3 กระทรวง (แบบฟอร์มที่ 4.2)

ขั้นตอนที่ 3 – การทบทวนระดับความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและตัวชี้วัด และวางระบบการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	รายงาน
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบเรื่องการวางแผนและการประเมินผลของหน่วยงานระดับกรม และผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบเรื่องยุทธศาสตร์และการประเมินผลของกระทรวง - ผู้อำนวยการสำนักของหน่วยงานระดับกรมที่รับผิดชอบผลผลิตในฐานะเจ้าภาพร่วม และในฐานะที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตประเภทบ้านสวน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปผลสถานภาพความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและสารสนเทศ และปัญหาการเพิ่มระดับความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและสารสนเทศ (แบบฟอร์มที่ 3.2) - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางระบบฐานข้อมูลเพื่อการ “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” (แบบฟอร์มที่ 3.3 และแบบฟอร์มที่ 3.4) - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางระบบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการ “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” (แบบฟอร์มที่ 3.3 และแบบฟอร์มที่ 3.4) 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานสรุปผลสถานภาพความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและสารสนเทศ และปัญหาการเพิ่มระดับความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลและสารสนเทศของ 3 กระทรวง (รายงานสรุปผลตามแบบฟอร์มที่ 3.2)

ขั้นตอนที่ 4 – การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการประเมินความคุ้มค่า

ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	รายงาน
<ul style="list-style-type: none"> - ปลัดกระทรวงหรือรองปลัดกระทรวงที่ได้รับมอบหมาย - ผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบเรื่องการวางแผนและการประเมินผลของหน่วยงานระดับกรมและผู้อำนวยการสำนักที่รับผิดชอบเรื่องยุทธศาสตร์และการประเมินผลของกระทรวง - ผู้อำนวยการสำนักของหน่วยงานระดับกรมที่รับผิดชอบผลิตในฐานะเจ้าภาพร่วม และในฐานะที่เกี่ยวข้องกับผลิตประเภทบางส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปผลการทดสอบระบบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการ “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” (แบบฟอร์มที่ 3.5) - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานเพื่อการ “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” <u>ระดับกรม</u> (แบบฟอร์มที่ 3.5) - ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานเพื่อการ “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินผลกระทบ” <u>ระดับกระทรวง</u> (แบบฟอร์มที่ 3.1 และแบบฟอร์มที่ 3.5) 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการ “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” รวมทั้ง “ประเมินผลกระทบ” <u>ระดับกรม</u> ของ 3 กระทรวง (แบบฟอร์มที่ 4.3) และข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภารกิจในระยะต่อไป กระทรวง (แบบฟอร์มที่ 4.4) - รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการ “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินผลกระทบ” <u>ระดับกระทรวง</u> ของ 3 กระทรวง (รายงานสรุปผลตามแบบฟอร์มที่ 3.5)

4. แบบฟอร์มที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความคุ้มค่า

เป็นแบบฟอร์มเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานของหน่วยงาน ประกอบด้วย 5 แบบฟอร์ม ดังนี้

แบบฟอร์มที่ 3.1: การกำหนดผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน

แบบฟอร์มที่ 3.2: การกำหนดตัวชี้วัดและการพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูล

แบบฟอร์มที่ 3.3: แบบฟอร์มเพื่อพิจารณาว่าจะวิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย (Cost – Effectiveness) ได้หรือไม่

แบบฟอร์มที่ 3.4: การกำหนดสูตรการคำนวณตัวชี้วัด ในกรณีที่ไม่สามารถวิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่ายได้

แบบฟอร์มที่ 3.5: สรุปผลการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจภาครัฐ

โดยแต่ละแบบฟอร์มมีรายละเอียดดังนี้

แบบฟอร์มที่ 3.1: การกำหนดผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน

คำสั่ง – ให้จำแนกประเภทของผลผลิตที่กำหนดไว้ตามที่ปรากฏในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีหลักการดังนี้

การทบทวนผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน

การประเมินความคุ้มค่าพิจารณาจากผลผลิตที่กำหนดไว้ตามที่ปรากฏในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยที่ผลผลิตที่จะประเมินความคุ้มค่าจะต้องเป็นภารกิจหลักของหน่วยงานซึ่งเป็นเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานที่แสดงประสิทธิภาพในการให้บริการและประสิทธิผลจากการให้บริการอันเป็นผลประโยชน์ต่อสาธารณะได้ ดังนั้นจึงต้องทบทวนผลผลิตโดยจำแนกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ผลผลิตที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลักโดยตรง ที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ” เช่น
  - (1) งานให้บริการที่ให้ผลประโยชน์โดยตรงแก่ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงของหน่วยงาน (เช่น การบริการรักษาพยาบาล สาธารณภัย มาตรฐานบริการ มาตรฐานสินค้า การอำนวยความสะดวก ผู้สำเร็จการศึกษา การผลิตแพทย์และพยาบาล เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การผลิตสินค้าเกษตรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา)
  - (2) งานให้คำปรึกษาแนะนำที่ให้ผลประโยชน์โดยตรงแก่ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงของหน่วยงาน (เช่น ผลงานให้บริการวิชาการ)
  - (3) งานกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายที่หน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง (เช่น การกำกับดูแล การบริหารจัดการ การควบคุม การป้องกันและปราบปราม การคุ้มครองสิทธิ)
  - (4) งานสนับสนุนเครือข่ายพหุภาคีในการให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายของหน่วยงาน (เช่น การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเอง เครือข่ายที่ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ)
  - (5) งานเผยแพร่การวิจัยและเผยแพร่สารสนเทศที่ให้ผลประโยชน์ด้านองค์ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายในสังคม (เช่น ผลงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ ผลงานเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี งานวิจัยเพื่อพัฒนา งานข้อมูลพื้นฐาน การบริการสารสนเทศ ผลงานการให้บริการรักษาพยาบาลและส่งเสริมสุขภาพเพื่อการศึกษาและวิจัย)
  - (6) งานฝึกอบรมให้แก่กลุ่มเป้าหมายในสังคม (เช่น การถ่ายทอดความรู้ การบริการความรู้)

- (7) งานวิเคราะห์นโยบายและแผนของสำนักงานปลัดกระทรวงซึ่งวิเคราะห์นโยบายและแผนรวมของทุกส่วนราชการในกระทรวง (เช่น งานนโยบายและแผน)
  - (8) การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (เช่น การอนุรักษ์ การบริหารจัดการ ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ)
  - (9) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (เช่น ผลงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)
  - (10) งานให้บริการที่ให้ผลประโยชน์โดยตรงต่อรัฐบาลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงของหน่วยงาน (เช่น งานนโยบายของรัฐบาล การบริหารงานคลัง การจัดเก็บภาษี)
  - (11) ความมั่นคงของรัฐ (เช่น การรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ การป้องกันประเทศ)
2. ผลผลิตที่สนับสนุนกลยุทธ์ที่ตอบสนององผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลัก ที่สามารถปันส่วนค่าใช้จ่ายได้
- (1) งานบริหารทั่วไปของรัฐที่มีลักษณะงานด้านวิจัยหรือวิชาการสนับสนุนการปฏิบัติการภายในหน่วยงาน
  - (2) งานบริหารทั่วไปของรัฐที่มีลักษณะงานด้านการบริหารทั่วไป (เช่น งานอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการ งานความร่วมมือระหว่างประเทศ)
  - (3) งานวิเคราะห์นโยบายและแผนภายในแต่ละส่วนราชการ ยกเว้นสำนักงานปลัดกระทรวงซึ่งวิเคราะห์นโยบายและแผนรวมของทุกส่วนราชการในกระทรวง
  - (4) งานระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ให้บริการเฉพาะภายในหน่วยงาน
  - (5) งานระบบคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการเฉพาะภายในหน่วยงาน
  - (6) งานฝึกอบรมให้แก่บุคลากรภายในหน่วยงาน (เช่น งานพัฒนาบุคลากร ผู้ได้รับทุนตามโครงการทุนพัฒนาอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา)
3. ผลผลิตที่ไม่เข้าข่ายในการประเมินความคุ้มค่า ของหน่วยงานนี้
- (1) โครงการที่หน่วยงานไม่ได้ทำหน้าที่ดำเนินการ แต่ทำหน้าที่ในฐานะช่วยส่งผ่านเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นๆ
  - (2) โครงการที่หน่วยงานไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักหรือเจ้าภาพร่วม แต่ทำหน้าที่ในฐานะช่วยประสานงานให้กับหน่วยงานอื่น (เช่น การประสานงานกับโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน)
  - (3) งานประชุมกับองค์กรระหว่างประเทศเกี่ยวกับพันธกรณีต่างๆ ที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของหน่วยงานที่สามารถแสดงผลลัพธ์ได้
  - (4) โครงการใหม่ที่อยู่ในขั้นตอนการเตรียมงานหรืออยู่ในขั้นตอนการก่อสร้าง ซึ่งจะสามารถประเมินความคุ้มค่าได้ต่อเมื่อเริ่มให้บริการแล้ว (เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์โครงการจัดตั้งสถาบัน)
  - (5) โครงการระยะยาวประเภท Mega Project ซึ่งมีรายงานการประเมินความเหมาะสมของโครงการอยู่แล้ว (Project Feasibility Study) ในลักษณะการประเมินความคุ้มค่าก่อนจัดทำโครงการ (เช่น โครงการสนามบิน โครงการเขื่อน โครงการท่าเรือ โครงการไฟฟ้าพลังน้ำ โครงการทางด่วน โครงการทางหลวง โครงการรถไฟฟ้า โครงการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงการดาวเทียม)
  - (6) งานกองทุน เงินชดเชย การชำระหนี้

<p>ผลผลิตที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลักโดยตรงที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ”</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>
<p>ผลผลิตที่สนับสนุนกลยุทธ์ที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลักที่สามารถปันส่วนค่าใช้จ่ายได้</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>
<p>ผลผลิตที่ไม่เข้าข่ายในการประเมินความคุ้มค่า</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>

แบบฟอร์มที่ 3.2: การกำหนดตัวชี้วัดและการพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูล

คำสั่ง – ให้ระบุยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และผลผลิต พร้อมตัวชี้วัด รวมทั้งแหล่งที่มาของข้อมูล หน่วยงานรับผิดชอบรวบรวมข้อมูล ความมีอยู่ของข้อมูล ความสมบูรณ์ของข้อมูล

คำชี้แจง

- ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และผลผลิต หมายถึงข้อความยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และผลผลิต ที่ปรากฏในแผนกลยุทธ์ของหน่วยงานระดับกรมที่ใช้ในปีที่จัดทำรายงานการประเมินความคุ้มค่า ในกรณีที่กรมไม่มีแผนกลยุทธ์ ให้ใช้ข้อความ “เป้าหมายการให้บริการกระทรวง” แทนยุทธศาสตร์ และ “เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน” แทนกลยุทธ์ของหน่วยงาน โดยอ้างอิงจากเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ตัวชี้วัดผลกระทบ หมายถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ หรือตามเป้าหมายการให้บริการกระทรวงที่กำหนดไว้
- ตัวชี้วัดประสิทธิผล หมายถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จตามกลยุทธ์ หรือตามเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานที่กำหนดไว้ ที่ระบุกลุ่มเป้าหมายผู้รับผลประโยชน์และลักษณะผลประโยชน์ที่ชัดเจนซึ่งสามารถคำนวณเป็นมูลค่าทางการเงินได้ หรือไม่สามารคำนวณเป็นมูลค่าทางการเงินได้
- ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ หมายถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิตในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ เชิงเวลา และเชิงต้นทุนที่หน่วยงานกำหนดไว้

ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ผลผลิต	ตัวชี้วัดผลกระทบ ตัวชี้วัดประสิทธิผล ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แหล่งที่มา ของข้อมูล	หน่วยงาน รับผิดชอบ รวบรวมข้อมูล	ความถี่ ของข้อมูล	ความสมบูรณ์ ของข้อมูล
ยุทธศาสตร์ที่ 1:	ตัวชี้วัดผลกระทบ:				
กลยุทธ์ที่ 1.1:	ตัวชี้วัดประสิทธิผล:				
ผลผลิตที่ 1.1.1:	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ:				
ผลผลิตที่ 1.1.2:	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ:				
กลยุทธ์ที่ 1.2:	ตัวชี้วัดประสิทธิผล:				
ผลผลิตที่ 1.2.1:	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ:				
ผลผลิตที่ 1.2.2:	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ:				
ยุทธศาสตร์ที่ 2:	ตัวชี้วัดผลกระทบ:				
กลยุทธ์ที่ 2.1:	ตัวชี้วัดประสิทธิผล:				
ผลผลิตที่ 2.1.1:	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ:				
ผลผลิตที่ 2.1.2:	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ:				

แบบฟอร์มที่ 3.3: แบบฟอร์มเพื่อพิจารณาว่าจะวิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย (Cost – Effectiveness) ได้หรือไม่

คำสั่ง – ให้ระบุชื่อผลผลิตตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน เป้าหมายการให้บริการกระทรวง และกิจกรรมหลักที่นำส่งผลผลิต รวมทั้งผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม

คำชี้แจง

- ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่กำหนดให้ได้รับผลประโยชน์จากผลผลิตนี้ที่ใช้ในการกำหนดเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน (เช่น ผู้ป่วยโรคเอดส์ที่มาขอรับบริการ) หรือองค์กรเป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์ (เช่น คณะรัฐมนตรี) หรือพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์ (เช่น พื้นที่ป่าสงวน)
- กลุ่มสังคม หมายถึง กลุ่มสังคมที่ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ในการกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวง (เช่น ประชาชนที่เป็นโรคเอดส์ทั้งที่มาขอรับบริการและไม่มาขอรับบริการ) หรือองค์กรเป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์ (เช่น ประชาชนในประเทศ) หรือพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์ (เช่น พื้นที่ของประเทศ)
- ลักษณะของผลประโยชน์ หมายถึง ผลตอบแทนที่กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มสังคมได้รับ ทั้งที่สามารถคำนวณมูลค่าเป็นเงินได้ และไม่สามารถคำนวณมูลค่าเป็นเงินได้
- งบดำเนินการ (ไม่รวมงบบุคลากร) หมายถึง ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ และค่าใช้จ่าย และค่าสาธารณูปโภค ที่จ่ายให้กับผลผลิตโดยตรงเต็มจำนวน
- งบดำเนินการที่ปันส่วน (ไม่รวมงบบุคลากร) หมายถึง ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ และค่าใช้จ่าย และค่าสาธารณูปโภค ที่จ่ายให้กับผลผลิตมากกว่า 1 ผลผลิต ทำให้ต้องปันส่วนค่าใช้จ่าย
- งบบุคลากรเต็มเวลา หมายถึง เงินเดือนที่จ่ายให้บุคลากรประจำและค่าจ้างที่จ่ายให้ลูกจ้างชั่วคราวโดยตรงเต็มจำนวน
- งบบุคลากรที่ปันส่วน หมายถึง เงินเดือนที่จ่ายให้บุคลากรประจำและค่าจ้างที่จ่ายให้ลูกจ้างชั่วคราว ที่จ่ายให้กับบุคลากรหรือลูกจ้างที่ปฏิบัติงานให้ผลผลิตมากกว่า 1 ผลผลิต ทำให้ต้องปันส่วนค่าใช้จ่าย

ก. ชื่อผลผลิตตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี

.....

ข. ผลผลิตนี้ตอบสนองเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน (ระบุกลุ่มเป้าหมายและลักษณะผลประโยชน์)

.....

ค. ผลผลิตนี้ตอบสนองเป้าหมายการให้บริการกระทรวง (ระบุกลุ่มเป้าหมายและลักษณะผลประโยชน์)

.....

ง. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ปริมาณงาน
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

การวิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย (Cost – Effectiveness)

1. ผลประโยชน์

1.1 ผลประโยชน์ทางตรงที่คิดมูลค่าเป็นเงินได้

	ลักษณะของผลประโยชน์	มูลค่า (บาท)
ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย		
กลุ่มสังคม		

1.2 ผลประโยชน์ทางอ้อมที่คิดมูลค่าเป็นเงินได้

	ลักษณะของผลประโยชน์	มูลค่า (บาท)
ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย		
กลุ่มสังคม		

1.3 ผลประโยชน์ที่คิดมูลค่าเป็นเงินไม่ได้ (ถ้ามี ให้อธิบายเชิงพรรณนา)

	ลักษณะของผลประโยชน์
ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย	
กลุ่มสังคม	

2. ค่าใช้จ่าย

2.1 ค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดินโดยตรงของผลผลิต/โครงการ

	ระบุมหาดค่าใช้จ่าย	มูลค่า (บาท)
งบดำเนินการ (ไม่รวมงบบุคลากร)		
งบบุคลากรเต็มเวลา		

2.2 ค่าใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ

	ระบุมหาดค่าใช้จ่าย	มูลค่า (บาท)
งบดำเนินการ (ไม่รวมงบบุคลากร)		
งบบุคลากรเต็มเวลา		

2.3 ค่าใช้จ่ายจากการปันส่วน

	ระบุมหาดค่าใช้จ่าย	มูลค่า (บาท)
งบบุคลากรที่ปันส่วน		

งบดำเนินการที่ปันส่วน (ไม่รวมงบบุคลากร)		
งบลงทุน		

2.4 ค่าใช้จ่ายทางอ้อมที่ผู้อื่นช่วยจ่ายให้

	ระบุมหุดค่าใช้จ่าย	มูลค่า (บาท)
งบบุคลากรที่ปันส่วน		
งบดำเนินการที่ปันส่วน (ไม่รวมงบบุคลากร)		
งบลงทุน		

2.5 ค่าใช้จ่ายที่คิดมูลค่าเป็นเงินไม่ได้ (ถ้ามี ให้อธิบายเชิงพรรณนา)

	ลักษณะของความสูญเสียหรือค่าใช้จ่ายเชิงสังคม
ความสูญเสียด้านสังคมและวัฒนธรรม	
ความสูญเสียด้านการเมืองและการบริหารภาครัฐ	
ความสูญเสียด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
ความสูญเสียด้านอื่นๆ	

แบบฟอร์มที่ 3.4: การกำหนดสูตรการคำนวณตัวชี้วัด ในกรณีที่ไม่สามารถวิเคราะห์ ประสิทธิภาพต่อค่าใช้จ่ายได้

คำสั่ง – ให้ระบุชื่อผลผลิตตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน เป้าหมายการให้บริการกระทรวง และกิจกรรมหลักที่นำส่งผลผลิต

iii. ให้ระบุยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และผลผลิต พร้อมตัวชี้วัด รวมทั้งสูตรในการคำนวณตัวชี้วัด

คำชี้แจง

- ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และผลผลิต หมายถึง ข้อความยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และผลผลิต ที่ปรากฏใน แผนกลยุทธ์ของหน่วยงานระดับกรมที่ใช้ในปีที่จัดทำรายงานการประเมินความคุ้มค่า ในกรณีที่ กรมไม่มีแผนกลยุทธ์ ให้ใช้ข้อความ “เป้าหมายการให้บริการกระทรวง” แทนยุทธศาสตร์ และ “เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน” แทนกลยุทธ์ของหน่วยงาน โดยอ้างอิงจากเอกสาร งบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ตัวชี้วัดผลกระทบ หมายถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ หรือตามเป้าหมายการให้บริการ กระทรวงที่กำหนดไว้
- ตัวชี้วัดประสิทธิผล หมายถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จตามกลยุทธ์ หรือตามเป้าหมายการให้บริการ หน่วยงานที่กำหนดไว้ ที่ระบุกลุ่มเป้าหมายผู้รับผลประโยชน์และลักษณะผลประโยชน์ที่ชัดเจนซึ่ง สามารถคำนวณเป็นมูลค่าทางการเงินได้ หรือไม่สามารคำนวณเป็นมูลค่าทางการเงินได้
- ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ หมายถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จตามผลผลิตในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ เชิง เวลา และเชิงต้นทุนที่หน่วยงานกำหนดไว้
- สูตรการคำนวณ หมายถึง สูตรการคำนวณที่สอดคล้องกับวิธีการวัดผลของตัวชี้วัด เช่น
  - ร้อยละของผลงานที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน เท่ากับ (ปริมาณงานที่ทำได้จริงหารด้วย ปริมาณงานตามแผน) คูณด้วย 100

- ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ เท่ากับ ผลรวมของคะแนนความพึงพอใจทั้งหมด หารด้วยจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เป็นต้น

ก. ผลผลิตตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี

.....

ข. ผลผลิตนี้ตอบสนองเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน (ระบุกลุ่มเป้าหมายและลักษณะผลประโยชน์)

.....

ค. ผลผลิตนี้ตอบสนองเป้าหมายการให้บริการกระทรวง (ระบุกลุ่มเป้าหมายและลักษณะผลประโยชน์)

.....

ง. กิจกรรมหลัก

กิจกรรมหลัก	ปริมาณงาน
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และ ผลผลิต	ตัวชี้วัดผลกระทบ ตัวชี้วัดประสิทธิผล ตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ	สูตรการคำนวณ	หมายเหตุ

แบบฟอร์มที่ 3.5: สรุปผลการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจภาครัฐ

หน่วยงาน ..... กระทรวง .....

ชื่อผลผลิต .....

ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ (ให้เลือกรัฐศาสตร์ชาติที่สอดคล้องกับผลผลิตที่ ประเมินความคุ้มค่า)	รายงานผล
☐ รัฐธรรมนูญ ☐ คำแถลงนโยบายของรัฐบาล ☐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	

☐ ความต้องการของประชาชน ☐ ปัญหาของสังคม ☐ การเตือนภัยของนักวิชาการ ☐ กฎหมายอื่นๆ (พรบ. หรือ พรฎ.)	
--	--

ประสิทธิภาพ	รายงานผล (ให้แสดงผลการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพ เปรียบเทียบกับแผนประจำปีที่กำหนดไว้ กรณีที่ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ ให้แสดงเหตุผล)
☐ ต้นทุนต่อหน่วย ☐ สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร ☐ สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงในการให้บริการ เปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด ☐ สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน ☐ คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพ ☐ ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน ☐ ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ	
ประสิทธิผล	รายงานผล (ให้แสดงผลการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิผล เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา กรณีที่ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ ให้แสดงเหตุผล)
☐ Benefit – Cost Ratio ☐ Cost – Effectiveness ☐ ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย ☐ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อผลประโยชน์จากการใช้บริการ	
ผลกระทบ	รายงานผล (ให้แสดงผลการประเมินตัวชี้วัดผลกระทบ เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา กรณีที่ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ ให้แสดงเหตุผล)
☐ การประเมินผลกระทบต่อประชาชน ☐ การประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ☐ การประเมินผลกระทบต่อสังคม ☐ การประเมินผลกระทบต่อการเมือง ☐ การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	

การประเมิน PART (ตามรายงานผลการประเมินด้วยเครื่องมือการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่าย)	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้ (กรอกเฉพาะการประเมินความคุ้มค่าในงบประมาณ)
---	-----------	---

งบประมาณในปีงบประมาณ 2551 เป็นต้นไป)			2551 เป็นต้นไป)
☐ หมวด ก.		10	
☐ หมวด ข.		20	
☐ หมวด ค.		20	
☐ หมวด ง.		20	
☐ หมวด จ.		30	
คะแนนรวม		100	
ข้อเสนอแนะ (ให้เลือกแนวทางลำดับที่สำคัญที่สุดที่มีต่อผลผลิตที่ประเมินความคุ้มค่านี้)		ความคิดเห็น (ให้แสดงเหตุผลที่เลือกแนวทางดังกล่าว)	
☐ ขยายภารกิจ ☐ ปรับปรุงภารกิจ ☐ คงสภาพภารกิจ ☐ ถ่ายโอนให้ราชการส่วนท้องถิ่น ☐ จ้างเหมาเอกชน ☐ สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชน ☐ อื่นๆ			

5. แบบฟอร์มที่ใช้ในการรายงานผลการประเมินความคุ้มค่า (แบบรายงาน)

เป็นแบบฟอร์มเพื่อใช้จัดทำรายงานการประเมินผลความคุ้มค่าในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย 4 แบบฟอร์ม ดังนี้

แบบฟอร์มที่ 4.1: การกำหนดผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน

แบบฟอร์มที่ 4.2: การกำหนดตัวชี้วัดผลกระทบ ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ

แบบฟอร์มที่ 4.3: ผลการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการ

แบบฟอร์มที่ 4.4: ข้อเสนอแนะทางการปรับปรุงและพัฒนา ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภารกิจในระยะต่อไป

แบบฟอร์มที่ 4.1: การกำหนดผลผลิตเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของหน่วยงาน

<p>ผลผลิตที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลักโดยตรงที่จะต้อง “ประเมินประสิทธิผล” และ “ประเมินประสิทธิภาพ”</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>
<p>ผลผลิตที่สนับสนุนกลยุทธ์ที่ตอบสนองผลลัพธ์ที่เป็นภารกิจหลักที่สามารถปันส่วนค่าใช้จ่ายได้</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p>

4. ....
5. ....
ผลผลิตที่ไม่เข้าข่ายในการประเมินความคุ้มค่า
1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

แบบฟอร์มที่ 4.2: การกำหนดตัวชี้วัดผลกระทบ ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์กระทรวงที่ 1 หรือเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง	ตัวชี้วัดผลกระทบ .....
กลยุทธ์ของหน่วยงานที่ 1.1 หรือเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน	ตัวชี้วัดประสิทธิผล .....
ผลผลิตที่ 1.1.1	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ .....
ผลผลิตที่ 1.1.2	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ .....

แบบฟอร์มที่ 4.3: ผลการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจ

ตามผลผลิตที่กำหนดไว้ในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามกรอบแนวทาง หลักเกณฑ์ และตัวชี้วัดการประเมินความคุ้มค่า พร้อมทั้งคำอธิบายผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนการรายงานผลการประเมินในภาพรวม

ผลผลิตที่ 1

ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ	รายงานผล
☐ รัฐธรรมนูญ	☐ ให้ระบุข้อความในรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตนี้
☐ คำแถลงนโยบายของรัฐบาลและแผนบริหารราชการแผ่นดิน	☐ ให้ระบุข้อความในแผนบริหารราชการแผ่นดิน หรือคำแถลงนโยบายของรัฐบาล ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตนี้
☐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	☐ ให้ระบุข้อความในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

<ul style="list-style-type: none"> □ ความต้องการของประชาชน □ ปัญหาของสังคม □ การเตือนภัยของนักวิชาการ □ กฎหมายอื่นๆ (พรบ. หรือ พรฎ.) 	<p>เฉพาะประโยคที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ให้ระบุข้อความในรายงานวิจัยของกรมที่แสดงปัญหาของสังคมที่เป็นภารกิจโดยตรงของผลผลิตนี้ ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตนี้ ■ ให้ระบุข้อความในรายงานของนักวิชาการภายนอกที่เตือนให้รัฐบาลต้องป้องกันปัญหาในอนาคต เฉพาะที่ผลผลิตนี้ต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ■ ให้ระบุข้อความในกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตนี้ เช่น พรบ. ที่มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผลผลิตนี้ และ พรบ. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นต้น
--	--

ประสิทธิภาพ	รายงานผล
<ul style="list-style-type: none"> □ ต้นทุนต่อหน่วย □ สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร □ สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงในการให้บริการเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด □ สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน □ คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพ □ ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน □ ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ 	<p>ตัวอย่างการเขียนข้อความ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ผลผลิตนี้มีต้นทุนต่อหน่วยลดลงจาก 2,000 บาทต่อราย ในปีงบประมาณ 2549 เป็น 1,500 บาทต่อราย ในปีงบประมาณ 2550 หรือลดลงร้อยละ 25 ■ ผลผลิตนี้มีรอบระยะเวลาให้บริการต่อรายลดลงจาก 40 นาทีต่อราย ในปีงบประมาณ 2549 เป็น 20 นาทีต่อราย ในปีงบประมาณ 2550 หรือลดลงร้อยละ 50 ■ ผลผลิตนี้มีคุณภาพตามมาตรฐานตามคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพที่กระทรวงกำหนด ในระดับดีในปีงบประมาณ 2549 มาเป็นระดับดีมากในปีงบประมาณ 2550
ประสิทธิผล	รายงานผล
<ul style="list-style-type: none"> □ Benefit – Cost Ratio □ Cost – Effectiveness □ ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย □ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อผลประโยชน์จากการใช้บริการ 	<p>ตัวอย่างการเขียนข้อความ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ผลผลิตนี้มีประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่ายโดยที่มีครัวเรือนได้รับผลประโยชน์จาก 200,000 ครัวเรือนในปีงบประมาณ 2549 โดยใช้จ่ายงบประมาณ 2 ล้านบาท เป็น 300,000 ครัวเรือน ในปีงบประมาณ 2550 โดยใช้จ่ายงบประมาณ 2 ล้านบาท เช่นกัน แสดงว่าได้ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ■ ผลผลิตนี้มีผลลัพธ์ในการปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนในด้านทัศนสาธารณสุขจาก 400,000 คนในปีงบประมาณ 2549 เป็น 600,000 คน ในปีงบประมาณ 2550 แสดงว่าได้ประสิทธิผลเพิ่มขึ้นร้อยละ 50
ผลกระทบ	รายงานผล
<ul style="list-style-type: none"> □ การประเมินผลกระทบต่อประชาชน □ การประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจ □ การประเมินผลกระทบต่อสังคม □ การประเมินผลกระทบต่อการเมือง □ การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 	<p>ตัวอย่างการเขียนข้อความ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ผลผลิตนี้มีผลกระทบต่อรายได้ของกลุ่มผู้พิการของประเทศจาก 40,000 บาทต่อคนต่อปีในปีงบประมาณ 2549 เป็น 60,000 บาทต่อคนต่อปีในปีงบประมาณ 2550 แสดงว่าผลกระทบต่อรายได้ของกลุ่มผู้พิการของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ■ ผลผลิตนี้มีผลกระทบต่ออัตราการลดขยะจาก 100,000 ตันใน

	ปีงบประมาณ 2549 เป็น 50,000 ตันในปีงบประมาณ 2550 แสดงว่ามีผลกระทบต่อการลดขยะเพิ่มขึ้นร้อยละ 50
--	--

การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของ การดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ (PART)	รายงานผล	
	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
☐ หมวด ก.	10	
☐ หมวด ข.	20	
☐ หมวด ค.	20	
☐ หมวด ง.	20	
☐ หมวด จ.	30	
คะแนนรวม	100	

แบบฟอร์มที่ 4.4: ข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภารกิจในระยะต่อไป

1. ปัญหาด้านความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ

- ไม่มีปัญหา ผลผลิตนี้สามารถแสดงความเชื่อมโยงไปยังยุทธศาสตร์ชาติได้ชัดเจน (เช่น รัฐธรรมนูญ หรือคำแถลงนโยบายของรัฐบาล หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือความต้องการของประชาชน หรือปัญหาของสังคม และการเตือนภัยของนักวิชาการ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง)
- มีปัญหา ผลผลิตนี้ยังไม่แสดงความเชื่อมโยงไปยังยุทธศาสตร์ชาติได้ชัดเจน (เช่น รัฐธรรมนูญ หรือคำแถลงนโยบายของรัฐบาล หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือความต้องการของประชาชน หรือปัญหาของสังคม และการเตือนภัยของนักวิชาการ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง)

2. ปัญหาด้านการประเมินประสิทธิภาพ

- ไม่มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงข้อมูลเปรียบเทียบปีงบประมาณ 2550 กับปีงบประมาณ 2549 ได้ชัดเจน
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2550 เท่านั้น.
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2549 เท่านั้น

3. ปัญหาด้านการประเมินประสิทธิผล

- ไม่มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงข้อมูลเปรียบเทียบปีงบประมาณ 2550 กับปีงบประมาณ 2549 ได้ชัดเจน
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2550 เท่านั้น

- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2549 เท่านั้น

4. ปัญหาด้านการประเมินผลกระทบ

- ไม่มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงข้อมูลเปรียบเทียบปีงบประมาณ 2550 กับปีงบประมาณ 2549 ได้ชัดเจน
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2550 เท่านั้น
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2549 เท่านั้น

5. ในปีงบประมาณ ปี 2551 ผลผลิตนี้ควรคงอยู่หรือยกเลิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อคำตอบ)

- การกิจที่ไม่สามารถยกเลิกได้ เนื่องจากหน่วยงานมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย และมีประสิทธิผลมาก ควรขยายหรือเพิ่มภารกิจภายใต้ขอบข่ายของกฎหมายที่ได้รับมอบหมาย
- การกิจที่ไม่สามารถยกเลิกได้ เนื่องจากหน่วยงานมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย และมีประสิทธิผลมาก ควรคงสภาพเดิม
- การกิจที่ไม่สามารถยกเลิกได้ เนื่องจากหน่วยงานมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย แต่มีประสิทธิผลน้อย ต้องปรับปรุงการดำเนินงาน
- การกิจที่ยังคงต้องดำเนินการเอง แม้ว่ามีประสิทธิผลน้อย แต่ถ้าจ้างเหมาเอกชน จะมีต้นทุนต่อหน่วยสูงมาก
- การกิจที่ยกเลิกได้ เนื่องจากไม่สามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของรัฐบาล
- การกิจที่ต้องถ่ายโอนให้ราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายและระยะเวลาที่กำหนด
- การกิจที่มีประสิทธิผลน้อย และสามารถถ่ายโอนให้องค์กรมหาชนได้
- การกิจที่มีประสิทธิผลน้อย และสามารถให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรพัฒนาเอกชนดำเนินการแทนได้
- การกิจที่มีประสิทธิผลน้อย และสามารถจ้างเหมาเอกชนได้โดยมีต้นทุนต่อหน่วยลดลง
- การกิจที่มีประสิทธิผลน้อยและมีต้นทุนต่อหน่วยสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการในลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงต้องพิจารณาว่าจะให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนได้หรือไม่
- อื่น (ระบุ) .....

6. กรณีผลผลิตนี้ยังไม่มีประสิทธิภาพหรือประสิทธิผล ควรดำเนินการโดยวิธีการดังนี้

- จัดทำกิจกรรมบริหารความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกที่มีต่อความสำเร็จในระดับประสิทธิผลของหน่วยงาน เช่น .....

- จัดทำกิจกรรมปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพในกระบวนการทำงาน
เช่น .....
- อื่น (ระบุวิธีการ) .....

7. ในปีงบประมาณ ปี 2551 หากยังคงจัดทำผลผลิตนี้ หน่วยงานมีข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานจัดทำระบบการประเมินความคุ้มค่าโดยการประเมินตนเอง (Self-Assessment) อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อคำตอบ)

- หน่วยงานควรจัดทำโครงสร้างเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติให้ชัดเจน
- หน่วยงานควรจัดระบบการเก็บข้อมูลที่หน่วยปฏิบัติเพื่อประเมินประสิทธิภาพของผลผลิต
- หน่วยงานควรจัดระบบการรวบรวมข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลกลางของหน่วยงานเพื่อประเมินประสิทธิภาพของผลผลิต
- หน่วยงานควรกำหนดให้หน่วยประเมินผลกลางของหน่วยงาน (เช่น สำนัก/กอง/ฝ่ายที่รับผิดชอบด้านการประเมินผล) ดำเนินการประเมินประสิทธิผลต่อเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน
- หน่วยงานควรจัดหาผู้ประเมินอิสระจากภายนอกเพื่อประเมินประสิทธิผลต่อเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน
- หน่วยงานควรจัดหาผู้ประเมินอิสระจากภายนอกเพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดจากการจัดทำผลผลิตซึ่งมีต่อเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง
- ผู้บริหารของหน่วยงานควรจัดวางตำแหน่งผู้บริหารระดับสำนักให้แก่ผู้ที่มีความรู้และทักษะในการวางแผนและประเมินผลเพื่อรองรับงานด้านการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน
- ผู้บริหารของหน่วยงานควรจัดวางอัตรากำลังที่เพียงพอให้แก่งานด้านการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน
- ผู้บริหารของหน่วยงานควรจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอหรือเกลี่ยงบประมาณของหน่วยงานให้แก่งานด้านการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน
- อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 3

บทเรียนจากการประเมินความคุ้มค่าในหน่วยงานนำร่อง

บทเรียนจากการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐมาใช้ในหน่วยงานนำร่อง 3 กระทรวง ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงและกรมในการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจภาครัฐ และข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อการขยายผลการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจภาครัฐต่อไป

1. สรุปผล

สืบเนื่องจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐมาใช้ในหน่วยงานภาครัฐในปี พ.ศ.2548 โดยทดลองดำเนินการกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในขณะที่เดียวกันสำนักงานประมาณได้นำเครื่องมือการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ (PART) มาใช้ในการประเมินเพื่อเป็นสารสนเทศประกอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามหลักการของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting) โดยที่ผลการประเมินด้วยเครื่องมือ PART นี้ เป็นมิติที่ 4 ของการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐ (นอกเหนือไปจากมิติประสิทธิภาพ มิติประสิทธิผล และมิติผลกระทบ) โดยได้ดำเนินการกับหน่วยงานนำร่อง 20 หน่วยงานในปี พ.ศ.2548 และเพิ่มเป็น 40 หน่วยงานในปี พ.ศ.2549 และในปี พ.ศ.2550 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้สำนักงานประมาณนำเครื่องมือ PART ออกใช้กับทุกส่วนราชการ

การนำแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐมาใช้ในหน่วยงานนำร่อง 3 กระทรวง ในปีงบประมาณ พ.ศ.2551 มีข้อสรุปจากประสบการณ์ที่สำคัญดังนี้

(1) ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า

ข้าราชการที่เป็นตัวแทนของส่วนราชการของกระทรวงนำร่อง (กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงสาธารณสุข) มีความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่าที่แตกต่างกัน ข้าราชการส่วนหนึ่งเข้าใจว่าการประเมินความคุ้มค่าที่มีการประเมินผลในระดับผลลัพธ์เพื่อแสดงประสิทธิผลของหน่วยหรือระบบประมาณและการประเมินผลในระดับผลกระทบเพื่อแสดงความสามารถที่เป็นส่วนหนึ่งในการตอบสนองยุทธศาสตร์กระทรวงเชื่อมโยงไปยังยุทธศาสตร์ชาติเป็นหลักการหนึ่งที่สำคัญในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ และหน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงสาธารณสุขที่ได้จัดทำตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์และระดับผลกระทบไว้แล้ว แต่มีบางหน่วยงานที่ยังไม่ได้จัดทำ

ระบบฐานข้อมูลที่รองรับการวัดผลเพื่อการเปรียบเทียบกับปีงบประมาณที่ผ่านมา ในขณะที่ข้าราชการอีกส่วนหนึ่งเข้าใจว่าเป็นเรื่องใหม่ เพราะว่าสิ่งที่ทำมาแต่เดิมคือการรายงานตามแบบรายงานผลการปฏิบัติงานรายไตรมาสในระดับผลผลิต (สปป.301) ต่อคณะรัฐมนตรีผ่านสำนักงบประมาณตามที่เคยรายงานมาในระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ นอกจากนี้ ยังมีข้าราชการจำนวนหนึ่งจากกระทรวงมหาดไทยที่เห็นว่าการประเมินผลในระดับผลลัพธ์และระดับผลกระทบเป็นวิธีการวัดผลที่นำเข้ามาจากต่างประเทศและเป็นการเลียนแบบต่างประเทศที่ไม่จำเป็น

- (2) ความชัดเจนเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของกลยุทธ์ของกรมกับยุทธศาสตร์ชาติ และความสัมพันธ์กับพหุภาคี

ข้าราชการที่เป็นตัวแทนของส่วนราชการของกระทรวงนำร่องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของกลยุทธ์ของกรมกับยุทธศาสตร์ชาติที่แตกต่างกัน กระทรวงอุตสาหกรรมมองภาพความเชื่อมโยงกลยุทธ์ของกรมไปยังมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมและจำแนกส่วนแบ่งระหว่างกรมต่างๆ ได้ กระทรวงสาธารณสุขมองภาพความเชื่อมโยงกลยุทธ์ของกรมไปยังอัตราการป่วยและการตายของประชากร และจำแนกส่วนแบ่งความเกี่ยวข้องระหว่างกันของกรมต่างๆ ได้ ซึ่งสะท้อน “ยุทธศาสตร์กระทรวง” ที่แสดงนโยบายของกระทรวง และสัมพันธ์กับ “เป้าหมายการให้บริการกระทรวง” ที่แสดงผลประโยชน์ที่กระทรวงมีต่อสังคม และสะท้อน “กลยุทธ์ของกรม” ที่แสดงแนวทางหรือมาตรการของกรม และสัมพันธ์กับ “เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน” ที่แสดงผลประโยชน์ที่กรมมีต่อกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการโดยตรงของกรม การทบทวนตัวชี้วัดเพื่อการประเมินความคุ้มค่าของกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงสาธารณสุขจึงดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว

ในกรณีกระทรวงมหาดไทย หลายกรมมีปัญหาความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่าง “ยุทธศาสตร์กระทรวง” กับ “เป้าหมายการให้บริการกระทรวง” และ “กลยุทธ์ของกรม” กับ “เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน” โดยเฉพาะการนำตัวชี้วัดผลผลิตไปเขียนซ้ำให้กับเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน หรือนำเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานไปเขียนซ้ำให้กับเป้าหมายการให้บริการกระทรวง และข้าราชการที่เป็นตัวแทนของส่วนราชการของกระทรวงจำนวนหนึ่งมีความเห็นที่ไม่ควรแก้ไขเนื่องจากข้อความที่ปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณฉบับคาดแดงได้ผ่านความเห็นชอบของสำนักงบประมาณแล้ว จึงทำให้การรายงานผลการประเมินความคุ้มค่าจึงนำตัวชี้วัดผลผลิตไปอธิบายผลลัพธ์และผลกระทบเป็นส่วนใหญ่

- (3) การปันส่วนค่าใช้จ่ายของผลผลิตปันส่วนให้กับผลผลิตหลักตามภารกิจของหน่วยงาน

การประเมินประสิทธิผลแบบประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย (Cost-Effectiveness) ทำได้ยากเพราะว่ายังมีปัญหาเรื่องการประมวลค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะปัญหาการปันส่วนค่าใช้จ่ายของหน่วยงานจำนวนหนึ่งที่มีกรณีผลผลิตประเภทปันส่วนที่สนับสนุนผลผลิตหลักหลายผลผลิตภายในกรม จึงทำให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย (Cost-Effectiveness) ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำต้นทุนต่อหน่วยตามแนวทางของกรมบัญชีกลางที่เอื้อต่อการปันส่วนยังต้องปรับปรุงอยู่

- (4) การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การของหน่วยงานด้านการวางแผนและการประเมินผลและการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงาน

ข้าราชการที่เป็นตัวแทนของส่วนราชการของกระทรวงนำร่องมีความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความคุ้มค่าที่มีความซ้ำซ้อนกับการประเมินคุณภาพการบริหารองค์การภาครัฐ (PMQA) และการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ (PSA) ที่ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งต่างก็มีประเด็นการประเมินประสิทธิภาพและการประเมินประสิทธิผลเช่นกัน ทำให้เป็นภาระแก่หน่วยงานด้านการวางแผนและการประเมินผลของกรมในการจัดทำรายงาน แต่ภาระงานที่กรมเข้าใจว่าซ้ำซ้อนนี้เกิดมาจากการที่กรมไม่ได้จัดทำตัวชี้วัดที่ถูกต้องและนำไปใช้ในการวัดความคุ้มค่าได้ โดยเฉพาะกรณีดังนี้

- หลายหน่วยงานไม่ได้จัดทำแผนกลยุทธ์ของกรมที่เชื่อมโยงได้กับแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงและแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงที่มีบางยุทธศาสตร์ที่มีตัวชี้วัดไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน (สำนักงานประมาณ, 2542 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม 2544) และไม่มีระบบข้อมูลรองรับ รวมทั้งแผนกลยุทธ์ของกรมที่มีตัวชี้วัดที่แสดงผลลัพธ์ไม่เป็นรูปธรรมชัดเจนและไม่มีระบบข้อมูลรองรับความก้าวหน้าของผลลัพธ์และผลกระทบต่อกระทรวงอย่างต่อเนื่องในระยะยาวซึ่งเป็นวัฒนธรรมองค์การแบบดั้งเดิมของหน่วยงานที่ไม่ตอบสนองระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน
- หลายหน่วยงานไม่ได้กำหนด “เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน” และแสดง “เป้าหมายการให้บริการกระทรวง” ตามคำนิยามที่ให้ไว้ในคู่มือการปฏิบัติการจัดทำคำของบประมาณ อีกทั้งขาดระบบฐานข้อมูลที่แสดงความก้าวหน้าของ “เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน” และ “เป้าหมายการให้บริการกระทรวง”
- หลายหน่วยงานดำเนินการประเมินคุณภาพการบริหารองค์การภาครัฐ (PMQA) โดยกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่ไม่สามารถแสดงผลประโยชน์ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการได้เป็นรูปธรรมชัดเจน แม้ว่าจะเป็นผลประโยชน์เชิงสังคมในกรณีที่ไม่สามารถตีค่าผลประโยชน์เป็นตัวเงินได้ อีกทั้งไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ของผลลัพธ์กับผลผลิตแต่ละผลผลิตได้ นอกจากนี้

การประเมินคุณภาพการบริหารองค์การภาครัฐ ก็ไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดผลกระทบที่มีต่อ ยุทธศาสตร์กระทรวงหรือเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงที่ตอบสนองความสำเร็จของ ยุทธศาสตร์ชาติ

- หลายหน่วยงานกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิผลของกรมในคำรับรองการปฏิบัติราชการของ หน่วยงาน (PSA) ที่ไม่แสดงความครบถ้วนของผลลัพธ์อันเกิดขึ้นจากผลผลิต เนื่องจาก ได้รับการเปิดโอกาสให้แสดงเพียงบางผลลัพธ์เท่านั้น และตัวชี้วัดผลลัพธ์นั้นก็ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่ ถูกต้องเนื่องจากนำตัวชี้วัดระดับผลผลิตมาปะปน ยิ่งไปกว่านั้น ตัวชี้วัดประสิทธิผลที่แสดง โดย “ร้อยละของระดับความสำเร็จ” ก็ไม่ใช่ตัวชี้วัดระดับประสิทธิผล แต่เป็น “ร้อยละของ ระดับความสำเร็จในกระบวนการ” ซึ่งเป็นตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator) ซึ่งเป็น วัฒนธรรมองค์กรแบบดั้งเดิมของหน่วยงานในระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ ทำให้ ตัวชี้วัดที่ปรากฏในคำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงานไม่สามารถคัดเลือกให้นำมาใช้ ประโยชน์ในการประเมินความคุ้มค่าที่วัดผลตอบแทนทางสังคม และ/หรือ ผลตอบแทนทาง เศรษฐกิจได้
- จากปรากฏการณ์ 4 ข้อข้างต้น กรมจึงต้องทบทวนให้นำเอา “เป้าหมายการให้บริการ หน่วยงาน” และ “เป้าหมายการให้บริการกระทรวง” ที่ถูกต้องตามค่านิยมตามคู่มือปฏิบัติ ในการจัดทำคำของบประมาณไปใช้ในการจัดทำคำของบประมาณ การประเมินความคุ้มค่า และการประเมินคุณภาพการบริหารองค์การภาครัฐ รวมทั้งการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติ ราชการของหน่วยงาน ให้เป็นระบบเดียวกันและป้องกันความสับสนที่เกิดจากการกระทำ ของกรมเอง พร้อมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลให้รองรับตัวชี้วัดที่ปรับเปลี่ยนให้ถูกต้อง เพื่อให้ สามารถนำไปจัดทำรายงานต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

อย่างไรก็ตาม กรมจะลดภาระในการจัดทำรายงานได้มากหากกรมจัดระบบการจัดทำรายงาน โดยเฉพาะให้ผู้บริหารด้านการจัดทำยุทธศาสตร์ ด้านการประเมินผล ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการ จัดทำระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ และหัวหน้าหน่วยปฏิบัติที่รับผิดชอบผลผลิตเข้าร่วมเป็น คณะทำงาน (แบบ Ad hoc Committee) อย่างจริงจัง และปรับวัฒนธรรมของข้าราชการให้ทำงานแบบ ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างจริงจังโดยการนำของผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่มีภาวะผู้นำอย่างแท้จริง

(5) ภาวะผู้นำในการพัฒนาหน่วยงานในอนาคต

ข้าราชการที่เป็นตัวแทนของส่วนราชการของกระทรวงนำร่องจำนวนหนึ่งตั้งข้อสงสัยว่าเหตุใด การประเมินความคุ้มค่าจึงต้องการข้อมูลเปรียบเทียบกับข้อมูลย้อนหลังอย่างน้อย 1 ปี หรือเหตุใดการ ประเมินความคุ้มค่าจึงต้องประเมินผลกระทบและประเมินประสิทธิผลนอกเหนือไปจากการประเมิน ประสิทธิภาพ เพราะว่าผลลัพธ์มักจะไม่สามารถวัดได้ในปีงบประมาณเดียวกันกับผลผลิต แต่ต้องทอด เวลาต่อไปอีกประมาณ 1 ปี และผลกระทบอาจจะต้องรอไปอีก 2-3 ปี สิ่งนี้เป็นความจริงที่ปรากฏอยู่ตาม หลักการประเมินผลในระดับต่างๆ แต่ความจริงนี้เองเป็นเรื่องที่ช่วยค้นหาความแตกต่างของประสิทธิผลและ

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลผลิตในปีที่ผ่านมา 1 ถึง 4 หรือ 5 ปี ตามแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงและแผนกลยุทธ์ของหน่วยงานซึ่งเป็นแผนระยะยาว (ไม่ใช่แผนปฏิบัติการประจำปี) ว่าประสิทธิผลและผลกระทบนั้นเกิดมาจากความมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดของแต่ละผลผลิต ถ้ายกเลิกได้เพราะไม่คุ้มค่าในระดับผลผลิตและผลกระทบก็ควรจะทำ แต่หากยกเลิกไม่ได้ก็ต้องหาทางปรับปรุงประสิทธิภาพของผลผลิตจากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงภายในหรือที่เรียกว่าปัจจัยเสี่ยงในกระบวนการบริหารคุณภาพขององค์กร ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารในระดับปฏิบัติการของหน่วยงาน และปรับปรุงประสิทธิผลของผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงจากภายนอกหรือที่เรียกว่าปัจจัยเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารในระดับนโยบายของหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม บางหน่วยงานที่ข้าราชการที่เป็นตัวแทนของส่วนราชการได้ทบทวนตัวชี้วัดผลลัพธ์ให้สามารถวัดประสิทธิผลได้ แต่ภายหลังที่กลับไปปรึกษาผู้บริหารของหน่วยงานและพิจารณาฐานข้อมูลแล้ว ได้เปลี่ยนตัวชี้วัดผลลัพธ์นั้นมาใช้ตัวชี้วัดผลผลิตแทน ซึ่งทำให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น รายงานที่ปรากฏในปัจจุบันของบางหน่วยงานจะมีกรณีที่หลีกเลี่ยงการแปลงผลตอบแทนให้เป็นมูลค่าทางการเงินทั้งที่เป็นกรณีที่ควรดำเนินการได้ และจากการที่หน่วยงานไม่นำเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานไปเชื่อมโยงกับเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงที่กำหนดมูลค่าทางการเงินไว้ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานไม่ได้เชื่อมโยงกับเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง กระนั้นก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกหน่วยงานจะต้องพยายามตีค่าผลตอบแทนให้เป็นมูลค่าทางการเงินให้ได้ในทุกกรณี (เช่น เป้าหมายการให้บริการของกระทรวงเกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายในซึ่งไม่สามารถแปลงเป็นมูลค่าทางการเงินได้ หน่วยงานก็ไม่ต้องแปลงเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงานเป็นมูลค่าทางการเงิน)

2. ข้อค้นพบในการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของรัฐของกระทรวงมหาดไทย

ผลการประเมินความคุ้มค่าของกระทรวงมหาดไทยในภาพรวมสามารถสะท้อนความคุ้มค่าในระดับผลกระทบและผลลัพธ์ของกระทรวงได้ในบางประเด็นเท่านั้น เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานเป็นนามธรรมและสูงกว่าระดับกระทรวง รวมทั้งมีการนำตัวชี้วัดระดับผลผลิตไปใช้เป็นตัวชี้วัดผลกระทบและตัวชี้วัดผลลัพธ์ ดังนี้

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ผลกระทบ	ผลลัพธ์
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ผลผลิต	ผลผลิต
กรมการปกครอง	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ผลผลิต	ผลผลิต
กรมการพัฒนาชุมชน	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง
กรมที่ดิน	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ผลผลิต	ผลผลิต
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ผลผลิต
กรมโยธาธิการและผังเมือง	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ผลผลิต
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ

คำอธิบาย:

1. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย - เป้าหมายการให้บริการกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานเป็นนามธรรมและสูงกว่าระดับกระทรวง (ความมั่นคงของรัฐ) รวมทั้งขาดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม (ธรรมาภิบาล ระบบบริหารราชการมีประสิทธิภาพมากขึ้น) และนำตัวชี้วัดระดับผลผลิตไปใช้เป็นตัวชี้วัดผลกระทบและตัวชี้วัดผลลัพธ์
2. กรมการปกครอง - เป้าหมายการให้บริการกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานเป็นนามธรรมและสูงกว่าระดับกระทรวง (ความมั่นคงของรัฐ ขจัดความยากจน) รวมทั้งขาดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม ตัวชี้วัดการขจัดความยากจนใช้เรื่องการจดทะเบียนคนจน และไม่เห็นความสำคัญของการวัดในระบบข้อมูลระยะยาว เช่น ข้อมูล จปฐ.หรือ กชช.2ค และนำตัวชี้วัดระดับผลผลิตไปใช้เป็นตัวชี้วัดผลกระทบและตัวชี้วัดผลลัพธ์
3. กรมที่ดิน - เป้าหมายการให้บริการกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานเป็นนามธรรม (แก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของประชาชนที่ยากจน เสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตและสังคม) และนำตัวชี้วัดระดับผลผลิตไปใช้เป็นตัวชี้วัดผลกระทบและตัวชี้วัดผลลัพธ์
4. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - เป้าหมายการให้บริการกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานเป็นนามธรรม (ประชาชนมีความปลอดภัยจากการเกิดสาธารณภัย) และนำตัวชี้วัดระดับผลผลิตไปใช้เป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์
5. กรมโยธาธิการและผังเมือง - เป้าหมายการให้บริการกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานเป็นนามธรรม (สภาวะแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ความคุ้มครองในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น) และนำตัวชี้วัดระดับผลผลิตไปใช้เป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์
6. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - เป้าหมายการให้บริการกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานเป็นนามธรรม (อปท. ปฏิบัติงานและให้บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง)

ตัวอย่างการประเมินความคุ้มค่าระดับผลผลิต

เมื่อพิจารณาจากความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่า กรมการพัฒนาชุมชนมีข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง ดังนั้น จึงใช้เป็นตัวอย่างในการประเมินความคุ้มค่าระดับผลผลิต โดยเลือกผลผลิต “กลุ่มและครัวเรือนยากจนที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อยกระดับรายได้” เป็นตัวอย่าง ซึ่งผลผลิตนี้สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการของกรมในด้านครัวเรือนยากจนได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับรายได้ และสอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงในด้านชุมชนสามารถจัดการและแก้ไขปัญหาความยากจน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดประเด็นการประเมินและตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ของผลผลิต “กลุ่มและครัวเรือนยากจนที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อยกระดับรายได้” ไว้ดังนี้

ประสิทธิภาพ	รายงานผล
- ต้นทุนต่อหน่วย	- ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 1,026,867,000.08 บาท คำนวณต้นทุนต่อหน่วยจากตัวชี้วัดจำนวนครัวเรือนที่ได้รับการยกระดับรายได้ 300,000 ครัวเรือน ได้ต้นทุนต่อหน่วย 3,422.89 บาทต่อครัวเรือน - ใช้จ่ายงบประมาณ 1,012,973,644.32 - ต้นทุนใช้จริง 3,376.57 บาท
- ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเทียบกับแผน	1.จำนวนครัวเรือนยากจนที่ได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับรายได้ - เป้าหมาย 300,000 ครัวเรือน - ผลการดำเนินงาน 300,000 ครัวเรือน
	2.จำนวนกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านธุรกิจ ปี 2549 มีเป้าหมายการดำเนินงาน 3,750 กลุ่ม มีผลการดำเนินงาน 3,750 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100 ปี 2550 มีเป้าหมายการดำเนินงาน 7,500 กลุ่ม มีผลการดำเนินงาน 7,500 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100 ผลผลิต ดังนั้นผลการดำเนินงานปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 200 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการปฏิบัติงานในปี 2549
	3.จำนวนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับการพัฒนา - เป้าหมาย 3,000 กลุ่ม - ผลการดำเนินงาน 3,010 กลุ่ม
ประสิทธิผล	รายงานผล
- ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อผลประโยชน์จากการใช้บริการ	ระดับความพึงพอใจของครัวเรือนยากจนที่มีต่อการได้รับการยกระดับรายได้ - เป้าหมาย ระดับ 4 จาก 5 - ผลการดำเนินงาน ระดับ 4.11 จาก 5

ผลการประเมิน สรุปได้ว่า

มิติประสิทธิภาพ การดำเนินงานเพื่อให้ได้ ผลผลิต “กลุ่มและครัวเรือนยากจนที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อยกระดับรายได้” มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (ต้นทุนต่อหน่วย) ที่เกิดขึ้นจริง (3,376.57 บาท/ครัวเรือน) ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายประมาณการ (3,422.89 บาท/ครัวเรือน) ขณะที่กรมสามารถบรรลุผลผลิตได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านจำนวนครัวเรือนยากจนที่ได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับรายได้ (บรรลุผลร้อยละ 100) จำนวนกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านธุรกิจ (บรรลุผลร้อยละ 100) และจำนวนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับการพัฒนา (บรรลุผลสูงกว่าแผนร้อยละ 0.33)

มิติประสิทธิผล พิจารณาจากระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อผลประโยชน์จากการใช้บริการ พบว่าผู้รับบริการ (ครัวเรือนยากจน) มีความพึงพอใจต่อผลประโยชน์จากการใช้บริการสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (เป้าหมายความพึงพอใจระดับ 4 จากทั้งหมด 5 ผลการดำเนินงานผู้รับบริการพึงพอใจ ในระดับ 4.11)

ดังนั้น กล่าวได้ว่าการปฏิบัติการกิจกรรมการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ได้ผลผลิต “กลุ่มและครัวเรือนยากจนที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อยกระดับรายได้” มีความคุ้มค่า เพราะสามารถบรรลุผลผลิตตามเป้าหมาย ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ ในขณะที่มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. ข้อค้นพบในการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจกรรมของรัฐของกระทรวงอุตสาหกรรม

ผลการประเมินความคุ้มค่าของกระทรวงอุตสาหกรรมในภาพรวมในระดับผลกระทบและผลลัพธ์ของกระทรวงได้ในบางประเด็นเท่านั้น ทั้งนี้การที่ตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่ยังไม่ยังสามารถสะท้อนความคุ้มค่าได้เนื่องจากหน่วยงานไม่ได้มีการรายงานข้อมูลให้กับทีมที่ปรึกษา จึงทำให้ข้อมูลยังขาดความสมบูรณ์ และตัวชี้วัดบางตัวเป็นตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้นมาใหม่ อย่างไรก็ตามกระทรวงจัดทำตัวชี้วัดเป้าหมายการให้บริการกระทรวงไว้ชัดเจนแล้ว

ข้อมูลไม่ครบถ้วนค่ะ

ตัวอย่างการประเมินความคุ้มค่าระดับผลผลิต

เมื่อพิจารณาจากความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่า สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายมีข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง ดังนั้น จึงใช้เป็นตัวอย่างในการประเมินความคุ้มค่าระดับผลผลิต โดยเลือกผลผลิต “การกำกับดูแลอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย” เป็นตัวอย่าง ซึ่งผลผลิตนี้สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการของกรมในด้านชาวไร่อ้อย 60,000 ราย โรงงานน้ำตาล 45 โรง และผู้ส่งออกน้ำตาล 6 รายของไทยปฏิบัติตามกฎหมาย และสอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงในด้านในฤดูการผลิตปี 49/50 ชาวไร่อ้อย 60,000 ราย และโรงงานน้ำตาล 45 โรง ได้รับผลตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและผู้บริโภคภายในประเทศมีน้ำตาล เพียงพอต่อการบริโภค

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้กำหนดประเด็นการประเมินและตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ของผลผลิต “การกำกับดูแลอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย” ไว้ดังนี้

ประสิทธิภาพ	รายงานผล
☐ ต้นทุนต่อหน่วย	
☐ สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร	
☐ สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงต่อการให้บริการ เปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด	
☐ สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน	- ปี 2550 ร้อยละของสัดส่วนค่าใช้จ่ายจริง / ค่าใช้จ่ายตามแผน 197,617,833 บาท / 266,232,680 บาท X 100 = 74% - ปี 2549 ร้อยละของสัดส่วนค่าใช้จ่ายจริง / ค่าใช้จ่ายตามแผน 245,712,970 บาท / 253,228,084 บาท X 100 = 97% - ปีงบประมาณ 2550 มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตาม แผน น้อยกว่าปี 2549 ร้อยละ 23
☐ คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือ การประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพ	- มาตรฐานน้ำตาลทราย ที่โรงงานทุกโรงต้องผลิตให้ได้
☐ ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับ แผน	- ปี 2550 กำหนดจำนวนมาตรการ/แนวทางที่ผ่านความเห็นชอบ 12 เรื่อง ทำได้จริง 15 เรื่อง คิดเป็น 125 % - ปี 2549 กำหนดจำนวนมาตรการ/แนวทาง 12 เรื่องทำได้จริง 14 เรื่อง คิดเป็น 116% - ปี 2550 มีปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเทียบกับแผนสูงกว่าปี 2549 ร้อยละ 9
☐ ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อ กระบวนการให้บริการ	
ประสิทธิผล	รายงานผล
☐ Benefit - Cost Ratio	
☐ Cost - Effectiveness	
☐ ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	- ปี 2549 และปี 2550 กำหนดเป้าหมายที่จะกำกับดูแลให้ชาวไร่ อ้อยและโรงงานน้ำตาลปฏิบัติตามกฎหมาย ร้อยละ 80 ผลการ ดำเนินงานชาวไร่อ้อยและโรงงานปฏิบัติตามกฎหมาย ร้อยละ 100
☐ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อ ผลประโยชน์จากการใช้บริการ	

ผลการประเมิน สรุปได้ว่า

มิติประสิทธิภาพ การดำเนินงานเพื่อให้ได้ ผลผลิต “การกำกับดูแลอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย” มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน) ที่เกิดขึ้นจริงในปี 2550 (197,617,833 บาท) ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายตามแผน (266,232,680 บาท) ขณะที่กรมสามารถบรรลุผลผลิตได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านคุณภาพตามมาตรฐานน้ำตาลทรายที่โรงงาน

ทุกโรงต้องผลิตให้ได้ และการกำหนดจำนวนมาตรการ/แนวทางที่ผ่านความเห็นชอบ (บรรลุผลร้อยละ 125)

มิติประสิทธิผล พิจารณาจาก เป้าหมายการดำเนินงานในปี 2549 และปี 2550 ที่จะกำกับดูแลให้ชาวไร่ อ้อยและโรงงานน้ำตาลปฏิบัติตามกฎหมาย ร้อยละ 80 ผลการดำเนินงานชาวไร่อ้อยและโรงงานปฏิบัติตามกฎหมาย ร้อยละ 100 สูงกว่า

ดังนั้น กล่าวได้ว่าการปฏิบัติการกิจของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายเพื่อให้ได้ ผลผลิต “การกำกับดูแลอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย” มีความคุ้มค่า เพราะสามารถบรรลุผลผลิตสูง กว่าเป้าหมาย ในขณะที่มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

4. ข้อค้นพบในการดำเนินการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจของรัฐของ กระทรวงสาธารณสุข

ผลการประเมินความคุ้มค่าของกระทรวงสาธารณสุขในภาพรวมในระดับผลกระทบและผลลัพธ์ ของกระทรวงได้ในบางประเด็นเท่านั้น ทั้งนี้การที่ตัวชี้วัดส่วนใหญ่ที่ยังไม่ยังสามารถสะท้อนความคุ้มค่าได้ เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่หน่วยงานร่วมกันกำหนดขึ้นมาใหม่ (แต่เดิมไม่มี) และบางส่วนไม่ได้มีการรายงาน ข้อมูลให้กับทีมที่ปรึกษา จึงทำให้ข้อมูลยังขาดความสมบูรณ์ อย่างไรก็ตามหน่วยงานส่วนใหญ่ภายใน กระทรวงจัดทำตัวชี้วัดเป้าหมายการให้บริการไว้ชัดเจนแล้ว ดังนี้

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ผลกระทบ	ผลลัพธ์
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง
กรมการแพทย์	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง
กรมควบคุมโรค	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ
กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ
กรมสุขภาพจิต	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง
กรมอนามัย	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง	ตอบถูกต้อง
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	ไม่ตอบ	ไม่ตอบ	ผลผลิต	ผลผลิต

คำอธิบาย:

1. กรมควบคุมโรค - ตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผลมีระดับผลผลิต แต่ไม่ได้รวบรวมข้อมูลระดับผลลัพธ์ และระดับผลกระทบ

2. กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ - เป้าหมายการให้บริการกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานเป็นระดับผลผลิต และขาดระบบข้อมูลผลกระทบและผลลัพธ์
3. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - ตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผลมีระดับผลผลิต แต่ไม่ได้รวบรวมข้อมูลระดับผลลัพธ์ และระดับผลกระทบ
4. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - ตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผลมีระดับผลผลิต แต่ไม่ได้รวบรวมข้อมูลระดับผลลัพธ์ และระดับผลกระทบ และนำตัวชี้วัดระดับผลผลิตไปใช้เป็นตัวชี้วัดผลกระทบและตัวชี้วัดผลลัพธ์

ตัวอย่างการประเมินความคุ้มค่าระดับผลผลิต

เมื่อพิจารณาจากความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่า กรมสุขภาพจิตมีข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง ดังนั้น จึงใช้เป็นตัวอย่างในการประเมินความคุ้มค่าระดับผลผลิต โดยเลือกผลผลิต “องค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตได้รับการวิจัย พัฒนา ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้สู่เครือข่ายประชาชน” เป็นตัวอย่าง ซึ่งผลผลิตนี้สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการของกรมในด้านประชาชน กลุ่มเป้าหมายสามารถจัดการกับความเครียดของตนเองและครอบครัวอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงในด้านประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีความสุขตามเกณฑ์ดัชนีความสุขคนไทย

กรมสุขภาพจิตได้กำหนดประเด็นการประเมินและตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ของผลผลิต “องค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตได้รับการวิจัย พัฒนา ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้สู่เครือข่ายประชาชน” ไว้ดังนี้

ประสิทธิภาพ (output)	รายงานผล
☐ ต้นทุนต่อหน่วยขององค์ความรู้/เทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตที่พัฒนาได้	ปี 2549 : ต้นทุนรวม 425,702,800 บาท องค์ความรู้ฯ 8 เรื่อง ต้นทุนต่อหน่วย 53,212,850 บาท ปี 2550 : ต้นทุนรวม 385,809,200 บาท องค์ความรู้ฯ 10 เรื่อง ต้นทุนต่อหน่วย 38,580,920 บาท
☐ สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร ☐ สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงในการให้บริการเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด	ปี 2549 : สูงกว่าเป้าหมาย คือ ร้อยละ 93.99 (เป้าหมายร้อยละ 80) ปี 2550 : ต่ำกว่าเป้าหมาย คือ ร้อยละ 54.83 (เป้าหมาย ร้อยละ 80) เนื่องจากมีการจัดสรรงบประมาณ 2 ครั้ง ทำให้การวางแผนในการทำงาน คลาดเคลื่อนไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

ประสิทธิภาพ (output)	รายงานผล
☐ สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน ☐ คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพ ☐ ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน	<p>สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน</p> <p>ปี 2549 : 376,275,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 88.39 ของแผน</p> <p>ปี 2550 : 378,474,781 บาท คิดเป็นร้อยละ 98.10 ของแผน</p> <p>(ผลการใช้จ่ายจริงที่ต่ำกว่าแผน เนื่องจากกรมสุขภาพจิตสามารถดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมาย โดยใช้งบประมาณน้อยกว่าที่ได้รับ การจัดสรร งบประมาณที่เหลือไปใช้เพิ่มประสิทธิภาพในผลผลิตอื่น หรือกรณีสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่ไม่มีงบประมาณรองรับ)</p> <p>ปี 2549 : เริ่มเตรียมการพัฒนา</p> <p>ปี 2550 : กรมสุขภาพจิตมีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้</p> <p>มีการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีด้านสุขภาพจิต ดังนี้</p> <p>ปี 2549 : จำนวน 8 เรื่อง (เป้าหมาย 8 เรื่อง)</p> <p>ปี 2550 : จำนวน 10 เรื่อง (เป้าหมาย 10 เรื่อง)</p>
ประสิทธิภาพ (output)	รายงานผล
☐ ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ	<p>ปี 2549 : กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในรูปแบบและช่องทางการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิต ร้อยละ 88.01 จากเป้าหมาย ร้อยละ 80</p> <p>ปี 2550 : กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในรูปแบบและช่องทางการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิต ร้อยละ 90 จากเป้าหมาย ร้อยละ 70</p>
ประสิทธิผล (outcome)	รายงานผล
☐ Benefit – Cost Ratio ☐ Cost – Effectiveness	
☐ ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย	<p>- จากการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตสู่เครือข่ายและประชาชน ส่งผลให้ประชาชนสามารถจัดการกับความเครียดของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ปี 2549 : ประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถจัดการกับความเครียดของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม ร้อยละ 95.2</p> <p>ปี 2550 : ประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถจัดการกับความเครียดของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม ร้อยละ 95.5</p>

ประสิทธิผล (outcome)	รายงานผล
	- องค์กรความรู้และเทคโนโลยีที่พัฒนาและถ่ายทอดได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานสุขภาพจิต ปี 2549 : ร้อยละ 100 จากเป้าหมายร้อยละ 80 ปี 2550 : ร้อยละ 79 จากเป้าหมายร้อยละ 80
[ ] ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อผลประโยชน์จากการใช้บริการ	

ผลการประเมิน สรุปได้ว่า

มิติประสิทธิภาพ การดำเนินงานเพื่อให้ได้ ผลผลิต “องค์กรความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตได้รับการวิจัย พัฒนา ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้สู่เครือข่ายประชาชน” มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (ต้นทุนต่อหน่วย) ที่เกิดขึ้นจริงในปี 2550 (385,809,200 บาท) ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในปี 2549 (425,702,800 บาท) ขณะที่กรมสามารถบรรลุผลผลิตได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านการวิจัย และพัฒนาองค์กรความรู้ เทคโนโลยีด้านสุขภาพจิต (บรรลุผลร้อยละ 100) คุณภาพตามมาตรฐานการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาองค์กรความรู้ และกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในรูปแบบและช่องทางการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตสูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ (บรรลุผลสูงกว่าแผนร้อยละ 20)

มิติประสิทธิผล พิจารณาจากระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย พบว่าในปี 2550 การพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตสู่เครือข่ายและประชาชน ส่งผลให้ประชาชนสามารถจัดการกับความเครียดของตนเอง และครอบครัวได้อย่างเหมาะสมร้อยละ 95.5 (บรรลุผลสูงกว่าปี 2549 ร้อยละ 0.3) และองค์กรความรู้และเทคโนโลยีที่พัฒนาและถ่ายทอดได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานสุขภาพจิตใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ (บรรลุผลต่ำกว่าแผนร้อยละ 1.0) ดังนั้น กล่าวได้ว่าการปฏิบัติการของกรมสุขภาพจิตเพื่อให้ได้ผลผลิต “องค์กรความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตได้รับการวิจัย พัฒนา ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้สู่เครือข่ายประชาชน” มีความคุ้มค่า เพราะสามารถบรรลุผลผลิตและผลลัพธ์ตามเป้าหมาย มี Benefit - Cost Ratio มากกว่าปี 2549 ในขณะที่มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

5. ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงและกรมในการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการภาครัฐ

ด้านยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

1. กระทรวงและกรมควรจัดทำโครงสร้างเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติให้ชัดเจน
2. กระทรวงและกรมควรกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวงและเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานให้ชัดเจน

3. กระทรวงและกรมควรกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์กระทรวงและแผนกลยุทธ์ของกรมและกำหนดค่าเป้าหมายที่มีความสมบูรณ์ของข้อมูล

ด้านระบบฐานข้อมูล

4. กระทรวงและกรมควรจัดระบบฐานข้อมูลของหน่วยงาน โดยเฉพาะการเปรียบเทียบข้อมูล 2 - 3 ปี ย้อนหลัง
5. กระทรวงและกรมควรจัดระบบการเก็บข้อมูลที่หน่วยปฏิบัติเพื่อประเมินประสิทธิภาพของผลผลิต
6. กระทรวงและกรมควรจัดระบบการรวบรวมข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลกลางของหน่วยงานเพื่อประเมินประสิทธิภาพของผลผลิต

ด้านการประเมินผลและการจัดสรรงบประมาณ

7. กระทรวงและกรมควรกำหนดให้หน่วยประเมินผลกลางของหน่วยงาน (เช่น สำนัก/กอง/ฝ่ายที่รับผิดชอบด้านการประเมินผล) ดำเนินการประเมินประสิทธิผลต่อเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน
  8. กระทรวงและกรมควรเกลี้ยบบประมาณของหน่วยงานให้แก่กิจกรรมการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน
6. ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรประสานงานไปยังสำนักงานประมาณให้หน่วยงานปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติ “การจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี” โดยเฉพาะการกำหนด “เป้าหมายการให้บริการของกระทรวง” และ “เป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน” ตามนิยามศัพท์ของสำนักงบประมาณอย่างเคร่งครัดเพื่อเอื้อต่อการประเมินความคุ้มค่า ทั้งตัวชี้วัดประสิทธิผลตัวชี้วัดผลกระทบ รวมทั้งตัวชี้วัด Cost - Effectiveness ได้

ภาคผนวก ก

ประเภทของยุทธศาสตร์ชาติตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550

การประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจของภาครัฐจะต้องมีความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติลงมาซึ่งยุทธศาสตร์กระทรวง กลยุทธ์ของหน่วยงานระดับกรม ผลผลิตของกรม จนถึงกิจกรรมนำส่งผลผลิตและค่าใช้จ่ายทางตรงและทางอ้อมของแต่ละผลผลิต โดยที่ยุทธศาสตร์ชาตินั้นต้องอ้างอิงถึงแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ผลผลิตของกรมจะต้องแสดงความสัมพันธ์ให้ได้ว่าเชื่อมโยงกับแนวนโยบายใด และมีตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงผ่านผลลัพธ์ และเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงไปยังยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างไร

1. แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ

- พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์
- พิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ รวมทั้งการป้องกันประเทศ

2. แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

- จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- พัฒนาการเมือง

3. แนวนโยบายด้านศาสนา

- ส่งเสริมความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา
- ส่งเสริมการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้

4. แนวนโยบายด้านสังคม

- คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย
- ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย
- เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน
- สงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก

5. แนวนโยบายด้านการสาธารณสุข

- ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน

- จัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข

6. แนวนโยบายด้านการศึกษา

- พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม
- ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนว นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
- ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ
- เผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ

7. แนวนโยบายด้านวัฒนธรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลุกจิตสำนึก และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

8. แนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม

- ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และทั่วถึง
- ส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือและให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน
- ให้ประชาชนและองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม และการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย
- คู่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิด ทั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐและโดยบุคคลอื่น
- จัดให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายที่ดำเนินการเป็นอิสระเพื่อปรับปรุงและพัฒนากฎหมายของประเทศ
- ปรับปรุงกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ โดยต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากกฎหมายนั้น

9. แนวนโยบายด้านการต่างประเทศ

- ส่งเสริมสัมพันธไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศ และพึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค
- ปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้งตามพันธกรณีที่ได้กระทำไว้กับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศรัฐ
- ส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวกับนานาประเทศ

- ให้ความสำคัญคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ

10 แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- สนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ควบคู่กับการประกอบกิจการ
- ควบคุมให้มีการรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- ปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีอากรให้มีความเป็นธรรมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม
- จัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง
- กำกับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และคุ้มครองผู้บริโภค
- ดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม คุ้มครอง ส่งเสริมและขยายโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า บริการ และการประกอบอาชีพ
- ส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ
- คุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี
- จัดระบบแรงงานสัมพันธ์และระบบไตรภาคีที่ผู้ทำงานมีสิทธิเลือกผู้แทนของตน
- จัดระบบประกันสังคม
- คุ้มครองให้ผู้ที่ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ
- คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด
- ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร
- ส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เป็นอิสระ
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ ตลอดทั้งการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อดำเนินกิจการด้านเศรษฐกิจ
- จัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ
- ส่งเสริมและสนับสนุน กิจการพาณิชยนาวิ การขนส่งทางราง รวมทั้ง การดำเนินการตามระบบบริหารจัดการขนส่งทั้งภายในและระหว่างประเทศ

- ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคเอกชนทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง
- ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ

11. แผนงาน โขบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

- กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งผืนดิน ผืนน้ำ วิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
- กำหนดมาตรฐานการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินนั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย
- กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง โดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น
- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร
- จัดให้มีการวางผังเมือง พัฒนา และดำเนินการตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- จัดให้มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรธรรมชาติอื่นอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
- ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล
- ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

12. แผนงาน โขบายด้านวิทยาศาสตร์ ทรัพย์สินทางปัญญา และพลังงาน

- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านต่าง ๆ
- เผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสนับสนุนให้ประชาชนใช้หลักด้านวิทยาศาสตร์ในการดำรงชีวิต
- ส่งเสริมการประดิษฐ์หรือการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่
- รักษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย
- ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และใช้ประโยชน์จากพลังงานทดแทนซึ่งได้จากธรรมชาติและเป็นคุณต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

13. แผนงาน โขบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

- ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ
- ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น
- ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่
- ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างผลผลิตของหน่วยงานภาครัฐตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2550

จำแนกตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ

(* หมายถึง มีหลายหน่วยงานที่มีชื่อผลผลิตที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน)

แนวนโยบาย	ผลผลิต
1. แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ	
<ul style="list-style-type: none"> ● พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์* ● การถวายความปลอดภัย การถวายพระเกียรติ และปฏิบัติตามพระราชประสงค์* ● การถวายความปลอดภัยพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ● การดำเนินการด้านเลขานุการในพระองค์ พระบรมวงศ์และพระอนุวงศ์ ● ความสะอาดแก่พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
<ul style="list-style-type: none"> ● พิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ รวมทั้งการป้องกันประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การเตรียมกำลังและใช้กำลังในการป้องกันประเทศและการรักษาความมั่นคงภายใน* ● การบริหารจัดการการป้องกันประเทศ ● การฝึกกำลังป้องกันประเทศ ● การพัฒนาความพร้อมรบของกองทัพ ● การวิจัยและการพัฒนาการทางทหาร การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ● การวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ● การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน* ● ข้าราชการและต่อต้านข้าราชการ* ● การรักษาความมั่นคงแห่งรัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้*

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	<ul style="list-style-type: none"> ● การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง ● การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ* ● ความร่วมมือกับประชาคมโลกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากลและอาชญากรรมข้ามชาติ ● นโยบายยุทธศาสตร์ แผนแม่บท มาตรการและแนวทางด้านความมั่นคงแห่งชาติ ● ศูนย์บริหารวิกฤตการณ์แห่งชาติ ● อำนาจการและสนับสนุนการบริหารราชการด้านความมั่นคงของรัฐ
2. แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 	<ul style="list-style-type: none"> ● ราชการบริหารส่วนกลางและจังหวัดมีการบริหารจัดการที่ทันสมัย ● อำเภอเป็นศูนย์กลางการบริการประชาชน
<ul style="list-style-type: none"> ● กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> ● เสริมสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดความยากจน ● องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม ● องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใสในการบริหารและการให้บริการสาธารณะ ● องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนและเสริมสร้างด้านการผังเมือง
<ul style="list-style-type: none"> ● บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> ● การพัฒนาระบบราชการ* ● หน่วยงานภาครัฐได้รับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการจนเป็นที่ยอมรับ ● แผนและยุทธศาสตร์การจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ● แผนและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนและยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างสมดุล ● แผนและยุทธศาสตร์การพัฒนาคมนาคมและสังคมที่มีคุณภาพ ● แผนและยุทธศาสตร์การรักษาความมั่นคงและส่งเสริมธรรมาภิบาล ● การบริหารจัดการของรัฐบาล* ● การจัดทำและบริหารจัดการงบประมาณ ● ข้อเสนอ นโยบาย แผน และยุทธศาสตร์* ● การติดตามและประเมินผล*
<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาการเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> ● การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบประชาธิปไตย
3. แนวนโยบายด้านศาสนา	
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนกลุ่มเป้าหมายยอมรับซึ่งกันและกัน ● ศาสนสถานได้รับการอนุรักษ์ การสนองงานพระราชพิธี พระราชกุศล และรัฐพิธี
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้เรื่องศาสนาและธรรมาภิบาล ● พระพุทธศาสนาได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริม ● พระพุทธศาสนาได้รับการส่งเสริมและเผยแผ่หลักธรรม
4. แนวนโยบายด้านสังคม	
<ul style="list-style-type: none"> ● คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชากรเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการพึ่งตนเอง ● เครือข่ายที่ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชากรเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการพึ่งตนเอง ● เครือข่ายที่ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนา

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	ศักยภาพ
<ul style="list-style-type: none"> เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> ประชากรเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการพึ่งตนเอง เครือข่ายที่ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ ประชาชนได้รับการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
<ul style="list-style-type: none"> สงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก 	<ul style="list-style-type: none"> ประชากรเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการพึ่งตนเอง เครือข่ายที่ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนา ประชากรเป้าหมายที่ได้รับการบริการสวัสดิการสังคมศักยภาพ ผู้สูงอายุที่ได้รับโอกาสใช้ความรู้และประสบการณ์ในการทำประโยชน์และสร้างรายได้ ผู้สูงอายุที่ได้รับการส่งเสริมให้เข้าถึงหลักประกันทางสังคม
5. แนวนโยบายด้านการสาธารณสุข	
<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> ประชาชนได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง* องค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก การแพทย์พื้นบ้านและสมุนไพรได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดสู่ชุมชน* ประชาชนได้รับความรู้เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรค ภัยสุขภาพและมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม
<ul style="list-style-type: none"> จัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> การบริการรักษาพยาบาล* การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์* ประชาชนได้รับการ ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ* ● สถานบริการด้านสุขภาพและระบบเครือข่ายการส่งต่อในทุกระดับได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและครอบคลุม* ● สถานบริการสุขภาพภาครัฐได้รับการประเมินคุณภาพมาตรฐานบริการสุขภาพ ● ประชาชนได้รับการบริการเฉพาะทางด้านสุขภาพจิต
5. แนวนโยบายด้านการสาธารณสุข (ต่อ)	
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลงานการส่งเสริมพัฒนาและควบคุม กำกับคุณภาพมาตรฐานบริการสุขภาพในสถานบริการสุขภาพภาครัฐและเอกชน* ● องค์กรภาคีเครือข่ายพันธมิตรสร้างสุขภาพได้รับการส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพ ● ภาคีเครือข่ายสุขภาพมีความเข้มแข็ง
6. แนวนโยบายด้านการศึกษา	
<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* ● ผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ* ● ผู้สำเร็จการศึกษาด้านสังคมศาสตร์* ● ผู้สำเร็จการศึกษาตามโครงการเร่งรัดผลิตบัณฑิตสาขาวิชาที่ขาดแคลน* ● คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ● ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 	<ul style="list-style-type: none"> ● (ไม่มีข้อมูล)
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ 	<ul style="list-style-type: none"> ● นักเรียนในพื้นที่ อปท.ที่ได้รับการศึกษา

แนวนโยบาย	ผลผลิต
<p>เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดและมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐาน แห่งรัฐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงการสนับสนุนวิทยาลัยชุมชน
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยใน ศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้* ● ผลงานวิจัยเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี* ● การเป็นศูนย์กลางการวิจัยของประเทศที่มี โครงสร้างและระบบการวิจัยที่ครบวงจร ● การสนับสนุนการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> ● เผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุน สนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การมีหน่วยงาน กลไก โครงการที่สร้างงานวิจัย ไปสู่ภาคอุตสาหกรรมหรือภาคบริการ หรืองาน นวัตกรรม ● การเป็นหน่วยงานระบบฐานข้อมูลวิจัยของ ประเทศ
7. แนวนโยบายด้านวัฒนธรรม	
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคี และการเรียนรู้ ปุถุภจิตสำนึก และเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> ● แหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับการ พัฒนา* ● ผลงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ)* ● ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย*
8. แนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม	
<ul style="list-style-type: none"> ● ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้ เป็นไปตามกฎหมายอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และทั่วถึง 	<ul style="list-style-type: none"> ● การพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำ ร้องเรียน ● คดีที่ดำเนินการในชั้นพนักงานอัยการ ● คดีที่ดำเนินการในชั้นศาล ● คดีพิเศษได้รับการสอบสวน

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลการตรวจพิสูจน์และวิเคราะห์ด้านนิติวิทยาศาสตร์ ● การบังคับคดี ● ผลงานด้านการอำนวยความสะดวก* ● ผลการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ● ผลงานด้านการบริการประชาชนและสังคม
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือและให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การคุ้มครองสิทธิช่วยเหลือ / ให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน และสนับสนุนการประណอม / ระงับข้อพิพาท ● ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและช่วยเหลือทางกฎหมาย
<ul style="list-style-type: none"> ● ให้ประชาชนและองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม และช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงการเครือข่ายยุติธรรมชุมชน
<ul style="list-style-type: none"> ● คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิด ทั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐและโดยบุคคลอื่น 	<ul style="list-style-type: none"> ● การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ● การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ● ประชาชนเข้าถึงหลักประกันตามหลักการสิทธิมนุษยชนสากล ● โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์* ● ประชากรเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมความเสมอภาคการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ* ● ผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองสิทธิในด้านต่าง ๆ (สคบ.)
8. แนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม (ต่อ)	
	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้บริโภคได้รับการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในสิทธิด้านต่างๆ (สคบ.) ● การพิทักษ์ประโยชน์ผู้บริโภค

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนได้รับการคุ้มครองในการบริโภคผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพที่ปลอดภัย* ● ผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองด้านบริการสุขภาพ ● บุคคล เป้าหมาย ได้รับการกำหนดสถานะและการคุ้มครองสิทธิ ● ประชาชนได้รับความคุ้มครองจากการประกันภัย ● ประชาชนได้รับความรู้และมีส่วนร่วมด้านสิทธิเสรีภาพ ● ประชาชนผู้มีสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพเข้าถึงบริการสุขภาพและได้รับการคุ้มครองสิทธิ <p>ผลการคุ้มครองสิทธิประชาชนและเสริมสร้างการปฏิบัติราชการที่ดี</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายที่ดำเนินการเป็นอิสระเพื่อปรับปรุงและพัฒนากฎหมายของประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● (ไม่มีข้อมูล)
<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญโดยต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากกฎหมายนั้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● การพัฒนากฎหมาย ● การส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ● ร่างกฎหมายและให้คำปรึกษาทางกฎหมาย
<p>9. แนวนโยบายด้านการต่างประเทศ</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมสัมพันธไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศ และพึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค 	<ul style="list-style-type: none"> ● งานการทูตเชิงรุกโดยเฉพาะในภูมิภาคใหม่ๆ และการดำเนินความสัมพันธ์ทางการทูตที่สนองการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้งตามพันธกรณีที่ได้กระทำไว้กับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศรัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและอนุภูมิภาคเอเชีย และมหาอำนาจในด้านการเมืองความมั่นคง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในกรอบทวิภาคี และพหุภาคีขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกมิติ ● บทบาทและการมีส่วนร่วมของไทยในเวทีพหุ

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	ภาคีระดับต่างๆในทุกมิติเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ รวมทั้งการผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางการประชุมระหว่างประเทศ
9. แนวนโยบายด้านการต่างประเทศ (ต่อ)	
<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเกี่ยวกับนานาชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> ผลงานการประสานส่วนราชการในต่างประเทศด้านการสนับสนุนการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านการแข่งขันของประเทศรวมทั้งการแสวงหาตลาดเชิงรุกและการรักษาผลประโยชน์ของไทยในด้านการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โครงการสนับสนุนภารกิจต่างประเทศแบบบูรณาการ
<ul style="list-style-type: none"> ให้ความคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ชุมชนไทยเข้มแข็ง ผลประโยชน์และสิทธิของคนไทยได้รับความคุ้มครอง แรงงานไทยในต่างแดน ได้รับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์
10 แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ	
<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 	<ul style="list-style-type: none"> เกษตรกร ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ควบคู่กับการประกอบกิจการ 	<ul style="list-style-type: none"> สถานประกอบการมีระบบบริหารจัดการมาตรฐานแรงงาน
<ul style="list-style-type: none"> ควบคุมให้มีการรักษาวินัยการเงินการคลัง เพื่อสนับสนุนเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> การบริหารการเงิน การคลังภาครัฐ การกำกับดูแล การคลัง การบัญชี การพัสดุและการตรวจสอบภายใน การบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาล การบริหารจัดการหนี้สาธารณะ
<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีอากรให้มีความเป็นธรรมและสอดคล้องกับการ 	<ul style="list-style-type: none"> การจัดเก็บภาษี

แนวนโยบาย	ผลผลิต
เปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม	
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง 	<ul style="list-style-type: none"> ● (ไม่มีข้อมูล)
<ul style="list-style-type: none"> ● กำกับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และคุ้มครองผู้บริโภค 	<ul style="list-style-type: none"> ● (ไม่มีข้อมูล)
10 แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ (ต่อ)	
<ul style="list-style-type: none"> ● ดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม คุ้มครอง ส่งเสริมและขยายโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> ● แรงงานมีฝีมือเพื่อเพิ่ม โอกาสในการประกอบอาชีพ ● การให้บริการข้อมูลสารสนเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า บริการ และการประกอบอาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มและครัวเรือนยากจนที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อยกระดับรายได้
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนได้รับการแนะแนวอาชีพ ● ประชาชนได้รับการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ● ประชากรเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมความรู้และพัฒนาอาชีพ
<ul style="list-style-type: none"> ● คุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี 	<ul style="list-style-type: none"> ● (สิทธิมนุษยชน – คู่ค้ากฎหมาย)
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดระบบแรงงานสัมพันธ์และระบบไตรภาคีที่ผู้ทำงานมีสิทธิเลือกผู้แทนของตน 	<ul style="list-style-type: none"> ● สถานประกอบการกิจการมีระบบบริหารจัดการด้านแรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการแรงงาน
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดระบบประกันสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ประกันตนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	ประกันสังคม
<ul style="list-style-type: none"> ● คุ้มครองให้ผู้ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● แรงงานได้รับการคุ้มครองสิทธิตามมาตรฐานแรงงาน ● ลูกจ้างได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเงินทดแทน
<ul style="list-style-type: none"> ● คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด 	<ul style="list-style-type: none"> ● การรักษาระดับราคาสินค้าเกษตร
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด 	<ul style="list-style-type: none"> ● การผลิตสินค้าเกษตรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ● สินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐาน*
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตร และรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร 	<ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลสารสนเทศทางการเงินการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เผยแพร่
10 แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ (ต่อ)	
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เป็นอิสระ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งและส่งเสริม
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ ตลอดทั้งการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อดำเนินกิจการด้านเศรษฐกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกสหกรณ์และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรได้รับการพัฒนา
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ*
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชยกรรม การขนส่งทางราง รวมทั้ง การดำเนินการตามระบบบริหารจัดการขนส่งทั้งภายในและระหว่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำกับดูแลขนส่งทางน้ำและพาณิชยกรรม ● การบำรุงรักษาระบบโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่งทางน้ำ ● พัฒนาท่าเรือโลจิสติกส์
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคเอกชนทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติและระดับ 	<ul style="list-style-type: none"> ● (ไม่มีข้อมูล)

แนวนโยบาย	ผลผลิต
ท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง	
<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> (ไม่มีข้อมูล)
11. แนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
<ul style="list-style-type: none"> กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งผืนดิน ผืนน้ำ วิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดมาตรฐานการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินนั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> ทรัพยากรที่ดินและน้ำได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู โฉนดที่ดินที่ออกให้แก่ประชาชน งานด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินที่บริการให้แก่ประชาชน ที่ดินของรัฐที่ได้รับการบริหารจัดการ ที่ดินของรัฐที่จัดให้แก่ประชาชนที่ยากจน ที่ดินที่ได้รับการจัดรูปเพื่อพัฒนา
<ul style="list-style-type: none"> กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น 	<ul style="list-style-type: none"> เกษตรกรได้รับการจัดที่ดิน
<ul style="list-style-type: none"> จัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> การจัดการแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน โครงการเขื่อนชลประทาน*
<ul style="list-style-type: none"> จัดให้มีการวางผังเมือง พัฒนา และดำเนินการตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ผังเมืองที่จัดทำ มาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเกี่ยวกับอาคารและการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการบังคับใช้
<ul style="list-style-type: none"> จัดให้มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากร-ธรรมชาติอื่นอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม 	<ul style="list-style-type: none"> การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* ฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการด้าน

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*
11. แนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)	
<ul style="list-style-type: none"> ● ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล 	<ul style="list-style-type: none"> ● การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ป้องกัน และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ● การให้บริการสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* ● การเสริมสร้างขีดความสามารถและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ● การเสริมสร้างขีดความสามารถและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ● การบริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ● พื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์*
<ul style="list-style-type: none"> ● ควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำกับ ดูแล แหล่งกำเนิดมลพิษ จัดการอุบัติภัยฉุกเฉิน และติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อม ● มาตรฐาน มาตรการ ข้อเสนอแนะ แผนในการจัดการมลพิษ และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
12. แนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญญา และพลังงาน	
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* ● เรื่องนวัตกรรมที่ได้รับการพัฒนาและสนับสนุนไปสู่เชิงพาณิชย์ ● การพัฒนาระบบมาตรฐานวิทยแห่งชาติ ● การอนุรักษ์ วิจัย และขยายพันธุ์พืชไทย

แนวนโยบาย	ผลผลิต
	<ul style="list-style-type: none"> วิจัยพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม
12. แนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ ทรัพย์สินทางปัญญาและพลังงาน (ต่อ)	
<ul style="list-style-type: none"> เผยแพร่วิชาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสนับสนุนให้ประชาชนใช้หลักด้านวิทยาศาสตร์ในการดำรงชีวิต 	<ul style="list-style-type: none"> การถ่ายทอดเทคโนโลยี* การบริการสารสนเทศหอสมุดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย การให้บริการเผยแพร่วิชาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การให้บริการกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ การให้บริการความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ การให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การให้บริการนิทรรศการวิทยาศาสตร์ คำปรึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยี วิจัยพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม
<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการประดิษฐ์หรือการค้นคิด เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> องค์ความรู้ใหม่ในด้านเศรษฐกิจและสังคม
<ul style="list-style-type: none"> รักษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย 	<ul style="list-style-type: none"> (ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อยกระดับรายได้ – คู่ด้านเศรษฐกิจ)
<ul style="list-style-type: none"> ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา 	<ul style="list-style-type: none"> ทรัพย์สินทางปัญญาได้รับการคุ้มครองสิทธิ ทรัพย์สินทางปัญญาได้รับการปกป้องสิทธิและป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ทรัพย์สินทางปัญญาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเชิงพาณิชย์
<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และใช้ประโยชน์จากพลังงานทดแทนซึ่งได้จากธรรมชาติและเป็นคุณค่าต่อ 	<ul style="list-style-type: none"> การส่งเสริม สนับสนุนการลงทุนสำรวจและผลิตเชื้อเพลิงธรรมชาติ ผลการอนุรักษ์พลังงาน

แนวนโยบาย	ผลผลิต
<p>สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ ● บริหารจัดการแผนพลังงาน ● การบริหารสัญญาการสำรวจและผลิตเชื้อเพลิงธรรมชาติ ● การบูรณาการแผนชุมชนกับแผนงานด้านพลังงาน ● การบริการเทคโนโลยีนิวเคลียร์
<p>13. แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> ● ดัชนีรายงานความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ● เสริมสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการความยากจน
<p>13. แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (ต่อ)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใสในการบริหารและการให้บริการสาธารณะ
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น 	<ul style="list-style-type: none"> ● (ไม่มีข้อมูล)
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง เพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ● (ไม่มีข้อมูล)

แนวนโยบาย	ผลผลิต
รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบ ให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอ ความต้องการของชุมชนในพื้นที่	
<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชน เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาระบอบ ประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชน
13. แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (ต่อ)	
<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยสุจริตและเที่ยงธรรม การมีส่วนร่วม ของประชาชนตามมาตรฐานนี้ต้องคำนึงถึง สัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน 	<ul style="list-style-type: none"> การจัดการเลือกตั้ง การส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง

หมายเหตุ: ผลผลิตข้างต้นครอบคลุมประมาณร้อยละ 80 ของผลผลิตทั้งหมดของส่วนราชการ (ไม่รวม
รัฐวิสาหกิจและกองทุน) ส่วนอีกประมาณร้อยละ 20 ที่เหลือหน่วยงานจะต้องพิจารณา
รายละเอียดกิจกรรมของผลผลิตเพื่อเทียบเคียงว่าจะตอบสนองแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐใน
ประเด็นใด

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบรายงานที่กรอกข้อมูลได้สมบูรณ์

การกำหนดตัวชี้วัดและการพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูล

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ผลผลิต	ตัวชี้วัดผลกระทบ (Impact) ตัวชี้วัดประสิทธิผล (Outcome) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ (Output)	แหล่งที่มา ของข้อมูล	หน่วยงาน รับผิดชอบ รวบรวมข้อมูล	ความมีอยู่ของ ข้อมูล (Y/N)	ความสมบูรณ์ ของข้อมูล (Y/N)
ยุทธศาสตร์ที่ 1: การปรับโครงสร้าง อุตสาหกรรม	1. ชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล ได้รับผลตอบแทน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และผู้บริโภค ภายในประเทศมีน้ำตาลเพียงพอต่อการบริโภค 2. รายได้ของชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	- สำนักนโยบาย อุตสาหกรรมอ้อยและ น้ำตาลทราย - สำนักพัฒนาวัตถุดิบ - สำนักพัฒนา อุตสาหกรรมน้ำตาล ทรายและอุตสาหกรรม ต่อเนื่อง	- สำนักนโยบาย อุตสาหกรรมอ้อย และน้ำตาลทราย	Y	Y
กลยุทธ์ที่ 1.1: นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม อ้อย น้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มี ประสิทธิผล	ชาวไร่อ้อย 60,000 ราย โรงงานน้ำตาล 45 โรง และ ผู้ส่งออกน้ำตาล 6 ราย ปฏิบัติตามกฎหมาย				
ผลผลิตที่ 1.1.1: การกำกับดูแลอุตสาหกรรมอ้อย และน้ำตาลทราย	ร้อยละ 80 ของนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการที่ ได้รับความเห็นชอบจากผู้อนุมัติสุดท้าย				
กลยุทธ์ที่ 1.2: การสนับสนุนการเพิ่มขีด ความสามารถของอุตสาหกรรมอ้อยน้ำตาลทราย และ อุตสาหกรรมต่อเนื่อง อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 1.3: การพัฒนาระบบชี้นำ เตือนภัย และข้อมูลสารสนเทศด้านอุตสาหกรรมอ้อย น้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง	ชาวไร่อ้อยสามารถผลิตอ้อยที่มีค่าความหวานไม่ต่ำ กว่า 10 C.C.S. และ โรงงานน้ำตาลมีประสิทธิภาพ การผลิตน้ำตาลทรายไม่ต่ำกว่า 93.9 ก.ก./ตันอ้อย	- สำนักนโยบาย อุตสาหกรรมอ้อยและ น้ำตาลทราย - สำนักพัฒนาวัตถุดิบ - สำนักพัฒนา อุตสาหกรรมน้ำตาล ทรายและอุตสาหกรรม ต่อเนื่อง	- สำนักนโยบาย อุตสาหกรรมอ้อย และน้ำตาลทราย	Y	Y
ผลผลิตที่ 1.2.1: การส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อย และน้ำตาลทราย	ชาวไร่อ้อย 500 ราย และ โรงงานน้ำตาล 15 โรง มี ความรู้ เทคนิควิชาการ จากการถ่ายทอด				

แบบฟอร์มเพื่อพิจารณาว่าจะวิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย (Cost - Effectiveness) ได้หรือไม่

- จ. ชื่อผลิตภัณฑ์ตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2550
- การกำจัดมูลเสถียรมูลสัตว์และน้ำคาวปลา
- ฉ. ผลผลิตที่ตอบสนองเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน (ระบุกลุ่มเป้าหมายและลักษณะผลประโยชน์)
- **ปีงบประมาณ 2550** ชาวไร่ร้อยละ 60,00 ราย โรงงานน้ำตาล 45 โรง และผู้ส่งออกน้ำตาล 6 รายของไทย ปฏิบัติตามกฎหมาย
- ช. ผลผลิตที่ตอบสนองเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง (ระบุกลุ่มเป้าหมายและลักษณะผลประโยชน์)
- ในฤดูการผลิตปี 49/50 ชาวไร่ร้อยละ 60,000 ราย และ โรงงานน้ำตาล 45 โรง ได้รับผลตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและผู้บริโภคภายในประเทศมีน้ำตาลเพียงพอต่อการบริโภค
- ซ. กิจกรรมหลัก (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 1)

กิจกรรมหลัก	ปริมาณงาน
1. การกำจัดมูลเสถียรมูลสัตว์	ชาวไร่ร้อยละ 60,000 ราย
2. การกำจัดมูลเสถียรมูลสัตว์คาวปลา	โรงงานน้ำตาล 45 โรง บริษัทส่งออก 6 ราย
3. การกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมเสถียรมูลสัตว์และน้ำคาวปลา	12 เรื่อง
4. การกำจัดมูลเสถียรมูลสัตว์ต่อเนื่อง	ผู้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก 50 ราย

การวิเคราะห์ประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย (Cost effectiveness)

3. ผลประโยชน์

3.1 ผลประโยชน์ทางตรงที่คิดมูลค่าเป็นเงินได้ (งบประมาณ ปี 50)

	ลักษณะของผลประโยชน์	มูลค่า (บาท)
ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย	- ในปีงบประมาณ 2550 ชาวไร่ร้อยละ 60,000 ราย โรงงานน้ำตาล 45 โรง และผู้ส่งออกน้ำตาล 6 ราย ของไทย ปฏิบัติตามกฎหมาย	71,165 ล้านบาท
กลุ่มสังคม		

3.2 ผลประโยชน์ทางอ้อมที่คิดมูลค่าเป็นเงินได้

	ลักษณะของผลประโยชน์	มูลค่า (บาท)
ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย		
กลุ่มสังคม		

3.3 ผลประโยชน์ที่คิดมูลค่าเป็นเงินไม่ได้ (ถ้ามี ให้อธิบายเชิงพรรณนา)

	ลักษณะของผลประโยชน์	
ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย		
กลุ่มสังคม	- ในฤดูการผลิตปี 49/50 ชาวไร่ร้อยละ 60,000 ราย โรงงานน้ำตาล 45 โรงได้รับผลตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและผู้บริโภคภายในประเทศมีน้ำตาลเพียงพอต่อการบริโภค	- ชาวไร่ร้อยละ 60,000 ราย โรงงานน้ำตาล 45 โรง ได้รับผลตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและผู้บริโภค มีน้ำตาลเพียงพอต่อการบริโภค

2. ค่าใช้จ่าย

2.1 ค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดินโดยตรงของผลผลิต/ โครงการ

	ระบุมรดค้ำใช้จ่าย	มูลค่า (บาท)
งบดำเนินการ (ไม่รวมงบบุคลากร)	- งบดำเนินงาน	15,516,083
	- งบลงทุน	4,470,865
	- งบเงินอุดหนุน	4,147,146
งบบุคลากรเต็มเวลา	- เงินเดือน	22,008,727
	- ค่าจ้างประจำ	8,161,994
	- พนักงานราชการ	1,990,354

2.2 ค่าใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ (งบเงินกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย)

	ระบุมรดค้ำใช้จ่าย	มูลค่า (บาท)
งบดำเนินการ (ไม่รวมงบบุคลากร)	- งบดำเนินงาน	32,683,949
	- งบลงทุน	4,070,600
	- งบรายจ่ายอื่น	10,809,839
งบบุคลากรเต็มเวลา	- ค่าจ้างประจำ	90,379,675

2.3 ค่าใช้จ่ายจากการปันส่วน

	ระบุมรดค้ำใช้จ่าย	มูลค่า (บาท)
งบบุคลากรที่ปันส่วน	-	-
งบดำเนินการที่ปันส่วน (ไม่รวมงบบุคลากร)	-	-
งบลงทุน	-	-

2.4 ค่าใช้จ่ายทางอ้อมที่ผู้อื่นช่วยจ่ายให้

	ระบุมรดค้ำใช้จ่าย	มูลค่า (บาท)
งบบุคลากรที่ปันส่วน	-	-
งบดำเนินการที่ปันส่วน (ไม่รวมงบบุคลากร)	-	-
งบลงทุน	-	-

2.5 ค่าใช้จ่ายที่คิดมูลค่าเป็นเงินไม่ได้ (ถ้ามี ให้อธิบายเชิงพรรณนา)

	ลักษณะของความสูญเสียหรือค้ำใช้จ่ายเชิงสังคม
ความสูญเสียด้านสังคมและวัฒนธรรม	-
ความสูญเสียด้านการเมืองและการบริหารภาครัฐ	-
ความสูญเสียด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-
ความสูญเสียด้านอื่นๆ	-

สรุปผลการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจการรัฐ

หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

กระทรวง อุตสาหกรรม

ผลผลิต: การกำกับดูแลอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย

ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ	รายงานผล
☐ รัฐธรรมนูญ	
☒ คำแถลงนโยบายของรัฐบาล	นโยบายข้อที่ 2.2.1 การพัฒนาอุตสาหกรรม ส่งเสริมอุตสาหกรรมให้มีศักยภาพในการแข่งขันสูง
☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ข้อที่ 5.3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน (1) การพัฒนาการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานความรู้และความเป็นไทยโดยการปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม
☐ ความต้องการของประชาชน	
☐ ปัญหาของสังคม	
☐ การเตือนภัยของนักวิชาการ	
☒ กฎหมายอื่นๆ(พรบ.หรือพรฎ.)	พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527 และกฎกระทรวงแบ่งส่งราชการสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ.2545
ประสิทธิภาพ	รายงานผล
☐ ต้นทุนต่อหน่วย	
☐ สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร	
☐ สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงต่อการให้บริการเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด	
☒ สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน	- ปี 2550 ร้อยละของสัดส่วนค่าใช้จ่ายจริง / ค่าใช้จ่ายตามแผน 197,617,833 บาท / 266,232,680 บาท X 100 = 74% - ปี 2549 ร้อยละของสัดส่วนค่าใช้จ่ายจริง / ค่าใช้จ่ายตามแผน 245,712,970บาท / 253,228,084 บาท X 100 = 97% - ปีงบประมาณ 2550 มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผนน้อยกว่าปี 2549 ร้อยละ 23
☒ คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพ	- มาตรฐานน้ำตาลทราย ที่โรงงานทุกโรงต้องผลิตให้ได้

ประสิทธิภาพ	รายงานผล
☒ ปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2550 กำหนดจำนวนมาตรการ/แนวทางที่ผ่านความเห็นชอบ 12 เรื่อง ทำได้จริง 15 เรื่อง คิดเป็น 125 % - ปี 2549 กำหนดจำนวนมาตรการ/แนวทาง 12 เรื่อง ทำได้จริง 14 เรื่อง คิดเป็น 116% - ปี 2550 มีปริมาณผลผลิตที่ทำได้จริงเทียบกับแผนสูงกว่าปี 2549 ร้อยละ 9
☐ ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ	
ประสิทธิผล	รายงานผล
☒ Benefit - Cost Ratio	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2550 ระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายมีรายได้ 71,665 ล้านบาท งบประมาณที่ใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งสิ้น 194.239 ล้านบาท Benefit - Cost Ratio = 368.95 - ปี 2549 ระบบมีรายได้ 61,046 ล้านบาท งบประมาณที่ใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งสิ้น 245.713 ล้านบาท Benefit - Cost Ratio = 248.44 - ในปี 2550 ระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายมี Benefit - Cost Ratio มากกว่าปี 2549 เท่ากับ 120.51
☐ Cost - Effectiveness	
☒ ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2549 และปี 2550 กำหนดเป้าหมายที่จะกำกับดูแลให้ชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลปฏิบัติตามกฎหมาย ร้อยละ 80 ผลการดำเนินงานชาวไร่อ้อยและโรงงานปฏิบัติตามกฎหมาย ร้อยละ 100
☐ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อผลประโยชน์จากการใช้บริการ	
ผลกระทบ	รายงานผล
☐ การประเมินผลกระทบต่อประชาชน	
☒ การประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - ผลจากการตกลงร่วมกันในหลักเกณฑ์วิธีการและการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดทำให้ระบบมีรายได้ในปี 2550 รวม 71,665 ล้านบาท ในปี 2549 ระบบมีรายได้ 61,046 ล้านบาท ดังนั้น ปี 2550 ระบบมีรายได้มากกว่าปี 2549 10,619 ล้านบาท
☐ การประเมินผลกระทบต่อสังคม	
☐ การประเมินผลกระทบต่อการเมือง	
☐ การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	

PART	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
☐ หมวด ก.	10	ยังไม่มีคะแนน
☐ หมวด ข.	20	ยังไม่มีคะแนน
☐ หมวด ค.	20	ยังไม่มีคะแนน
☐ หมวด ง.	20	ยังไม่มีคะแนน
☐ หมวด จ.	30	ยังไม่มีคะแนน
คะแนนรวม	100	ยังไม่มีคะแนน

ข้อเสนอแนะ	ความคิดเห็น
☐ ขยายภารกิจ	
☐ ปรับปรุงภารกิจ	
☐ คงสภาพภารกิจ	
☐ ถ่ายโอนให้ราชการส่วนท้องถิ่น	
☐ จ้างเหมาเอกชน	
☐ สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชน	
☒ อื่นๆ	เนื่องจากหน่วยงานมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย และมีประสิทธิผลมาก ควรขยายหรือเพิ่มภารกิจภายใต้ขอบข่ายของกฎหมายที่ได้รับมอบหมาย

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจการรัฐ

หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

กระทรวง อุตสาหกรรม

ชื่อผลิตภัณฑ์ การกำกับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย

8. ปัญหาด้านความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ

- ไม่มีปัญหา ผลผลิตนี้สามารถแสดงความเชื่อมโยงไปยังยุทธศาสตร์ชาติได้ชัดเจน (เช่น รัฐธรรมนูญ หรือคำแถลงนโยบายของรัฐบาล หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือความต้องการของประชาชน หรือปัญหาของสังคม และการเตือนภัยของนักวิชาการ และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง)
- มีปัญหา ผลผลิตนี้ยังไม่แสดงความเชื่อมโยงไปยังยุทธศาสตร์ชาติได้ชัดเจน (เช่น รัฐธรรมนูญ หรือคำแถลงนโยบายของรัฐบาล หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือความต้องการของประชาชน หรือปัญหาของสังคม และการเตือนภัยของนักวิชาการ และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง)

9. ปัญหาด้านการประเมินประสิทธิภาพ

- ไม่มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงข้อมูลเปรียบเทียบปีงบประมาณ 2550 กับปีงบประมาณ 2549 ได้ชัดเจน
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2550 เท่านั้น.
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2549 เท่านั้น

10. ปัญหาด้านการประเมินประสิทธิผล

- ไม่มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงข้อมูลเปรียบเทียบปีงบประมาณ 2550 กับปีงบประมาณ 2549 ได้ชัดเจน
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2550 เท่านั้น
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2549 เท่านั้น

11. ปัญหาด้านการประเมินผลกระทบ

- ไม่มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงข้อมูลเปรียบเทียบปีงบประมาณ 2550 กับปีงบประมาณ 2549 ได้ชัดเจน
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2550 เท่านั้น
- มีปัญหา ผลผลิตนี้แสดงได้เพียงข้อมูลปีงบประมาณ 2549 เท่านั้น

12. ในปีงบประมาณ ปี 2551 ผลผลิตนี้ควรคงอยู่หรือยกเลิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อคำตอบ)

- ภารกิจที่ไม่สามารถยกเลิกได้ เนื่องจากหน่วยงานมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย และมีประสิทธิผลมาก ควรขยายหรือเพิ่มภารกิจภายใต้ขอบข่ายของกฎหมายที่ได้รับมอบหมาย
- ภารกิจที่ไม่สามารถยกเลิกได้ เนื่องจากหน่วยงานมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย และมีประสิทธิผลมาก ควรคงสภาพเดิม
- ภารกิจที่ไม่สามารถยกเลิกได้ เนื่องจากหน่วยงานมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย แต่มีประสิทธิผลน้อย ต้องปรับปรุงการดำเนินงาน
- ภารกิจที่ยังคงต้องดำเนินการเอง แม้ว่ามีประสิทธิผลน้อย แต่ถ้าจ้างเหมาเอกชน จะมีต้นทุนต่อหน่วยสูงมาก
- ภารกิจที่ยกเลิกได้ เนื่องจากไม่สามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของรัฐบาล
- ภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้ราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายและระยะเวลาที่กำหนด

- ภารกิจที่มีประสิทธิผลน้อย และสามารถถ่ายโอนให้องค์กรมหาชนได้
- ภารกิจที่มีประสิทธิผลน้อย และสามารถให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรพัฒนาเอกชนดำเนินการแทนได้
- ภารกิจที่มีประสิทธิผลน้อย และสามารถจ้างเหมาเอกชนได้โดยมีต้นทุนต่อหน่วยลดลง
- ภารกิจที่มีประสิทธิผลน้อยและมีต้นทุนต่อหน่วยสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการในลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงต้องพิจารณาว่าจะให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนได้หรือไม่
- อื่น (ระบุ) .....

13. กรณีผลผลิตนี้ยังไม่มีประสิทธิภาพหรือประสิทธิผล ควรดำเนินการ โดยวิธีการดังนี้

- จัดทำกิจกรรมบริหารความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกที่มีต่อความสำเร็จในระดับประสิทธิผลของหน่วยงาน เช่น .....
- จัดทำกิจกรรมปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพในกระบวนการทำงาน เช่น .....
- อื่น (ระบุวิธีการ) .....

14. ในปีงบประมาณ ปี 2551 หากยังคงจัดทำผลผลิตนี้ หน่วยงานมีข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จัดทำระบบการประเมินความคุ้มค่าโดยการประเมินตนเอง (Self-Assessment) อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อคำตอบ)

- หน่วยงานควรจัดทำโครงสร้างเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติให้ชัดเจน
- หน่วยงานควรจัดระบบการเก็บข้อมูลที่หน่วยปฏิบัติเพื่อประเมินประสิทธิภาพของผลผลิต
- หน่วยงานควรจัดระบบการรวบรวมข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลกลางของหน่วยงานเพื่อประเมินประสิทธิภาพของผลผลิต
- หน่วยงานควรกำหนดให้หน่วยประเมินผลกลางของหน่วยงาน (เช่น สำนัก/กอง/ฝ่ายที่รับผิดชอบด้านการประเมินผล) ดำเนินการประเมินประสิทธิผลต่อเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน
- หน่วยงานควรจัดหาผู้ประเมินอิสระจากภายนอกเพื่อประเมินประสิทธิผลต่อเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน
- หน่วยงานควรจัดหาผู้ประเมินอิสระจากภายนอกเพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดจากการจัดทำผลผลิตซึ่งมีต่อเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง
- ผู้บริหารของหน่วยงานควรจัดวางตำแหน่งผู้บริหารระดับสำนักให้แก่ผู้ที่มีความรู้และทักษะในการวางแผนและประเมินผลเพื่อรองรับงานด้านการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจของหน่วยงาน
- ผู้บริหารของหน่วยงานควรจัดวางอัตราค่าจ้างที่เพียงพอและมีความรู้ ทักษะ ให้แก่งานด้านการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจของหน่วยงาน
- ผู้บริหารของหน่วยงานควรจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอหรือเกลี่ยงบประมาณของหน่วยงานให้แก่งานด้านการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจของหน่วยงาน
- อื่นๆ (ระบุ) .....

ภาคผนวก จ

คณะที่ปรึกษาโครงการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจของรัฐและ
การจัดทำรายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะ

ชื่อและนามสกุล	ตำแหน่งและสังกัด
1. รศ. ดร. วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์	รองศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (หัวหน้าโครงการ)
2. รศ. ดร. ไชยวัฒน์ คำชู	รองศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผศ. ดร. ชญาพิมพ์ อูสาโห	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผศ. ปวีณรส มาลากุล ณ อยุธยา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. อ. จิตรมงคล แน่นหนา	อาจารย์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. อ. ชนิตา พิศาลก่อสกุล	นักวิจัย สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. อ. พัทยา สกลพันธุ์	นักวิจัย สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. อ. อภิชัย สุทธาโรจน์	นักวิจัย สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. อ. ลลิตา วีรวงศ์	นักวิจัย สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. อ. พัชรพรรณ อัสวสันติ	นักวิจัย สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
